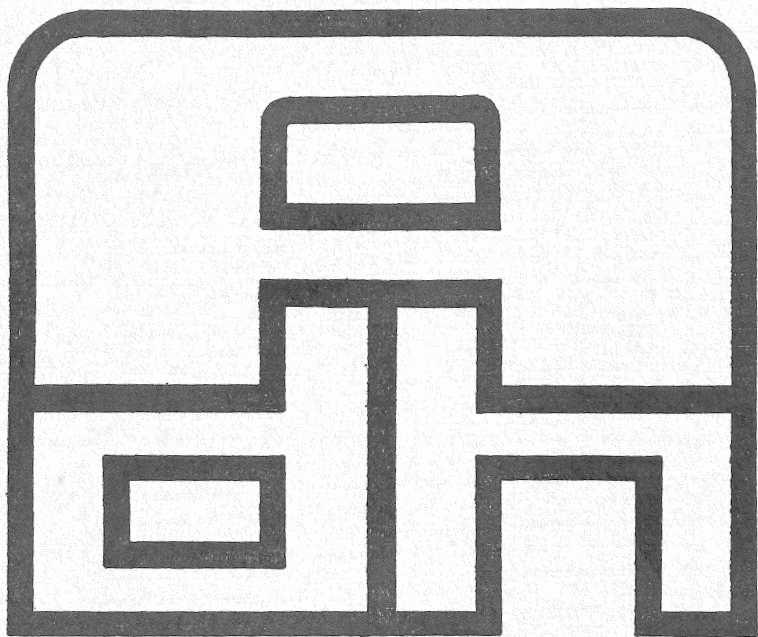

AGDER
DISTRIKTSHØGSKOLE
KRISTIANSAND

Studiehåndbok
1977/78

AGDER
DISTRIKTSHØGSKOLE
KRISTIANSAND

Postadresse: Boks 607, 4601 Kristiansand

Sekretariatet har kontor i Gyldenløves gate 14 - 3. etg.
(Norske Folk-gården) med
sentralbordnummer: (042) 2 70 40

Bjorvand & Skarpodde - Kristiansand

Forord

Dette er sjette utgave av Studiehåndboka for Agder distriktshøgskole.

Høgskolen er under endring på flere felter. Studietilbudene vil derfor kunne bli endret i løpet av studieåret.

Alle endringer vil bli kunngjort ved oppslag, og studentene bør så tidlig som mulig informere seg om de planer som gjelder for deres studium.

Undervisningskonsulent Per H. Iversen har hatt hovedansvaret for utarbeidelsen av denne studiehåndboka.

Paul Flaa

Innhold

FORORD	5
IDÉEN BAK DISTRIKTSHØGSKOLENE	7
FORSKRIFT OM OPPTAK TIL STUDIER VED AGDER DISTRIKTSHØGSKOLE	8
FORSKRIFT VEDRØRENDE EVALUERING OG EKSAMEN VED AGDER DISTRIKTSHØGSKOLE	13
GENERELT OM STUDIENE VED DISTRIKTSHØGSKOLEN	20
STUDIER VED AGDER DISTRIKTSHØGSKOLE	22
Studieåret	22
Forkurs	22
Påmeldings- og søknadsfrister	22
Forhåndsløfte og opptak	23
Framtidsutsikter og kompetanse	23
Påbygging av utdanning	23
Gjesteforelesninger	24
Eksamener, former og tidspunkt	24
Bibliotek	24
Lesesaler	24
ADH-nytt	24
Avgifter	25
Studentregistrering	25
Helsetjeneste	25
Legitimasjon	25
Militærtjeneste	26
Hybler	26
Bokhandel	26
STYRINGSSTRUKTUREN VED AGDER DISTRIKTSHØGSKOLE	27
Høgskolens organer	27
Studentenes organer	29
GENERELT OM STUDIERETNINGENE	30
STUDIERETNING I ANALYTISK KJEMI	32

STUDIERETNING I OFFENTLIG ADMINISTRASJON	34
STUDIERETNING FOR SKIPSFARTSFAG	37
For studenter uten maritim bakgrunn	39
For studenter med skipsfører- eller maskinsjefeksamen	40
For studenter som samtidig tar skipsførereksamen	41
For studenter med fartstid som stuert	43
STUDIERETNING FOR SYSTEMERING OG DATABEHANDLING	44
STUDIERETNING FOR FAGOVERSETTERE	47
ØKONOMISK-ADMINISTRATIV STUDIERETNING	55
Regnskap og revisoreksamen	58
Markedsføring	61
Kvantitative metoder	63
Skipsfartsøkonomi	64
Samfunnsplanlegging	66
EDB (databehandling og systemering)	68
ENGELSKSTUDIET	71
Førsteårsstudiet	71
MATEMATIKKSTUDIET	74
Årsstudiet	74
Kombinasjon matematikk—kjemi	74
Videreutdanningsopplegg for lærere	74
Matematikkstudiet som ledd i yrkesutdanning	75
REALFAGSSTUDIER	76
KURSVIRKSOMHET	80
UNIVERSITETSFAG	84
Examen philosophicum	84
Fransk mellomfag	86
Nordisk grunnfag/mellomfag	87
1. AVDELING JURIDICUM 1977/78	88
KURSREGISTER	89
 Sørlandets Ingeniørhøgskole, Grimstad:	
TEKNISK—ØKONOMISK STUDIERETNING	81
KURSBESKRIVELSER	177

Idéen bak distriktshøgskolene

Ved kongelig resolusjoner av 6. august og 3. desember 1965 ble det oppnevnt en komité, Videreutdanningskomitéen (Ottosen-komitéen), til å utrede spørsmål om videreutdanning for artianere og andre med tilsvarende grunnutdanning.

I sin innstilling nr. 2, avgitt 20. juni 1967, foreslo komitéen at det bygges opp et system av distriktshøgskoler i regionale studiesentra med opp til 4000 studenter hver. Det studietilbudet de skulle kunne gi burde tilfredsstille behovet for videreutdanning med sikte på personlighetsutvikling og faglig kvalifisering. Dette gjelder også for dem som ikke har gjennomgått gymnas, men som på annen måte har skaffet seg utdanning som kvalifiserer dem for å følge undervisningen på samme måte som artianere.

Som helhet måtte systemet kunne dekke følgende formål:

- Å kvalifisere dem som har gjennomført gymnas eller annen tilsvarende utdanning direkte for arbeidsoppgaver i yrkeslivet.
- Å kvalifisere dem som har gjennomført gymnas eller annen tilsvarende utdanning for videregående studier ved universitet /høgskoler.
- Å kvalifisere studenter som på forhånd har mer enn examen artium, f. eks. påbegynt universitetsstudium, for bestemte oppgaver i yrkeslivet.
- Å dekke behovet for innsikt i bestemte fag, bl. a. estetiske fag, uten at dette tar sikte på å kvalifisere for yrkesliv eller videregående studier.
- Å gi etterutdanning som en integrert del av studietilbudet.

Med utgangspunkt i innstilling nr. 3 fra samme komité vedtok Stortinget 20. juni 1969 at det skulle settes i gang prøvedrift med distriktshøgskoler. Utgangspunktet for driften, rent praktisk, var det forarbeidet som en arbeidsgruppe i Kirke- og undervisningsdepartementet hadde gjort. Det fikk sitt konkrete uttrykk i St.prp. nr. 136 (1968—69) «Om prøvedrift med distriktshøgskolar».

I 1975 debatterte Stortinget meldingen om den videre utbygging av høgre utdanning i Norge (St.meld. 17 (1974—75)). Det var enighet om at det i alle regioner skulle opprettes distriktshøgskoler som sammen med andre skoleslag i høgre utdanning skulle samles under en felles ledelse i et distriktshøgskolesystem.

FORSKRIFTER OM OPPTAK TIL STUDIER VED AGDER DISTRIKTSHØGSKOLE

Vedtatt av Høgskoletinget 22. februar 1973

Vedtatt av Styret 26. februar 1973

§ 1. Opptakets størrelse

Det antall studenter som tas opp ved de enkelte studieretninger/studier fastsettes av Styret etter innstilling av Høgskoletinget innen 1. mars for studier som begynner kommende høstsemester, og og innen 1. oktober for studier som begynner i vårsemesteret.

§ 2. Opptakskomiteé

Høgskoletinget oppnevner en opptakskomiteé som vurderer søknadene og treffer avgjørelser om opptak.

Komiteéen skal ha 5 medlemmer, 2 medlemmer skal være studenter, 2 skal være fra undervisningspersonalet og 1 skal være fra administrasjonen.

Alle medlemmer oppnevnes med varamenn fra de samme grupper. Komiteéen oppnevnes i begynnelsen av et vårsemester, og fungerer i ett år.

Minst 3 medlemmer må være til stede for at komiteéen skal være beslutningsdyktig.

Ved oppnevning av medlemmer bør en forsøke å få flest mulig studieretninger representert, og dessuten legge vekt på at medlemmene representerer flest mulig utdanningstyper.

Komiteéen bør i sitt arbeid konsultere de berørte studieretninger/fagseksjoner i spørsmål hvor det ikke er sakkyndige i komiteéen selv.

Opptakskomiteéens avgjørelser påklages til Kirke og undervisningsdepartementet.

Dersom minst ett medlem av opptakskomiteéen krever det, skal den berørte fagseksjon/styringsgruppe ha anledning til å uttale seg i vedkommende sak.

§3. Søknadsfrist

Søknadsfristen er 25. juni for studier som begynner i høstsemesteret.

Søknadsfristen for studier som begynner i vårsemesteret fastsettes av Høgskoletinget.

§ 4. Opptakskriterier

For alle studieretninger/studier ved ADH gjelder følgende generelle krav for å kunne bli opptatt som heltidsstudent:

- 1a. Minst treårig allmennorientering og/eller yrkesorientert videregående skole med vekt på selvstendig arbeid, problemløsning og bredde i den teoretiske opplæring.
eller
- b. En kombinasjon av skolegang og relevant praksis som gir et kunnskapsnivå minst tilsvarende utdanning nevnt i punkt 1a.
2. Søkere som ikke tilfredsstiller de krav som er angitt i pkt. 1 vil likevel kunne gis adgang til å studere og ta eksamen såfremt de dokumenterer at de på annen måte har ervervet seg slik realkompetanse at det er rimelig grunn til å tro at de vil kunne gjennomføre et distriktshøgskolestudium.
3. På de enkelte studieretninger kan det fastsettes spesielle opptakskriterier som skal framgå av studieplanen.

§ 5. Poengutregning

- a) Søkere med examen artium/eksamen fra økonomisk gymnas i 1971 eller seinere får sine eksamensresultater omregnet til foreløpige poeng slik:
De skriftlige og muntlige karakterer (både eksamenskarakterer og standpunktkarakterer), summeres hver for seg og deles på antall karakterer i hver gruppe.
Gjennomsnittskarakterene summeres og multipliseres med 10. Karakteren i kristendomskunnskap medregnes ikke. Det gis 4 poeng i tillegg for søkere som har hatt eksamen som privatiser når prøvene er tatt samlet for hvert klassetrinn etter reglene for avgangsfag ved skoler med eksamensrett. Dette gjelder ikke søkere som tidligere har gått opp til eksamen ved skole med eksamensrett.
- b) Søkere med examen artium/økonomisk gymnas fra før 1971 får fastsatt sine skolepoeng på grunnlag av poengsummen til eksamen. Søkere med økonomisk gymnas får tillagt 4 poeng. Tilleggs poeng for privatist-eksamen gis etter retningslinjer som nevnt i § 5 a. Karakteren i kristendomskunnskap medregnes ikke.
- c) Skolepoengene for søkere med examen artium/eksamen fra økonomisk gymnas fastsettes på grunnlag av de foreløpige poeng (ex. art. fra og med 1971) eller artiumspoeng (ex. art. før 1971) etter følgende tabell:

Artium før 1971	Artium fra og med 1971	Skolepoeng
≥ 67	≥ 90	48
66	88,5—89,9	47
65	87 —88,4	46
64	85,5—86,9	45
63	84 —85,4	44
62	82,5—83,9	43
61	81 —82,4	42
60	79,5—80,9	41
59	78 —79,4	40
58	76,5—77,9	39
57	75 —76,4	38
56	73,5—74,9	37
55	72 —73,4	36
54	70,5—71,9	35
53	69 —70,4	34
52	67,5—68,9	33
51	66 —67,4	32
50	64,5—65,9	31
49	63 —64,4	30
48	61,5—62,9	29
≤ 47	$\leq 61,4$	28

- d) Skolepoeng for søkere med annen utdanning fastsettes av opptakskomiteén etter individuell bedømming av de oppnådde eksamensresultater.

§ 6. Gruppeinndeling

Opptaket skjer separat for hver studieretning i følgende grupper:

- Søkere med bare skolepoeng (minst 30%).
- Søkere med skolepoeng og tilleggspoeng (opptakspoeng).
- Inntil 10% kan tas opp uten hensyn til poengsum, dersom det foreligger spesielle faglige, sosiale eller personlige forhold.

Står flere søkere poengmessig likt, skjer opptaket ved loddtrekning. Søkere plasseres i den for ham gunstigste gruppe.

Opptakskomiteén kan dispensere fra ovennevnte fordeling dersom søknadsmassen skulle tilsi det.

§ 7.

Styret kan, etter innstilling fra Høgskoletinget, fatte vedtak om at det for enkelte studieretninger skal kunne anvendes andre opptakskriterier enn dem som er nevnt i dette reglement.

§ 8. Forhåndsløfte

Vanligvis gis ikke forhåndsløfte om opptak. I spesielle tilfeller når søkeren kan dokumentere at det medfører store praktiske vanskeligheter med å vente til den ordinære søknadsfrist, kan forhåndsløfte likevel gis. Søknad om ett års utsettelse med å påbegynne studiene kan, dersom det foreligger vektige grunner for det, behandles som søknad om forhåndsløfte.

Søknad om forhåndsløfte behandles av opptakskomiteén etter følgende retningslinjer:

- a) Søkeren ville uten tvil ha blitt opptatt ved forrige års opptak.
- b) Det bør ikke gis forhåndsløfte til mer enn 10 % av det antall studenter som kan tas opp.

Særlig behov ved enkelte studieretninger kan betinge at det gis forhåndsløfte til en større andel av studenttallet enn angitt ovenfor.

§ 9. Tilleggs poeng

Høgskoletinget fastsetter «Utfyllende regler for tildeling av tilleggspoeng for utdanning, praksis og annen virksomhet».

UTFYLLENDE REGLER FOR TILDELING AV TILLEGGSPØENG FOR UTDANNING, PRAKSIS OG ANNEN VIRKSOMHET

§ 1. Tilleggspoeng for utdanning

- 1. Enhver form for dokumentert utdanning som søkeren har i tillegg til den utdanning han har fått studiekompetanse for, gir anledning til tilleggspoeng. Poengtildelingen skjer med utgangspunkt i utdanningens normale varighet.

Poengtildeling skjer ut fra følgende tabell:

Utdanningens varighet	Tilleggs poeng
3 mnd.— 4 mnd.	1
5 mnd.— 8 mnd.	2
9 mnd.—12 mnd.	3
13 mnd.—16 mnd.	4
17 mnd.—20 mnd.	5
21 mnd.—24 mnd.	6
25 mnd.—28 mnd.	7
29 mnd.—32 mnd.	8
33 mnd.—36 mnd.	9
37 mnd.—40 mnd.	10
41 mnd.—44 mnd.	11
Mer enn 44 mnd.	12

Lite relevant utdanning kan føre til reduksjon i tilleggspoeng. Opptakskomiteén vil kunne redusere antall tilleggspoeng hvis de oppnådde karakterer er særlig svake.

§ 2. Tilleggspoeng for forutgående praksis

For praksis gis tilleggspoeng etter nedenstående skala. Hver enkelt praksisperiode må omfatte minst 2 mnd. sammenhengende. Praksis må være avsluttet innen 1. juli det år søknaden gjelder.

Praksis varighet	Tilleggspoeng
3 mnd.— 5 mnd.	1
6 mnd.—10 mnd.	2
11 mnd.—15 mnd.	3
16 mnd.—20 mnd.	4
21 mnd.—25 mnd.	5
26 mnd.—30 mnd.	6
31 mnd.—35 mnd.	7
36 mnd.—40 mnd.	8
41 mnd.—45 mnd.	9
46 mnd.—50 mnd.	10
51 mnd.—55 mnd.	11
Mer enn 55 mnd.	12

§ 3. Tilleggs poeng for annen virksomhet

Opptakskomiteén vil kunne tildele en søker inntil 3 tilleggs poeng for annen dokumentert virksomhet som antas å ha betydning for studiet. Tillitsmannsarbeid, sosial virksomhet o. l. regnes for å komme i denne kategori.

§ 4. Ikrafttreden

Disse utfyllende regler gis virkning fra og med vårsemesteret 1973.

Forskrifter vedrørende evaluering og eksamen

VED AGDER DISTRIKTHØGSKOLE

Vedtatt av Høgskoletinget 22. februar 1973

Vedtatt av Styret 26. februar 1973

Godkjent av Kirke- og undervisningsdepartementet 13. mai 1973

- § 1. Gjennom evaluering skal lærere og studenter vurdere om målene for studiene er nådd.
- § 2. Evaluering gjelder såvel studentene som høgskolens undervisning. Evaluering av høgskolens undervisning vil være en sentral oppgave for linjemøter, styringsgrupper og fagseksjoner.
- § 3. Evaluering av studentene har tre funksjoner:
En rådgivende og kontrollerende funksjon for studentene selv, en kontrollerende og korrigerende funksjon for undervisningen, en offentlig informativ funksjon for samfunnet.

Evalueringsformene er:

Individuell eksamen:	Gruppeeksamen:
1. Skriftlig eksamen.	1. Skriftlig eksamen.
2. Muntlig eksamen.	2. Prosjektarbeid.
3. Større skriftlig arbeid.	3. Muntlig eksamen.
4. Standpunktvurdering.	

Disse kan brukes enkeltvis eller i kombinasjoner. Med godkjenning av Høgskoletinget etter innstilling fra Fagseksjon kan også andre evalueringsformer bli brukt.

- § 4. Evalueringsform og andre spørsmål som naturlig hører sammen med denne, skal for det enkelte kurs avgjøres av faglærer. Før avgjørelsen skal saken være drøftet med studentene på kurset (og med lærerkolleger på den studieretning som har flest studenter på kurset).
Et flertall av studentene som følger kurset kan for hver gang kurset holdes bringe avgjørelsen inn for styringsgruppen for den studieretning eller studium der kurset er obligatorisk. Er kurset obligatorisk for flere studieretninger og/eller studier, bringes avgjørelsen inn for styringsgruppen for den av disse som har flest studenter som følger kurset. Styringsgruppen gjør vedtak om evalueringsordning etter å ha innhentet uttalelse fra vedkommende fagseksjon. Evalueringsordningen bør ikke endres fra gang til gang kurset gis uten særlige grunner tilsier det.
- § 5. Karakterskalaen går fra 1,0 til 6,0. Karakterene gis i hele og halve tall. 1,0 er beste karakter.
Kandidater som får dårligere karakter enn 4,0 har ikke bestått. For disse settes ingen tallverdi. Alternativene bestått/ikke bestått kan også nyttes. Eksamensutvalget kan, etter innstilling fra Styringsgruppene, tillate en annen inndeling enn den ovennevnte.
- § 6. Studenter som har gjennomført et godkjent studium av minst 2 års varighet, gis rett til tittelen **høgskolekandidat**.
- § 7. Etter gjennomført studium nevnt i § 6 tildeles kandidaten et Høgskolediplom. Kandidaten får kopi av det endelige registerkort som vedlegges til diplom. Studenter som gjennomfører og består avsluttet studium av kortere varighet, kan få utstedt eget diplom.
Studenter som består deksamener/enkelteksamener/kursexamener, kan få utstedt eget eksamensbevis.
- § 8. Høgskoletinget oppnevner et Eksamensutvalg som består av 2 representanter fra undervisningspersonalet, 1 representant fra høgskolens administrasjon og 3 studentrepresentanter. Utvalget oppnevnes hvert høstsemester med ett års funksjonstid.
Eksamensutvalget er beslutningsdyktig når minst 4 medlemmer er til stede. Utvalget velger selv sin formann som ved stemmelikhet har dobbeltstemme. Eksamensutvalget gir instruks og ordensreglement i forbindelse med eksamen og kan gi utfyllende regler forøvrig til dette reglement. Det behandler og avgjør alle saker vedrørende anvendelsen av

instrukser og reglementer i forbindelse med eksamen såfremt slike avgjørelser ikke etter dette eller andre reglementer er tillagt andre organer.

- § 9. Eksamenskommisjonen skal normalt bestå av den ansvarlige faglærer for kurset/faget og en sensor som ikke er ansatt ved høgsolen. Oppnevningen gjøres av Styret etter forslag fra vedkommende fagseksjon.

Sensorene må ha minst en av følgende kvalifikasjoner:

- Være ansatt på lektor-/amanuensisnivå eller høyere nivå, ved universitet/høgskole eller ved annen forskningsinstitusjon.
- På annen måte ha dokumentert vitenskapelig kompetanse på samme nivå.
- Ha fungert som sensor i vedkommende fag ved universitet/høgskole i minst 3 år.
- Gjennom yrkespraksis være kvalifisert innen vedkommende fag.

For fag som undervises ved universitet/høgskole skal sensoroppnevning skje i samråd med vedkommende institutt/avdeling ved en av institusjonene. Ved årskurs i universitetets fag bør det legges vekt på at sensor har erfaring fra sensur i faget ved universitet/høgskole. For fag som faller utenfor universitetenes/høgskolenes område, bør forslag på sensor innhentes fra frittstående institutter/organisasjoner som har den høyeste kompetanse på feltet.

Sensoroppnevning bør skje i samarbeid med de andre distriktshøgskoler som underviser i samme eller nær beslektede fag, slik at samme sensor benyttes når dette er praktisk mulig. Ved oppnevning av sensorer bør en ta sikte på en veksling mellom flere sensorer som hentes fra forskjellige institusjoner.

Seminaroppgaver og prosjektarbeider bedømmes som regel av faglærer alene.

- § 10. De to medlemmene av eksamenskommisjonen skal så langt mulig søke å bli enige om karakterfastsettelsen. Hvis slik enighet ikke oppnås, legger en til grunn sensors oppfatning.
- § 11. Styringsgruppen kan, etter innstilling fra fagseksjon, godkjenne eksamener avlagt ved en annen institusjon eller et annet studium som faglig jevnkode med eksamener i studier ved høgsolen, og frita for eksamen i disse.
- Styringsgruppen kan dessuten, etter innstilling fra fagseksjon, frita for deler av et studium hvis studenten ved en

annen institusjon eller et annet studium har avlagt eksamener som nivåmessig oppfyller de krav høgskolen stiller og som er velegnet (relevant) for vedkommende studium. Gjenpart av vedtaket sendes Eksamensutvalget.

Studenter som i henhold til foranstående har fått godkjenning for eksamener og som tilfredsstiller kravene til et høgskolestudium, kan få utstedt diplom dersom minimum halvdel av utdanningen regnet etter vekttall er gjennomført innen vedkommende studium ved høgskolen. I slike tilfeller skal det tydelig framgå av registerkortet hvilke deler av studiet det er gitt fritak for. Høgskoletinget kan etter innstilling fra styringsgruppen dispensere fra bestemmelsene i denne paragraf.

- § 12. Ordinær eksamen holdes i det semester undervisningen i kurset/faget avsluttes.

Når særlig vektige grunner taler for det, bestemmer Eksamensutvalget at det skal holdes ekstraordinær eksamen. Dersom en student flere ganger har gjennomført en eksamen skal den beste karakter påføres det endelige registerkort.

Eventuelle utsatte eksamener skal slås sammen med ekstraordinære eksamener som arrangeres i samme semester. (Se utfyllende regler side 19.)

- § 13. Dersom en student ikke har gjennomført og bestått eksamener tilsvarende 10 vekttall eller mer i løpet av et studieår, blir han å betrakte som deltidsstudent. Eksamensutvalget kan, hvis særlige grunner tilsier det, etter søknad dispensere fra denne bestemmelse. Dersom en student som etter bestemmelsen i 1. ledd har mistet sin status som heltidsstudent, i det påfølgende studieår består eksamener i kurs tilsvarende 16 vekttall, får han tilbake sin status som heltidsstudent.

- § 14. Eksamenskandidater som på grunn av sykdom, eller andre forhold som de ikke selv rå med, ikke gjennomfører en eksamen, kan etter søknad innrømmes adgang til å gå opp til utsatt eksamen.

Eksamenssekretæren skal uten opphold underrettes om beslutningen om ikke å gjennomføre eksamen.

Hvis sykdom påberopes, må tilfredsstillende legeattest leveres samme dag som slik underretning gis, eller snarest deretter hvis noe spisielt har vært til hinder for dette.

Eksamensutvalget avgjør om de forhold som kandidaten

påberoper som årsak til at han ikke var istand til å gjennomføre eksamen skal gi adgang til utsatt eksamen. Sykdom skal normalt gi slik adgang.

- § 15. Utsatte eksamener bør avholdes så snart som mulig etter den ordinære eksamen, eventuelt sammen med ekstraordinær eksamen.
Dersom en kandidat avbryter en utsatt eksamen, kan han ikke kreve ny utsatt eksamen.
- § 16. Høgskoletinget kan dispensere fra bestemmelsene i dette reglement for kurser som ikke inngår i studieplanene.

BEGRUNNELSE OG KLAGE

KUD har den 19. januar 1973 med hjemmel i Kgl. res. av 5. februar 1969 fastsatt følgende forskrifter om begrunnelse og klage ved universitets- og høskoleeksamener:

§ 1. Begrunnelse

Eksamenskandidat ved universitet eller høskole har etter at sensur er falt, rett til å få en redegjørelse for sensurvedtaket av egne eksamensprestasjoner. Redegjørelsen gis av en av sensorene. Finer sensoren det hensiktsmessig kan redegjørelsen gis skriftlig.

Er det gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen (sensorveiledning), skal de være tilgjengelige for kandidaten etter at sensuren er falt.

§ 2. Klage over innholdet av sensurvedtak

Klage over innholdet av sensurvedtak framsettes skriftlig. Finnes klagen å være berettiget, endres vedtaket. I motsatt fall gis klageren en skriftlig begrunnelse for sensuren, og en frist på tre uker til å meddele om klagen opprettholdes.

Opprettholdes klagen, skal den behandles av en særskilt klagenemnd, som oppnevnes av Styret, det høyeste organ ved institusjonen.

Examen philosophicum kan bare påklages når eksamen ikke er bestått. Muntlig eksamen, propedeutiske prøver og praktiske prøver kan ikke påklages. Er kretsen av sakkyndige i et fag så liten at styret ved institusjonen ikke anser det mulig å sammensette en klagenemnd med tilstrekkelig kyndighet, kan sensorvedtaket ikke påklages.

§ 3. Behandling i klagenemnda

Klagenemnda vurderer sensorvedtak og begrunnelsen for det. Finner nemnda et påtakelig misforhold mellom eksamensprestasjonen og eksamensresultatet, fastsetter den ny karakter. Endring kan skje til gunst eller til ugunst for klageren. Nemndas avgjørelse er endelig. I fag der den endelige karakteren fastsettes etter at muntlig eksamen er avholdt, skal det før den nye karakter fastsettes, avholdes ny muntlig prøve.

§ 4. Klage over saksbehandlingen

Klage over formelle feil ved eksamen eller eksamenssensur behandles av det høyeste organ ved institusjonen, eller av det klageorgan som dette gir fullmakt. Finner klageorganet feil som kan ha betydning for utfallet, opphever det sensorvedtaket og bestemmer om det skal foretas ny sensur eller holdes ny prøve. Klageorganets avgjørelse er endelig.

§ 5. Fullmakt til å gi nærmere regler

Styret ved institusjonen kan gi nærmere regler om begrunnelse, om klagens form og innhold, om frist for klagen, om klagenemndas sammensetning, hvilket organ ved institusjonen klagen skal framsettes for og om hva som skal regnes som påtakelig misforhold etter § 3.

Forøvrig gjelder reglene i Forvaltningslovens kap. VI.

I medhold av ovennevnte forskrifts § 5 fastsettes følgende utfyllende regler om begrunnelse og klage:

§ 1. Klagefrist

Klage over innholdet av sensorvedtak eller over saksbehandlingen må være innkommet senest to uker etter neste semesters begynnelse. Hvis sensur kunngjøres etter neste semesters begynnelse, er klagefristen to uker etter kunngjøringen. Sistnevnte frist gjelder også ved ekstraordinær eksamen og utsatt eksamen.

§ 2. Sammensetning av klagenemnd

Klagenemnda består av to nye medlemmer hvorav den ene oppnevnes som formann.

§ 3. Behandling i klagenemnd

Klagenemnda skal legge vesentlig vekt på å få plassert de påklagede besvarelser riktig i relasjon til karakternivået ved den ordinære sensur. Til støtte for sin vurdering skal den nytte seg av representativt antall besvarelser som ikke er påklaget.

Blir medlemmene av klagenemnda ikke enige om karakterfastsettelsen, legges formannens oppfatning til grunn.

§ 4. Klage over saksbehandlingsfeil

Klage over formelle feil ved eksamen eller eksamenssensur behandles og avgjøres av eksamensutvalget.

Utfyllende regler til eksamensforskriftenes § 12:

1. Ekstraordinær eksamen holdes for studenter som er faglig forsinket i forhold til studieplanen, forutsatt at de tidligere har vært oppe til ordinær eksamen uten å ha oppnådd ståkarakterer i kurset/faget, og forutsatt at de ved hjelp av ekstraordinær eksamen får en rimelig sjanse til å kunne avslutte studiet i takt med studieplanen.
Således skal det holdes ekstraordinær eksamen for studenter som etter siste semester står til rest med maksimalt 4 vekttall i forhold til studieplanen.
Når et enkelt kurs/fag tilsvarer mer enn 4 vekttall, skal studentene likevel kunne gå opp til ekstraordinær eksamen i dette kurset/faget.
2. Studenter som i løpet av sin studietid har hatt anledning til å gå opp til en eksamen to eller flere ganger og studenter som vil få anledning til å gå opp til ny ordinær eksamen i løpet av normal studietid, har ikke krav på ekstraordinær eksamen i et kurs/fag selv om de ikke har oppnådd ståkarakter i kurset/faget.
Disse studentene vil imidlertid ha adgang til eksamen når det holdes ekstraordinær eksamen for andre studenter som har krav på det.
3. Studenter som unnlater å møte til ekstraordinær eksamen uten gyldig grunn, mister retten til senere å gå opp til ekstraordinære eksamener i dette eller andre kurs/fag.

4. Ekstraordinær eksamen holdes i første halvdel av august slik at eksamensavviklingen ikke virker forstyrrende på undervisningen.
5. Sensurfrist for ekstraordinær eksamen er 2 måneder etter siste eksamensdag.

Generelt om studiene ved distriktshøgskolen

Det er ikke gått mer enn ca. 9 år siden den første innstillingen om regionale høyskoler ble avgitt av Videreutdanningskomitéen, og som aktuelt utdanningstilbud har distriktshøgskolene eksistert i knapt 8 år. På tross av den korte tiden har disse studiesentra vist at de fyller et behov.

Med en kalkulert studietid på 2 år gir distriktshøgskolene studenter med eksamen fra gymnas eller tilsvarende bakgrunn kvalifikasjoner for å gå direkte ut i yrkeslivet eller over i videre studier. Samtidig gir de et tilbud til en rekke andre grupper. Folk som føler behov for dypere innsikt i bestemte fag — uten direkte å satse på spesialutdanning — kan delta i enkelte kurs. I tillegg står distriktshøgskolene åpne for alle som vil benytte seg av kursopplegg med tanke på tilleggs- eller etterutdanning.

Distriktshøgskolene skal være åpne for eksperimentering og vil følgelig være under stadig utvikling. De representerer ikke noe nytt skoleslag på linje med de eksisterende, men samler en rekke forskjellige eksisterende og nye utdanningstilbud og kombinerer dem i helt nye opplegg.

Distriktshøgskolene forsøker å oppheve det tradisjonelle skillet mellom samfunnsfagene, teknologisk-naturvitenskapelige og humanistisk-estetiske fag. Studentene skal ha mulighet for å velge fagkombinasjoner som ikke er tilgjengelige i mer fastlagte og lukkede studieopplegg. Dette er viktig fordi ingen i dag kan si hvilken utdanningsbakgrunn som vil være ønskelig om 10—20 år.

Et av hovedmålene for undervisningen er å utvikle studentenes evne til å se seg selv og sine spesialområder i en større samfunnsmessig sammenheng. Som en naturlig følge av dette inngår allmennfag i alle studieretninger.

Studiene ved distriktshøgskolene følger et kurssystem hvor hvert kurs har et bestemt vektall.

Selve studieformen er fri med stor vekt på selvstudier. Den organiserte undervisningen skjer i form av forelesninger, seminarer og gruppearbeid under individuell veiledning. Lærere og studenter ved den enkelte høgskole avgjør i samarbeid hvilke undervisningsformer det skal legges mest vekt på. Eksamen skal tjene studiets målsetting og ikke være et mål i seg selv. Skolen overlater til faglærerne og studentene å avgjøre hvilke eksamensformer og oppgavetyper som skal brukes.

Undervisningens kvalitet er selvsagt i høy grad avhengig av lærerkraftene, og distriktshøgskolene stiller her strenge krav. En amanuensis må ha samme kvalifikasjoner som en universitetslektor. Høgskolene gjør også utstrakt bruk av timelærere og inviterer gjesteforelesere fra arbeidslivet, forskningsinstitusjoner og andre læreanstalter.

Praksis har vist at det langt på vei er mulig å forene yrkes- og studierettede undervisningsopplegg. Distriktshøgskolene legger opp til en utdanning som kan brukes innen stat, kommune, næringsliv og organisasjoner. Ved fastlegging av studietilbud ved den enkelte høgskole tas det bl. a. hensyn til viktige næringsveier i landsdelen.

Det vil alltid være et behov for folk med slik utdanning som skolen gir, men det er vanskelig å si i dag nøyaktig hvilke stillinger som vil stå åpne. Du har selv mulighet til å påvirke ditt yrkesvalg gjennom de kurskombinasjoner du legger opp.

For de aller fleste vil overgangen bli stor fra gymnas til videregående utdanning. Derfor lønner det seg å være forberedt på noen av de viktigste forskjellene:

- På høgskolen er det ikke obligatorisk frammøte.
- Du arbeider selvstendig, i grupper og på egen hånd.
- Lærerne er både veiledere og forelesere, du har mulighet for å snakke med dem når du trenger veiledning.
- Du kan fritt velge fag innen visse rammer.
- Det er en del av skolens arbeid å eksperimentere med studie- og eksamensform.

Studier ved Agder Distriktshøgskole

Høgskolen kan tilby dette undervisningsprogrammet for studieåret 1977/78:

- 2-årig studieretning i analytisk kjemi.
- 2-årig studieretning i offentlig administrasjon.
- 1½—2-årig studieretning i skipsfartsfag.
- 2-årig studieretning i systemering og databehandling.
- 3-årig studieretning for fagoversettere.
- 2-årig økonomisk-administrativ studieretning.
- 1-årig engelskstudium.
- 1-årig matematikkstudium.
- Realfag (10—55 evt. 65 vekttall) kjemi/matematikk/EDB/fysikk.
- Examen philosophicum.

I samarbeid med Kristiansand Museum og Folkeuniversitet tilbys også full undervisning til:

Fransk mellomfag, 1. avd. juridicum og nordisk grunnfag vil bli satt i gang høsten 1977.

Studieåret

	Undervisning	Eksamen	Semester- lengde (uker)
Høst	15/8—30/11	1/12—20/12	15 + 3
Vår	10/1— 5/5	6/5 — 1/6	15 + 4

Det er påskeferie fra og med lørdag før til og med tirsdag etter påske, og pinseferie fra og med lørdag før til og med tirsdag etter pinse.

Forkurs

Der opptaksgrunnlaget gjør det nødvendig arrangeres det forkurs for de nye studentene. For en nærmere orientering, se under kapitlene om de forskjellige studieretninger.

Påmeldings- og søknadsfrister

For studentene ved Agder distriktshøgskole er søknadsfristen 25. juni 1977. For examen philosophicum er påmeldingsfristen 1.

august. Søknad eller påmelding til disse studier sendes Agder distriktshøgskole.

For 1. avd. juridicum er påmeldingsfristen 1. august. For fransk mellomfag og nordisk grunnfag er påmeldingsfristen 20. juni. Påmelding til disse studier sendes Kristiansand Museum, Postboks 479, 4601 Kristiansand.

Forhåndsløfte om opptak

Forhåndsløfte om opptak gis bare rent unntaksvis når sterke velferdsgrunner hos søkeren tilsier det (eksempelvis sjøfolk i utenriksfart eller personer med lang oppsigelsestid). Betingelsen er at søkerens bakgrunn i utdanning og praksis er slik at han uten tvil ville bli tatt opp ved forrige opptak. Begrunnet søknad må være skolen i hende innen 2. mai.

Framtidsutsikter og kompetanse

Skolen får stadig henvendelser fra interesserte som spør hvilke stillinger de vil kunne få etter endt utdanning, hvilken lønn de vil kunne forvente osv.

Som det framgår av denne studiehåndboka, kan Agder distrikthøgskole tilby et variert studieprogram, med mange muligheter for studentene til å spesialisere seg. Det er derfor umulig å gi noe entydig svar verken på hvilke stillinger høgskolekandidatene vil kunne regne med, eller hvilken lønn. Dette avhenger av hvilken studieretning og spesialiseringsretning studenten velger, hans faglige kompetanse, tidligere praksis og utdanning og den generelle etterspørsel på arbeidsmarkedet etter folk med den type utdanning studenten velger.

I avsnittene om de enkelte studietilbud er det beskrevet hvilken kompetanse de enkelte studier gir, både når det gjelder forholdet til videre studier og når det gjelder yrkeslivet. De undersøkelser som er foretatt viser at uteksaminerte kandidater fra Agder distriktshøgskole har fått både bra betalt og tilfredsstillende arbeid. Imidlertid viser det seg også at det ofte går en viss tid fra kandidatene uteksamineres til de kommer i slikt arbeid. Derfor må studentene ofre yrkesvalget spesiell oppmerksomhet. Her bør de gjøre bruk av faglærerne, studieveilederen og yrkesrettleierne på arbeidskontorene.

Påbygging av utdanningen

Et av distriktshøgskolens formål er å gi studentene et grunnlag for videre studier ved andre høyskoler og universiteter både i inn- og utland.

I avsnittene om de enkelte studier står det beskrevet hvilke muligheter som eksisterer for videre studier.

Også i distriktshøgskolesystemet gis det voksende muligheter for påbygging av utdannelsen.

Gjesteforelesninger

Høgskolen har regelmessig besøk av gjesteforelesere. Disse kommer både fra inn- og utland. Tidspunktene kunngjøres ved oppslag.

Eksamener, former og tidspunkt

Forsøk med nye eksamensformer har vært i gang i samarbeid med studentene. Eksamenslengde og -form avgjøres av studentene og faglærer. Eksamener avholdes normalt i slutten av hvert kurs. Se forskrifter om Eksamen.

Bibliotek

Høgskolens hovedbibliotek holder til i Katedralskolen, Gyldenløves gate 9, rom 206.

EDB- og kjemilitteraturen er plassert i lesesalen på Oddernes skole, og matematikkseksjonens bøker står i Astoria-gården.

Biblioteksekspedisjonen er åpen for utlån av bøker mandag—fredag kl. 08.00—15.00, tirsdager også kl. 16.00—18.00. Utlånstiden er vanligvis en uke. Tidsskrifter lånes ikke ut, men biblioteket har en kopieringsmaskin med myntinnkast til disposisjon.

Utlånsavdelingen ved Kristiansand folkebibliotek, Rådhusgaten 11, er åpen mandag—fredag kl. 10.00—19.00, lørdag kl. 10.00—14.30.

Lesesaler

I Katedralskolen, 2. etasje, er det 3 leserom med til sammen 70 plasser. Lesesalen i Iversen-gården har 150 plasser, og på Oddernes skole er det 40 plasser.

Alle lesesalene er åpne mandag—fredag kl. 08.00—20.00. Lesesalene utenom Katedralskolen er også åpne lørdag kl. 08.15—15.00.

Lesesalen ved Kristiansand folkebibliotek, Rådhusgt. 11, er åpen mandag—fredag kl. 08.30—21.00, lørdag kl. 08.30—16.00.

adh-nytt

adh-nytt er Agder distriktshøgskoles «husorgan». Avisen kommer

ut vanligvis hver 2. uke og bringer små og store nyheter om hva som foregår på ADH. Avisen trykkes i A5-format og er vanligvis på 8 sider.

Avisen lages av et redaksjonsutvalg med informasjonssekretæren som redaktør.

Avgifter

Studenter som følger undervisning i universitetsfag (examen philosophicum eller de studier som tilbys i samarbeid med Kristiansand Museum) må ved begynnelsen av hvert semester betale kr. 105,00 i semesteravgift.

Studenter som melder seg opp til examen philosophicum må betale kr. 30,00 i eksamensavgift, mens en ved første gangs oppmelding til grunnfags-/mellomfagseksamen må betale en avgift på kr. 50,00.

Studenter som følger distriktshøgskolens egne studieopplegg betaler en semesteravgift som fastsettes av Studentforeningen.

Studentregistrering

Det vil bestemte dager ved begynnelsen av hvert semester foregå registrering av studenter. Registreringen foretas ved Ekspedisjonskontoret og omfatter følgende:

- Utfylling av registerkort.
- Betaling av semesteravgift.
- Besøk ved Diagnosestasjonen, Gyldenløves gate 4, for pirquetprøve og skjermbildefotografering.
- Fotografering til studentlegitimasjon/utstedelse av legitimasjonskort.
- Utdeling av lån etc.

Helsetjeneste

Pirquetprøve og skjermbildefotografering er obligatorisk for alle nye studenter. Dette må gjøres i forbindelse med registreringen. Helsekort må tas med.

Legitimasjon

Fotografering til studentlegitimasjon vil bli foretatt i begynnelsen av nytt semester. Studentene må medbringe gyldig legitimasjon. Mot studentlegitimasjon og gyldig semesterkort får studentene rett til reiser med NSB til halv pris, samt rabatt ved teaterforestillinger, skoleforestillinger på kino, besøk i svømmehallen m. v.

Militærtjeneste

Søknader til militære myndigheter i forbindelse med utsettelse av militærtjenesten stiles til rulleførende avdeling og sendes vernepliktsutvalget ved ADH for behandling og videre ekspedisjon.

Hybler

De nye studentene bør fortrinnsvis forsøke å skaffe seg hybel eller leilighet på egen hånd. Hittil har det ikke vært store problemer med å skaffe seg hybel. Helt i begynnelsen av semesteret er situasjonen imidlertid ikke så lett. Studenter som ikke har skaffet seg hybel vil når semesteret begynner muligens kunne regne med midlertidig innkvartering på Roligheden Ungdomsherberge.

Stiftelsen «ADH-hus» har i dag til disposisjon 3 eldre hybelhus med til sammen 58 hybler. En skulle kunne anta at ca. $\frac{1}{3}$ av disse vil være ledige ved begynnelsen av semesteret.

I tillegg til ovennevnte hybelhus er det et nytt hybelhus med plass til 38 studenter fra ADH og samme antall fra Kristiansand lærarskole. Dette huset inneholder både enkle og doble hybler samt familieleiligheter med plass til 1 barn.

Studentutvalget forestår hybelformidlingen ved ADH.

Bokhandel

Helt fra starten av har Agder distriktshøgskole hatt et eget bok-utsalg. Dette var til å begynne med bare en del av studentkontoret — der man skaffet de bøkene som var mest aktuelle som pensumslitteratur. Siden ble det innredet et eget rom til formålet. I dag er Studentbokhandelen en bokhandel med medlemskap i Den norske Bokhandlerforening og har det samme assortement som en vanlig norsk bokhandel, og all pensumslitteratur kan kjøpes her.

Styringsstrukturen ved Agder distriktshøgskole

Studentdemokratiet er høyt utviklet ved Agder distriktshøgskole. Det er ikke mange undervisningsinstitusjoner her i landet hvor studentene har så store muligheter for reell innflytelse. Studentene er med på å bestemme i saker som angår budsjetter, den daglige drift, utforming av studietilbud, pensum, eksamener m. m. Studentenes representanter velges ved høstsemesterets begynnelse, og hver vårsemesters begynnelse. Studentene har derfor mulighet for å delta i de besluttede organer alt i sitt første semester ved høgskolen. Det er derfor av stor betydning at de nye studentene søker å sette seg inn i styringsstrukturen ved Agder distriktshøgskole så tidlig som mulig.

Høgskoletinget, høgskolens høyeste interne organ, har gitt retningslinjer for tildeling av vekttall for tillitsverv. Enkelte tillitsverv gir automatisk rett til ekstra vekttall, mens det i andre tilfeller må søkes spesielt.

Vekttall for studentarbeid gir ikke faglig kompetanse.

HØGSKOLENS ORGANER

Styret

Styret er høgskolens høyeste styringsorgan med ansvar for vedtak av prinsipiell betydning for høgskolens virksomhet. Styrets sammensetning og oppgaver følger gjeldende reglement gitt av Kirke- og undervisningsdepartementet.

Direktøren

Direktøren er ansvarlig for saksforberedelsen til styret.

Høgskoletinget

Høgskoletinget er høgskolens høyeste **interne** organ. Det er ansvarlig overfor høgskolens styre. I de saker hvor styret har delegert sin myndighet tar høgskoletinget avgjørelsen. Høgskoletinget skal behandle og legge fram forslag om årsbudsjetter og langtidsbudsjetter, opprettelse av nye studieretninger og høgskolens engasjement i kursundervisning og etterutdanning. Det uttaler seg i alle saker av prinsipiell karakter og ellers i saker av stor betydning for høgskolen. Studentene skal ha halvparten av representantene i høgskoletinget.

Arbeidsutvalget

Arbeidsutvalget består av 6 representanter valgt av og blant høgskoletingets medlemmer.

Arbeidsutvalget forbereder alle saker som skal behandles i høgskoletinget og er ansvarlig for vedtak som treffes mellom høgskoletingsmøtene.

Rektor

Rektor er høgskolens øverste leder og velges av høgskoletinget for en periode på 2 år. Rektor er, sammen med administrativ leder, ansvarlig for saksforberedelsen til høgskoleting og arbeidsutvalg og representerer høgskoletinget utad. Han har ansvaret for å iverksette vedtak.

Fagrådet

Fagrådet består av formennene i de enkelte fagseksjoner. Det er et rådgivende organ som primært skal gi råd til arbeidsutvalg og høgskoleting, men kan også ta opp egne saker til vurdering.

Studieledere

For hver studieretning eller studium velges en studieleder blant de fast ansatte undervisningsledere og amanuensiser som underviser på studieretningen. Studielederen har det daglige administrative ansvar for studieretningen.

Styringsgrupper

Styringsgrupper for hver studieretning eller studium består av 2 lærere og 2 studenter.

Styringsgruppen er ansvarlig for framdriften av studieretningen og samordning av de ulike undervisningstilbud til et helhetlig studium, og for at man utformer de enkelte kurs slik at de får et faglig innhold som er i overensstemmelse med utdannelsens målsetting. Denne utforming skjer i samarbeid med fagseksjonene. Styringsgruppen er videre ansvarlig for utredning og planlegging av nye spesialiseringsretninger og kurskombinasjoner. Styringsgruppen legger fram forslag om hvilke spesialiseringsretninger og kurskombinasjoner som skal tilbys.

Linjemøter

Linjemøtet består av samtlige lærere og studenter ved en studieretning. Linjemøtet er det sentrale debatt- og informasjonsforum for studieretningen. Møtet kan vedta uttalelser i saker som angår studieretningen eller høgskolen.

Fagseksjoner

De fast ansatte undervisningsledere, amanuensiser og stipendia-ter som underviser eller driver forskning ved eller i tilknytning til høgs-kolen, organiseres i fagseksjoner. Fagseksjonene inndeles etter fagområder og hver fagseksjon bør bestå av minst 3 personer. Den enkelte fagseksjon er det faglige organ ved høgs-kolen innenfor sitt fagområde.

STUDENTENES ORGANER

Studentforeningen ved ADH arbeider for studentenes felles sosiale, økonomiske og kulturelle interesser.

Styret velges på allmøtet som er foreningens øverste organ.

Styret (studentutvalget)

Styret har en rekke funksjoner. Det tar opp og behandler saker av interesse for studentene, og de viktigste av disse blir lagt fram for allmøtet. Studentutvalget fordeler de økonomiske midler som studentene får stilt til sin rådighet, blant de forskjellige underutvalg. Det innkaller også til allmøter og legger fram saker for disse.

PR- og kontaktutvalg

PR- og kontaktutvalget driver PR om høgs-kolen og den undervisning som drives der, med spesielt sikte på framtidige arbeidsgivere.

Sosialutvalget

Sosialutvalgets arbeid har en ren sosial karakter. «Bli kjent»-arrangementer for høstens nye studenter er i regi av dette utvalget.

Ekkoutvalget

Ekkoutvalget legger opp arrangementer av kulturell art, som jazz, visesang og lyrikk. Ekkoutvalget er nå interessert i å sette i gang teater- og revyvirksomhet for studentene.

Festutvalget

Hver fredag arrangeres kro med diskotek. Ellers har festutvalget i samarbeid med Key-klubben arrangementer på Hotell Fregatten om onsdagskveldene.

Idrettsutvalget (ADI)

Idrettsutvalget arrangerer regelmessige treninger i idrettshall. Studentene deltar i håndballserien med både dame- og herrelag. ADI har også deltatt i studentmesterskapet både i håndball (dame- og herrelag), basketball, volleyball og fotball. Dette utvalget arrangerer også stafett mellom Kristiansand og Stavanger i samarbeid med Rogaland DH. Siste år besto laget av 85 løpere.

Andre aktiviteter

På skolen finnes ulike politiske lag. Skolen har også kristelige lag og kvinnegruppe.

Basisgruppen er DHLs kontaktorgan ved ADH. På basisgruppens møter blir aktuelle DHL-saker tatt opp til drøfting.

DHL er en sammenslutning av samtlige distriktshøgskolestudenter i landet.

DHL har som hovedmålsetning å arbeide for en bedring av studentenes kår og fremme det faglige nivå ved distriktshøgskolene.

«Stiftelsen» er en forening av ADH-studenter som ønsker å drive miljøskapende virksomhet. Fram til i dag har «Stiftelsen» drevet mest med musikkaktiviteter. Dagens aktiviteter er: «Spadser & Blæseensemblet» (et musikkorps som er kjent over hele byen), en drillgruppe som er nært tilknyttet musikkorpsset, mannskoret «Quantum Ocellarus», et storband og en sang/instrumentgruppe.

Generelt om studieretningene

Distriktshøgskolestudiene har flere formål. De tar sikte på å gi en direkte yrkeskompetanse innen det private næringsliv eller innen den offentlige forvaltning. Videre søker de å gi studentene et grunnlag for videre studier ved andre høgskoler eller universiteter. Studiene kan også nyttes som et supplement til annen utdanning (f. eks. ingeniører som finner det formålstjenlig å skaffe seg en utdanning i økonomisk-administrative fag).

Studiene bygger på kurssystem. Hvert kurs gir vekttall etter den arbeidsbyrde som kurset forutsetter. Gjennomsnittlig arbeidsbyrde pr. semester er 10 vekttall. Studenter som har gjennomført et godkjent studium av minst 2 års varighet, gis rett til tittelen HØGSKOLEKANDIDAT.

En vesentlig del av studiet vil bestå av obligatoriske kurser. Hensikten med disse er å gi studentene en generell innføring i fag som anses sentrale innen studieretningen. Minst 2 vekttall skal bestå av allmennfag. Allmennfagene skal innøve studentenes evne til kritisk refleksjon over faglige og samfunnsmessige spørsmål som de møter i studiet, og evnen til å sette studium og yrke inn i en samfunnsmessig sammenheng.

Studentene må velge minst en spesialiseringsretning innen sin studieretning dersom det er flere spesialiseringsretninger å velge i. Spesialiseringsretningene skal gi studentene en direkte yrkeskompetanse. Spesialiseringsretningene er ofte opprettet for å dekke regionens spesielle behov, både innen den private og den offentlige sektor.

Enkelte av spesialiseringsretningene vil, sammen med de obligatoriske fag og allmennfagene, gi en tilstrekkelig høy vekttallsum. Innen andre spesialiseringsretninger derimot, må en supplere med valgfrie kurs. Disse bør velges i samråd med faglærer.

Seminaroppgaven skrives normalt i det siste eller de to siste semestre. Seminaroppgaven velges av studentene selv, alt etter de interesser de har og på grunnlag av de emner som har opp tatt dem mest under studiet. Seminaroppgaven gir 2 til 4 vekttall (alt etter hvilken studieretning studenten velger), og er obligatorisk.

Utvidelse av vekttall for seminaroppgaver innen studieplanens obligatoriske ramme godtas ikke.

Seminararbeider som går utover studieplanens obligatoriske ramme tillates. Ansvarlige veileder fastsetter vekttall i samråd med studenten. Vekttallet bør fastsettes før arbeidet settes i gang. Studenter som gjennomfører slike seminaroppgaver kan likevel ikke påregne veiledning vesentlig utover det som er vanlig for en ordinær seminaroppgave.

Som tidligere nevnt bygger undervisningen for det meste på forelesninger. En vesentlig del av studentenes arbeidstid er imidlertid reservert for arbeid i mindre grupper. Skolen disponerer en rekke kollokvierom til dette formål.

STUDIERETNING I ANALYTISK KJEMI

Generelt om studieretningen

Studiet tar sikte på å gi en kortvarig, men solid utdannelse for personer som vil kvalifisere seg for arbeid i analytisk kjemi i forskjellige typer av industri- og forskningslaboratorier.

En regner også med at innslaget av biologiske og økologiske kurs vil gi et grunnlag for dem som vil arbeide i marken med forurensningsproblemer av kjemisk natur.

Studieopplegget er, hva angår det kjemiske, bygget opp omkring noen såkalte grunnkurs (KJEMI 1—5). Disse kursene er godkjent som tilsvarende kurs ved universitetene. Ved siden av disse vil det bli kortere kurser med forskjellige biologisk økologisk og marinkjemisk innhold. En del av kursene medfører feltarbeid. I det siste semesteret vil studiet for det vesentlige være preget av spesial-oppgaver, hvortil de enkelte studenter vil få en valgfrihet etter sine spesielle interesser. Det vil bli arbeidet enkeltvis eller i grupper innenfor de forskjellige interesseområder i den utstrekning høghskolen ser mulighet for å gjennomføre oppgavene.

Faglig opplegg

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
KJEMI 1	KJEMI 2	KJEMI 3	KJEMI 6
Generell kjemi (5)	Uorganisk kjemi (5)	Organisk kjemi (5)	Spesialanalyser m/seminaroppgave (2 + 4)
BIO 1	KJEMI 4	KJEMI 5	KJEMI 7
Akvatisk økologi (3)	Analytisk kjemi I (3)	Analytisk kjemi II (3)	Spesielle analytiske metoder (teori) (2)
VALGKURS	VALGKURS	VALGKURS	VALGKURS
(2)	(2)	(2)	(2)

I rubrikkene er angitt kurskode, kursets navn og vektall i parentes. For en mer detaljert beskrivelse av de enkelte kurs, se kursbeskrivelsene bak i boka.

Studieretningen er lagt opp med sikte på heltidsstudenter. De fleste kurs avsluttes etter hvert semester med en eksamen.

Studieretningen i analytisk kjemi gir undervisningskompetanse i kjemi for gymnaset.

Forkunnskaper

Studiet krever ingen spesielle forkunnskaper utenom de som distriktshøgskolen generelt krever. Studenter uten kunnskaper i matematikk tilsvarende reallinjens nivå, bør følge forkurs i matematikk.

Avbrudd av studiet

Om et laboratoriekurs er gjennomgått tilfredsstillende, men eksamen ikke blir tatt i det samme semester, vil vedkommende kunne få godskrevet sitt laboratoriearbeid og eventuelt ta eksamen i neste semester.

Valgkurs

I studieplanen inngår fire valgfrie kurs som det er obligatorisk å ta. Ett av disse kursene må være hentet fra høgskolens allmennfagtilbud. Allmennfag i miljøkunnskap og økologi anbefales. En del andre kurs ved ADH og annen utdanning kan etter søknad godkjennes som allmennfag.

Når det gjelder de tre øvrige valgkursene er studentene i prinsippet fri til å velge hvilket som helst av skolens kurser, men det anbefales spesielt kurser i matematikk, EDB og biologi.

Seminaroppgave

I siste semester skal studenten utføre et analysearbeid innenfor et spesielt felt, som han har særlig interesse for. Studentene kan også få oppgitt en oppgave. Alle slike oppgaver skal ha et praktisk analytisk tilsnitt, og være en kombinasjon av laboratoriearbeid og arbeid i marken. En regner også med at en slik oppgave vil komme i samarbeid med industri og forskning bl. a. i miljøvern og forurensingsspørsmål. Seminaroppgaven bør normalt utføres i grupper på 2—3 studenter.

STUDIERETNING I OFFENTLIG ADMINISTRASJON

Generelt om studieretningen

Studieretningen tar sikte på å utdanne for virksomhet i den offentlige administrasjon og er ment å kvalifisere for stillinger i den kommunale, fylkeskommunale og statlige administrasjon. Som et yrkesrettet studium vil en del av fagene være rettet mot praktiske gjøremål som saksbehandling, offentlig regnskap og anvendt administrasjon. Studiet er imidlertid problemorientert i den forstand

Faglig opplegg.

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
STATVIT 2	STATVIT 2	SAMVIT 10	ALLMENN
stats- og kommunal-kunnskap	Stats- og kommunal-kunnskap	Kommunal-økonomisk planlegging	Allmennfag
SAMVIT 18	SAMVIT 19	FORV 2	Seminar-oppgave (2 vektall)
Samfunns-økonomi	Offentlig økonomikk og kommunal-økonomikk	Offentlig rett og saksbehandling	
SAMVIT 18	SAMVIT 19	FORV 2	FORV 2
Samfunns-økonomi	Offentlig økonomikk og kommunal-økonomikk	Offentlig rett og saksbehandling	Offentlig rett og saksbehandling
EDB 1	ORG 11	ORG 11	Valgkurs
Grunnkurs i databehandling for brukere	Organisasjons-teori og analyse	Organisasjons-teori og analyse	
KVANT 12			
Samfunns-vitenskapelig metodelære	Valgkurs	Valgkurs	Valgkurs

at studentene ikke blir drillet i ferdige problemløsninger, men oppøves til å analysere de problemer og problemstillinger som forvaltningen står overfor i dagens samfunn. Det legges derfor stor vekt på emner som belyser forskjellige sider ved forholdet forvaltning — samfunn, og fag som stats- og kommunalkunnskap og organisasjonsteoretiske fag står sentralt i utdannelsen. Studiet er tverrfaglig og består, foruten av praktisk betonte fag og statsvitenskapelige fag, også av økonomiske og juridiske fag. Studieretningen er godkjent som et uspesifisert mellomfag ved universitetene.

Forkurs

Før høstsemesterets begynnelse arrangeres forkurs i bedriftsøkonomi (BEDØK 0) for studenter uten kunnskaper i dette faget. Forkurset er obligatorisk for studenter uten tilsvarende kunnskaper.

Forkurset starter 1. august og avsluttes ca. 30. oktober. I perioden 1. august til 15. august kjøres dette kurset intensivt med forelesninger hver dag og fortsetter i perioden 15. aug. til 30. okt. med to forelesninger pr. uke. Det avholdes eksamen i dette kurset med karakterene bestått/ikke bestått.

Allmennfag

Det er obligatorisk å ta ett allmennfag i 4. semester. Studentene kan selv velge mellom flere allmennfag.

Seminaroppgave

I løpet av det siste semesteret skal studentene skrive en seminaroppgave over et selvvalgt emne. Studieretningens samarbeid med offentlige organer i regionen, gjør det mulig å velge oppgave i tilknytning til problemer disse organer ønsker belyst. Seminaroppgavearbeidet vil tilsvare en arbeidsbyrde på 2 vekttall. Dersom studentene ønsker å lage en mer omfattende seminaroppgave, vil denne etter søknad kunne gis vekttall utover de obligatoriske. Oppgavene vil bli utført i tilknytning til et oppgaveseminar i 4. semester.

Praksis

Studentene anbefales å søke sommerjobb i den offentlige forvaltning, og høgskolen vil i en viss utstrekning være behjelpelig med å formidle en del praksisplasser i kommunal, fylkeskommunal og statlig administrasjon.

Valgkurs

2. semester	3. semester	4. semester
SAMVIT 17	ORG 2	ORG 8
Sosiologi	Byråkrati og alternative organisasjonsmodeller	Offentlig informasjon
SAMVIT 6	SAMVIT 7	ORG 4
Befolknings- og bosettingsgeografi	Lokaliserings- og regionplanproblematikk	Organisasjonsutvikling og personalpolitikk
KVANT 6	STATVIT 1	SAMVIT 8
Statistikk 1	Politisk teori og analyse	Samfunnsplanlegging
JUR 12	STATVIT 3	SAMVIT 11
Sosialrett	Sosialpolitikk	Regionale analysemetoder
I 2. semester velges ett av de fire valgkursene. I 3. semester velges ett av de fire valgkursene, og i 4. semester velges 2 av de 5 valgkursene.		SAMVIT 20
		Trygdesosiologi

Fra og med 2. semester kan studentene velge mellom ulike valgkurs. Disse kurs gjør det for tiden mulig for studentene å fordype seg nærmere i administrative problemer og planleggingsproblemer. Også enkelte andre fag enn de som er nevnt i studieplanen kan etter søknad til styringsgruppa godkjennes som valgfag.

STUDIERETNING I SKIPSFARTSFAG

Generelt om studieretningen

Studiet har som målsetting å gi utdannelse i økonomi og administrasjon for offiserer ombord og for stillinger på rederikontor og liknende virksomhet.

På grunn av studentenes forskjellige bakgrunn er studiet utformet i 4 alternativer:

1. For studenter uten maritim bakgrunn.
2. For studenter med skipsfører eller maskinsjefeksamen.
3. For studenter som samtidig tar skipsførereksamen.
4. For studenter med fartstid som stuert.

Studenter med høyere skipsførereksamen etter 1972 får fullt dh-studium med 20 vekttall fra studieretningen. Studieplan godkjennes med hensyn til enkelte av kursene i 3. og 4. semester. Dette innebærer at studenter som har gjennomført høyere skipsførereksamen kan bli distriktshøgskolekandidater med ett års studium ved Agder distriktshøgskole.

Studieplanen er for tiden under omarbeiding. Det tas derfor forbehold med hensyn til enkelte av kursene i 3. og 4. semester.

Forkunnskaper

Forkurs i bedriftsøkonomi, BEDØK 0, er obligatorisk for alle som ikke har økonomisk gymnas eller kan dokumentere tilsvarende kunnskaper i regnskap og bedriftsøkonomi. Dette kurset starter 1. august og avsluttes ca. 30. oktober. I perioden 1. august til 15. august kjøres dette kurset intensivt med forelesninger hver dag og fortsetter i perioden 16. august til 30. oktober med 2 forelesninger pr. uke. Det avholdes eksamen i dette kurset med karakterene bestått/ikke bestått.

Forkurs i matematikk (KVANT 0), gis i høstsemesterets første halvdel for de studenter som p. g. a. svak bakgrunn i matematikk vil ha vansker med å følge undervisningen i KVANT 1. Disse studentene følger da KVANT 0—1 med eksamen i vårsemesteret.

Obligatoriske kurs

Ut fra studiets yrkesrettede karakter har en lagt størst vekt på bedriftsøkonomiske og administrative/organisatoriske kurs.

Kursene i kvantitative metoder, samfunnsøkonomi, sjørett og transportgeografi er viktige støttekurs.

De oppførte kursene i studieplanen er obligatoriske for studie-

retningen. Styringsgruppa gir etter søknad tillatelse til endringer i den obligatoriske rammen for studenter som etter søknad kan dokumentere spesielle planer eller behov. Enkelte av kursene kan tas i et annet semester enn det som er oppført, konferer med studieleder.

Allmennfag

For å gi studiet en allmenndannende karakter forutsettes det at studentene tar minst 1 kurs i allmennfag i løpet av studieperioden. Studieleder gir opplysninger om godkjente allmennfag på studieretningen.

Seminaroppgave

Arbeidet med seminaroppgaven vil normalt finne sted siste semester. Hensikten med seminaroppgaven er å gi studenten trening i selvstendig å planlegge, gjennomføre og presentere et arbeid innen den valgte spesialiseringsretningen. Studentene vil ha en lærer som rådgiver og veileder. Seminaroppgaven skal normalt tilsvare en arbeidsbyrde på 2 vekttall. Valg av oppgave foretas i samråd med faglig veileder.

Valgkurs

For å gi rom for tilpassing til den enkelte students personlige interesser er det satt av plass til valgkurs i alle kursplaner. Valgkursene bør velges slik at den enkeltes studium utgjør en sammenhengende helhet. Studieleder har oversikt over anbefalte valgfag og gir nødvendig veiledning. Ett av valgfagene skal være blant allmennfagene på studieretningen.

A. FOR STUDENTER UTEN MARITIM BAKGRUNN

Faglig opplegg

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
BEDØK 2	BEDØK 14	BEDØK 3	
Kostnads- og inntektsanalyse	Regnskaps-analyse og vurdering	Finansiering/ investering	Valgkurs
SAMVIT 1	SAMVIT 2		BEDØK 10
Makro-økonomikk	Mikro-økonomikk	Valgkurs	Rederiets økonomi
KVANT 1	KVANT 6	ORG 6	
Matematikk grunnkurs *)	Statistikk I	Rederiets organisasjon og personaladministrasjon	Valgkurs
EDB 1	SAMVIT 5	JUR 4	JUR 4
Grunnkurs i databehandling for brukere	Internasjonal handel og transport	Sjørett	Sjørett
ORG 1			
Organisasjonsteori 1	Valgkurs	Valgkurs	Seminaroppgave

*) Se kursbeskrivelsen KVANT 0—1.

I de store rubrikkene står kursets navn, og i de små står kurskoden. For en nærmere beskrivelse av de forskjellige kurs, se bak under kursbeskrivelsene.

B. FOR STUDENTER MED SKIPSFØRER- ELLER MASKINSJEFEKSAMEN

For disse studentene inngår skipsfører- eller maskinsjefeksamen med 10 vektall.

Faglig opplegg

1. semester	2. semester	3. semester
BEDØK 2	BEDØK 14	BEDØK 3
Kostnads- og inntektsanalyse	Regnskapsanalyse og vurdering	Finanslæring/ Investerings
SAMVIT 1	SAMVIT 2	
Makro-økonomikk	Mikro-økonomikk	Valgkurs
KVANT 1	KVANT 6	ORG 6
Matematikk grunnkurs *)	Statistikk 1	Rederiets organisasjon og personaladministrasjon
JUR 4	JUR 4	
Sjørett	Sjørett	Seminaroppgave
EDB 1	BEDØK 10	
Grunnkurs i databehandling for brukere	Rederiets økonomi	Valgkurs

*) Se kursbeskrivelsen KVANT 0—1.

For nærmere omtale av de enkelte kurs, se bak i boka under kursbeskrivelsene.

C. FOR STUDENTER SOM SAMTIDIG TAR SKIPSFØREREKSAMEN

Faglig opplegg

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
NAUTISKE FAG		KVANT 1	KVANT 6
		Matematikk grunnkurs*)	Statistikk 1
		BEDØK 3	SAMVIT 2
		Finansiering/ investering	Mikro- økonomikk
SAMVIT 1		EDB 1	BEDØK 10
Makro- økonomikk		Grunnkurs i databehandling for brukere	Rederiets økonomi
BEDØK 2	BEDØK 14		
Kostnads- og Inntekts- analyse	Regnskaps- analyse og vurdering	Valgkurs	Valgkurs
JUR 4	JUR 4		
Sjørett	Sjørett	Valgkurs	Seminaroppgave

*) Se kursbeskrivelsen KVANT 0—1.

For nærmere omtale av de enkelte kurs, se bak i boka under kursbeskrivelsene.

1. og 2. semester et et felles opplegg mellom Kristiansand Navigasjonsskole og Agder distriktshøgskole og fører fram til skipsførereksamen. Pensum i økonomi og lovkunnskap vil hovedsaklig bli dekket av ovennevnte ADH-kurs. Kristiansand Naviga-

sjonsskole vil dekke undervisningen i de øvrige fag, dvs.: Helse-
lære, maskinlære, reguleringsteknikk og automasjon, meteorologi,
sjøveisregler, skipsadministrasjon, skipslære og sjømannskap,
spansk, teknisk engelsk og enkelte av emnene i økonomi og lov-
kunnskap.

For skipsførereksamen kreves dessuten enten ORG 6, rederiets
organisasjon og personaladministrasjon ved ADH eller kurset ad-
ministrasjonsledelse ved Kristiansand Navigasjonsskole.

Tidligere års studenter har ofte tatt KVANT 0—1 i tillegg til
ordinær studieplan første år. Timeplanen legges til rette slik at
dette er mulig.

D. FOR STUDENTER MED FARTSTID SOM STUERT

Faglig opplegg

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
BEDØK 2	BEDØK 14	BEDØK 3	SAMVIT 5
Kostnads- og inntektsanalyse	Regnskaps-analyse og vurdering	Finansiering/ investering	Internasjonal handel og transport
KVANT 1	KVANT 6	ORG 6	ORG 10
Matematikk grunnkurs *)	Statistikk 1	Rederiets organisasjon og personal-administrasjon	Personaladmi-nistrasjon og ledelse
SAMVIT 1	SAMVIT 2		BEDØK 10
Makro-økonomikk	Mikro-økonomikk	Valgkurs	Rederiets økonomi
EDB 1			
Grunnkurs i databehandling for brukere	Valgkurs	Valgkurs	Valgkurs
ORG 1	BEDØK 7	BEDØK 13	
Organisasjons-teori 1	Markedsførings-funksjonen og distribusjons-systemet	Forbrukerlære	Seminar-oppgave
	JUR 1—2	JUR 1—2	
	Rettslære	Rettslære	

*) Se kursbeskrivelsen KVANT 0—1.

BEDØK 7 og BEDØK 13 kan erstattes med JUR 1—2 i 2. og 3. semester.

STUDIERETNING I SYSTEMERING OG DATABEHANDLING

Generelt om studieretningen

Studiet i systemering og databehandling skal primært gi en yrkesretta avslutta utdanning, men vil også gi eit grunnlag for vidare studier ved universitet og andre høøgskular. Det vert i utdanninga lagt vekt på at dei ferdige kandidatane skal kunne delta i utarbeiding av økonomisk/administrative informasjonssystem, spesielt i arbeidet med den maskin-orienterte utforming av databehandlingsopplegget for desse. Kurstilboda er imidlertid variert, slik at ferdige kandidatar skal kunne få arbeid innan andre områder der EDB vert brukt.

Studiet er 2-årig, men dei som ynskjer det kan komplettera med ytterligare eit års studium. Første semester, og mesteparten av andre, er belagt med obligatoriske kurs. I dei andre semestra kan ein student sjølv i stor utstrekning velga kurs. Det vert nå gitt 9 kurs innan fagområdet databehandling, og 4 kurs innan fagområdet systemering. I tillegg til kurs innan systemering og databehandling må studentane ta eit allmennfag, og kan ellers ta kurs fritt innafor skulens kurstilbod, t. d. statistikk, matematikk, bedriftsøkonomi, organisasjonsfag o. a.

Forkunnskapar

Det er vanleg, men ikkje nødvendig, at studentane har realartium. Studiet krev ein viss analytisk legning og evne til systematisk og jamt arbeid. Erfaring syner at studentar med dårleg bakgrunn i matematikk kan få problem.

Eit forkurs i matematikk (KVANT 0) blir gitt i første halvdel av høstsemesteret for dei studentane som p. g. a. svak bakgrunn i matematikk vil ha vanskar med å følge undervisninga i KVANT 1. Desse studentane følger da KVANT 0—1 med eksamen i vårsemesteret. Se kursplanane.

Studentar utan forkunnskapar i regnskap må følge forkurs i bedriftsøkonomi, BEDØK 0. Forkurset BEDØK 0 startar ca. 1. august. I tida 1.—15. august er kurset forholdsvis intensivt.

Nærare opplysningar til forkursa KVANT 0 og BEDØK 0 vil bli gitt i opptaksbrevet.

Obligatoriske kurs

Dei obligatoriske kursa skal gi studentane ein generell innføring i faga systemering og databehandling, samt gi den nødvendige bakgrunn for å behandla og løysa problem innan desse fag. Ved stu-

dieretningen er følgende kurs obligatoriske: EBD 21, EDB 22, EDB 26, SYSTEM 21, KVANT 1, BEDØK 9, ALLMENN 8.

Seminaroppgave

I løpet av dei to siste semestra skal studentane utføra ei seminaroppgave innanfor emneområda systemering eller databehandling. Arbeidet med den skal for kvar student utgjera 4 vektal.

Valgkurs

Av dei 40 vektal som dei ferdige kandidatane må ha, utgjer 16 valgkurs. Studentane kan då sjølv bygga opp studiet etter egne ønske. Ein kan for eksempel spesialisera seg innan området systemering, eller databehandling.

Krav til fullført utdanning

For at ein student skal få vitnemål frå studieretningen, må følgende krav vera oppfylt:

- a) Minst 40 vektal i alt.
- b) Bestått eksamen i dei obligatoriske kursa.
- c) Minst 6 vektal i tillegg innan fagområda databehandling og systemering.
- d) Godkjent seminaroppgave.

Fagleg opplegg

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
EDB 21	SYSTEM 21		
Grunnleggende databehandling	Grunnkurs i problemorientert systemering	Valgkurs	Valgkurs
EDB 22	SYSTEM 21		
Programmering i FORTRAN	Grunnkurs i problemorientert systemering	Valgkurs	Valgkurs
EDB 22	EDB 26		
Programmering i FORTRAN	Datastrukturer	Valgkurs	Valgkurs
KVANT 1	EDB 26		
Matematikk grunnkurs*)	Datastrukturer	Valgkurs	Valgkurs
BEDØK 9			
Grunnkurs i bedriftslære	Valgkurs	Seminar-oppgave	Seminar-oppgave

*) Se kursbeskrivelsen KVANT 0—1.

STUDIERETNING FOR FAGOVERSETTERE

Generelt om studieretningen

Studieretningen for fagoversettere ble opprettet høsten 1975. Den skal primært gi en førstegangs avsluttet yrkesrettet utdanning med sikte på oversetterstillinger (på saksbehandlende nivå) i det private næringsliv og i den offentlige forvaltning. Studiet gir kvalifikasjoner til å gå opp til translatøreksamen. Med godkjenning fra universiteter og høyskoler vil studieretningen kunne inngå som del av en universitetsgrad. (Høgskolen arbeider med dette spørsmålet.)

Studieretningen er 3-årig og omfatter foruten kurser i norsk, minst ett fremmedspråk. Dessuten kan studentene velge mellom å ta ett fremmedspråk til eller ta spesialiseringsretninger som bygger på kurs fra høgskolens øvrige studieretninger (se avsnitt om valgkurs). De to fremmedspråkene ved høgskolen er for tiden fransk og engelsk. Studieretningen er lagt opp med sikte på praktisk språkbeherskelse både skriftlig og muntlig i fremmedspråkene, og skiller seg på dette området fra de mer teoretiske og litterært orienterte språkstudier ved universitetene. Dessuten vil spesialiseringsretningen gi faglig fordypning på en rekke relevante områder både i privat og offentlig tjeneste.

Studiet er lagt opp med et første teoretisk år ved ADH, et andre år i språkområdet for fremmedspråket (vanligvis England eller Frankrike), og et tredje teoretisk år ved ADH. Fullført studieretning etter avlagte 60 vekttall gir rett til tittelen HØGSKOLEKANDIDAT. Dessuten vil kandidaten kunne benytte yrkestittelen Fagoversetter.

Opptak

Opptaket baseres på den generelle studiekompetanse som gis den enkelte søker til høgskolen. Dessuten vil en i opptaket legge vekt på at søkeren fyller de formelle krav til teori i språkfagene fransk eller engelsk. Det legges stor vekt på gode allmenne språkkunnskaper både når det gjelder norsk og fremmedspråk. Dessuten tas det hensyn til yrkeserfaring. Opphold i utlandet er ikke noe krav for å bli opptatt på studiet, men for søkere med gode kvalifikasjoner kan det bli aktuelt å bli fritatt for utenlandsåret. Høgskolen har erfaring for at det er behov for oppfriskning av kunnskapene i fransk. Det første semester i franskkurset vil derfor også omfatte deler av den grunnleggende opplæring i dette språk.

Allmennfag

Det er obligatorisk med ett allmennfag i løpet av studiet. Allmennfaget skal gi et kritisk perspektiv på fagstudiet og dypere forståelse ved den senere yrkesutøvelse. Et allmennfag som legger hovedvekten på språket som kommunikasjonsform og som analyserer forskjellige språksituasjoner er derfor under utarbeidelse ved høgskolen. Allmennkurset avlegges vanligvis i 2. eller 6. semester.

Valgkurs

Studentene på studieretningen kan velge mellom flere forskjellige spesialiseringsretninger ved siden av studiet i fremmedspråk og norsk. Dette vil for det første gjøre kandidaten bedre som oversetter, men dernest er en slik spesialisering av betydning for å sikre kandidatenes generelle kompetanse som fagoversetter i yrkeslivet. Det er også anledning til å velge et 2. fremmedspråk som spesialiseringsretning. Etter søknad kan styringsgruppa også gi anledning til å velge andre kombinasjoner.

Utenlandsåret

Formålet med utenlandsåret er en videreutvikling av de teoretiske kunnskaper i et levende språkmiljø. Central Bureau of Educational Visits and Exchanges formidler praksisplasser i Storbritannia gjennom faglærerne ved ADH. I Frankrike formidles praksis- og studieplassene gjennom faglærerene ved ADH. Studenter med to fremmedspråk velger selv språkområde i utenlandsåret. Den enkelte student står fritt til å velge mellom praksisopphold kombinert med noe studier eller studieopphold ved høyere utdanningsinstitusjoner. Valget av praksis/utdanningsinstitusjon må godkjennes av faglærer og være bindende for studentene. Så langt det er mulig vil utenlandsåret bli tilpasset studentenes faglige spesialisering. I løpet av utenlandsåret er studentene fortsatt å betrakte som ADH-studenter. Forbindelsen ivaretas ved besøk av faglærer på praksis/studiestedene, og ved rapporter og eventuelt andre skriftlige arbeider som studentene får tilsendt og rettet.

Problemer som måtte oppstå i arbeids/studiesituasjonen blir å forelegge Agder distriktshøgskole. Praksis i utenlandsåret er ulønnet, og for alle studentene vil utenlandsåret bli vurdert som et ordinært studieår. Lånekassen gir lån som for utenlandsstudent, og det forhandles om mulighetene for å gi reise- og gebyrstillend — dette er imidlertid ikke avklart enda. Vanligvis må 1. studieår være bestått for å få adgang til utenlandsåret, men styringsgruppa kan gjøre unntak fra denne regelen.

Eksamen

I den grad nedenstående regler avviker fra eksamensreglementet dispenseres det fra dette.

I spesialiseringsretningene holdes eksamen etter de retningslinjer som gjelder for vedkommende studium. I faget norsk holdes en skriftlig eksamen etter 1. studieår hvor karakterene bestått/ikke bestått skal nyttes. Det kan også bestemmes (i henhold til eksamensreglementet) at evalueringer foretatt i løpet av 1. år skal telle med.

I fremmedspråkene holdes muntlig eksamen etter første studieår hvor karakterene bestått/ikke bestått nyttes. Dessuten skal en bestått eksamen i fremmedspråkene også bygge på skriftlige prøver — enten i form av oppgaver gitt i løpet av 1. studieår eller i form av en avsluttende skriftlig prøve. (Bestemmelsen fattes i h. h. t. eksamensreglementet.)

I løpet av utenlandsåret skal studentene sende til høghskolen 4 rapporter på vedkommende fremmedspråk. Omfanget fastsettes av styringsgruppa. Ved begynnelsen av 5. semester holdes en muntlig prøve.

Ved avslutningen av studiet holdes skriftlig og muntlig prøve både i norskfaget og i fremmedspråkene. Det gis graderte karakterer.

Faglig opplegg

Høgskolen forbeholder seg retten til å foreta endringer i de oppsatte faglige opplegg.

A. For studenter med engelsk hovedspråk

1. semester	2. semester	3. og 4. semester	5. semester	6. semester
NORSK 1	NORSK 1	(England)	NORSK 2	NORSK 2
Praktisk norsk 1	Praktisk norsk 1	Utenlandsår HOVEDSPRÅK	Praktisk norsk 2	Praktisk norsk 2
ENG 1	ENG 1		ENG 2	ENG 2
Engelsk hovedspråk 1	Engelsk hovedspråk 1		Engelsk hovedspråk 2	Engelsk hovedspråk 2
Valgkurs	Valgkurs	ORIENTERINGSFAG	Valgkurs	Valgkurs
Valgkurs	Valgkurs		Valgkurs	Valgkurs

Faglig opplegg

Høgskolen forbeholder seg retten til å foreta endringer i de oppsatte faglige opplegg.

B. For studenter med fransk hovedspråk

1. semester	2. semester	3. og 4. semester	5. semester	6. semester
NORSK 1	NORSK 2	(Frankrike)	NORSK 2	NORSK 2
Praktisk norsk 1	Praktisk norsk 1	Utenlandsår HOVEDSPRÅK	Praktisk norsk 2	Praktisk norsk 2
FRANSK 1	FRANSK 1		FRANSK 2	FRANSK 2
Fransk hoved-språk 1	Fransk hoved-språk 1		Fransk hoved-språk 2	Fransk hoved-språk 2
Valgkurs	Valgkurs	ORIENTERINGSFAG	Valgkurs	Valgkurs
Valgkurs	Valgkurs		Valgkurs	Valgkurs

Spesialiseringsretninger

1. Spesialiseringsretning i forvaltningsfag

1. semester	2. semester	3. og 4. semester	5. semester	6. semester
STATSVIT 2	STATSVIT 2		ORG 1	ALLMENN
Stats- og kommunal-kunnskap	Stats- og kommunal-kunnskap	Utenlandsår	Organisa-sjonsteori	
SAMVIT 1	SAMVIT 3		ORG 4	ORG 8
Makro-økonomikk	Offentlig økonomikk		Organisa-sjons- og per-sonalpolitikk	Offentlig informasjon

2. Spesialiseringsretning i bedriftsøkonomi

1. semester	2. semester	3. og 4. semester	5. semester	6. semester
BEDØK 2*)	BEDØK 14		BEDØK 3	BEDØK 16
Kostnads- og inntekts-analyse	Regnskaps-analyse og vurdering	Utenlandsår	Finansiering/ investering	Regnskaps-lovgivning og praksis
SAMVIT 1	ALLMENN		ORG 10	BEDØK 7
Makro-økonomikk			Personal-administra-sjon og ledelse	Markeds-førings-funksjonen

*) Forkurs i BEDØK O er obligatorisk.

3. Spesialiseringsretning i jus og finansiell

1. semester	2. semester	3. og 4. semester	5. semester	6. semester
SAMVIT 1	ALLMENN	Utenlandsår	JUR 1—2	JUR 1—2
Makro- økonomikk			Rettslære	Rettslære
			JUR 11	JUR 3
Finansiell*)	Finansiell		Rettslære	Skatterett

*) Finansiell vil sannsynligvis bli et spesielt kurs til ADH-studenter gitt av Bank-akademiet innen kort tid.

4. Spesialiseringsretning i samfunnsøkonomi

1. semester	2. semester	3. og 4. semester	5. semester	6. semester
BEDØK 2 *)	SAMVIT 14	Utenlandsår	SAMVIT 4	ALLMENN
Kostnads- og inntekts- analyse	Makro- og nærings- økonomikk		Økonomisk geografi	
SAMVIT 1	SAMVIT 2			
Makro- økonomikk	Mikro- økonomikk		Finansiell	Finansiell

*) BEDØK 0 forkurs i bedriftsøkonomi er obligatorisk.

5. Spesialiseringsretning i skipsfartsfag

1. semester	2. semester	3. og 4. semester	5. semester	6. semester
JUR 4	JUR 4	Utenlandsår	BEDØK 10	ALLMENN
Sjørett	Sjørett		Rederiets økonomi	
BEDØK 2 *)	BEDØK 14		ORG 10	SAMVIT 5
Kostnads- og inntekts-analyse	Regnskaps-analyse og vurdering		Personaladmi-nistrasjon og ledelse	Internasjonal handel og transport

*) BEDØK 0 forkurs i bedriftsøkonomi er obligatorisk.

6. Spesialiseringsretning i 2. fremmedspråk

1. semester	2. semester	3. og 4. semester	5. semester	6. semester
FRANSK 1	FRANSK 1	Utenlandsår	FRANSK 1	FRANSK 1
eller ENG 1	eller ENG 1		eller ENG 1	eller ENG 1

ØKONOMISK-ADMINISTRATIV STUDIERETNING OG STUDIET TIL REVISOREKSAMEN

Generelt om studieretningen

Det økonomisk-administrative studium tar sikte på å dekke samfunnets behov for personell med en grunnleggende, men kortvarig økonomisk utdanning på høgsolenivå. Studiet er 2-årig. Studenter med spesialiseringsretning i regnskap kan etter endt øk/adm-studium ta et halvår til som fører fram til revisoreksamen (registrert revisor). Avsluttet studium kvalifiserer for en rekke arbeidsoppgaver innenfor feltet økonomi og administrasjon i næringsliv og offentlig virksomhet. Studiet kan også brukes som utgangspunkt for videre utdanning. Studieretningen er godkjent som et uspesifisert mellomfag ved universitetene. Studiet gir kompetanse ved opptak på en rekke utenlandske universitet og høyskoler.

Hovedformålet med det økonomisk-administrative studium er å lære studentene å analysere økonomiske problemstillinger, slik at de på selvstendig grunnlag skal kunne løse praktisk-økonomiske arbeidsoppgaver i næringsliv og offentlig sektor. Det legges vekt på å gi innsikt i den problematikk som knytter seg til forholdet bedrift—samfunn.

Studiet bygger på kurssystemet, dvs. studiet består av mindre kursenheter med avsluttende eksamen etter hvert semester. Arbeidsbyrden pr. semester er satt til 10 vekttall. Et kurs er normalt på 2 vekttall, slik at det i regelen skal tas 5 kurs pr. semester. Det kreves 40 vekttall, dvs. 2 års studium for å bli høgskolekandidat i økonomisk-administrative fag. For å få revisoreksamen må man i alt ha 50 vekttall, dvs. tilsvarende 2½ års studium.

Arbeidsbyrden ved det økonomisk-administrative studium er fordelt slik:

Felleskurs	24 vekttall
Spesialiseringskurs	12 vekttall
Allmennfag	2 vekttall
Seminaroppgave	2 vekttall
I alt	40 vekttall

Felleskursene består av 14 vekttall økonomiske fag, 4 vekttall organisasjonsfag og 6 vekttall metodefag. Alle øk/adm-studenter må ta disse kurs for å få høgskolekandidateksamen — konferer tabellen: Faglig opplegg — felleskurs. Et av valgkursene må

Faglig opplegg

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
BEDØK 2	BEDØK 14	BEDØK 3	BEDØK 15
Kostnads- og inntekts-analyse	Regnskaps-analyse og vurdering	Finansiering/ investering	Økonomisk integrasjon
SAMVIT 1	SAMVIT 2	SAMVIT 15	
Makro-økonomikk	Mikro-økonomikk	Mikroøkonomisk analyse	Valgkurs
KVANT 1	KVANT 6	ORG 10	
Matematikk grunnkurs	Statistikk 1	Personaladm. og ledelse	Valgkurs
EDB 1			
Grunnkurs i databehandling for brukere	Valgkurs	Valgkurs	Valgkurs
ORG 1			
Organisasjons-teori	Valgkurs	Valgkurs	Seminar-oppgave

I de store rubrikkene står kursets navn og i de små kurskoden. For en nærmere beskrivelse av de enkelte kurs, se bak i boka under kursregisteret.

velges blant de allmennfag som er godkjent av øk/adm styrings-gruppe. Hensikten med allmennfaget er bl. a. å innøve studentenes evne til kritisk refleksjon over faglige og samfunnsmessige spørsmål. Dette hensyn søkes primært imøtekommet gjennom utforming av felleskursene. Seminaroppgaven omtales i eget avsnitt.

Spesialiseringskursene har til hensikt å gi studentene muligheter til faglig fordypning innenfor et snevert område. For tiden er det følgende spesialiseringsretninger:

1. Regnskap og revisoreksamen.
2. Markedsføring.
3. Kvantitative metoder.
4. Skipsfartsøkonomi.
5. Samfunnsplanlegging.
6. EDB (databehandling og systemering).

Spesialiseringskursene er fordelt med 4 vektall pr. semester i 2., 3. og 4. semester. Studentene må altså tidlig i 1. semester begynne å tenke på hvilken spesialiseringsretning de skal velge i 2. semester. Spesialiseringskursene består av:

Obligatoriske kurs og valgkurs.

De obligatoriske kurs er felleskurs for alle studenter på en spesialiseringsretning. Spesialiseringsretningene i regnskap og EDB har ingen valgkurs utover valg av allmennfag. Markedsføring og samfunnsplanlegging har tre valgkurs, mens kvantitative metoder og skipsfartsøkonomi har to valgkurs.

For de spesialiseringsretninger som har valgkurs skal det/de velges ut av vedkommende student i samarbeid med vedkommende faglærer som er ansvarlig for spesialiseringsretningen. En student står altså ikke fritt i valg av valgkurs for en spesialiseringsretning.

I en økonomisk-administrativ utdanning er det ønskelig å gi studentene konkrete kunnskaper om landets næringsliv og sosiale forhold. Dette gir for det første en generell bakgrunn for de fleste andre kurs i en slik utdanning, samtidig som det gir grunnlag for en konkretisering og anvendelse av teoretiske kunnskaper fra andre kurs.

Vi vil derfor anbefale kurset Næringsøkonomi og sosiallære som valgkurs i 2. semester ved de spesialiseringsretninger som har valgmulighet.

Dersom en student har spesielle behov eller interesser kan han/hun etter søknad oppnå avtale om endringer i kurssammensetning på en spesialiseringsretning, om kombinasjoner av spesialiseringsretninger og liknende. Studenter som ønsker slike endringer bør ta saken opp både med studielederen og de berørte faglærere tidligst mulig i studietiden, fortrinnsvis 1. og 2. semester. Søknader om endringer må fremmes overfor styringsgruppen for øk/adm. studieretning. Endringer vil kunne bli godtatt, hvis kravene til faglig nivå og enhet kan tilfredsstilles.

Seminaroppgaven

På studieplanene er det satt av tid til seminaroppgaven i 4. se-

mester. Studentene vil normalt være tjent med å begynne å tenke på dette arbeidet allerede i 2. semester, slik at arbeidet kan starte i 3. semester. Mange studenter har erfaringsmessig problemer med å bli ferdige med sin seminaroppgave i 4. semester.

Emnet for seminaroppgaven skal velges innenfor den valgte spesialiseringsretning. Hensikten med seminaroppgaven er å gi studentene muligheter til et større selvstendig arbeid i løpet av studietiden, som bl. a. vil omfatte planlegging, gjennomføring og presentasjon av eget arbeide. Gjennomført seminaroppgave gis karakter bestått eller ikke bestått. Arbeidsbyrden er satt til 2 vektall.

Forkunnskaper

Adgangen til studiet er begrenset. I de senere år har det vært vanlig å ta opp 80 studenter hver høst. Ved opptak legges vekt på tidligere skolegang, praksis og liknende. Det er vanlig, men ikke nødvendig, at studentene har artium. Gjennomføring av studiet krever en viss analytisk legning og evne til systematisk og jevnt arbeid fra studentens side. Erfaringsmessig må studenter med realartium og liknende legge stor vekt på bedriftsøkonomiske fag i første semester, mens studenter med økonomisk gymnas og liknende må legge stor vekt på matematiske fag.

Det kreves at studenter som ikke har økonomisk gymnas eller tilsvarende kunnskaper i regnskap og bokføring må ta forkurset BEDØK 0. Kurset starter ca. 1. august og avsluttes ca. 30. oktober. I tiden 1.—15. august drives kurset forholdsvis intensivt. Det kreves bestått eksamen i BEDØK 0 for å bli høyskolekandidat.

Forkurs i matematikk (KVANT 0) gis i høstsemesterets første halvdel for de studenter som p. g. a. svak bakgrunn i matematikk vil ha vansker med å følge undervisningen i KVANT 1. Disse studentene følger da KVANT 0—1 med eksamen i vårsemesteret. Se kursbeskrivelsene.

DE ENKELTE SPESIALISERINGSRETNINGER

1. Regnskap og revisoreksamen (reg. revisor)

Spesialiseringsretningen i regnskap tar sikte på å gi studentene solide kunnskaper i regnskap, økonomikk og rettslære samt å gi en god innsikt i revisjon og skatterett.

I februar 1974 ble det vedtatt en lov som innebærer at revisoreksamen skal kunne tas ved distriktshøgskolene. Studiet er bygget opp slik at de studenter som ønsker å ta revisoreksamen kan gjøre

det direkte ved å føye et halvt års studium til den ordinære 2-årige studietid.

Spesialiseringsretningen i regnskap omfatter 12 vekttall obligatoriske kurs — kfr. tabellen for faglig opplegg — spesialisering i regnskap.

Revisoreksamen, 2½ års studium

Studieopplegget for studenter som skal ta et femte semester i revisjon består av 24 vekttall obligatoriske spesialiseringskurs — kfr. tabellen for faglig opplegg — revisoreksamen.

Valgkurset i 3. semester skal velges blant de godkjente allmennfag ved studieretningen. For å få plass til samme antall vekttall i revisjon ved ADH som ved andre distriktshøgskoler er revisorstudentene fritatt for det obligatoriske kurset ORG 10 i 3. semester. Dette opplegg fører fram til registrert revisoreksamen dersom gjennomsnittskarakteren ikke er dårligere enn 2,75 og ingen karakter er dårligere enn 3,0 for de fag som inngår i revisoreksamen.

Høgskolekandidat som har bestått revisoreksamen kan søke Handelsdepartementet om bevilling som registrert revisor. Hertil trengs 2 års variert revisjonspraksis som skal godkjennes av Revisorrådet.

Høgskolekandidat med regnskap som spesialiseringsretning

Studieopplegget for studenter som ikke ønsker å ta revisoreksamen (det femte semester i revisjon) består av 14 vekttall obligatoriske spesialiseringskurs — kfr. tabellen for faglig opplegg spesialisering i regnskap. Disse studentene må ta seminaroppgave i 4. semester. Valgfaget i 3. semester velges blant godkjente allmennfag.

Faglig opplegg — registrert revisoreksamen

2. semester	3. semester	4. semester	5. semester
			BEDØK 20
			Revisjon
		BEDØK 16	BEDØK 21
		Regnskapspraksis og lovgivning	Revisjon
		BEDØK 5	BEDØK 22
	Valgkurs	Revisjon	Revisjon
BEDØK 19	BEDØK 6	JUR 3	JUR 10
Regnskaps-organisasjon og systemer	Kostnads- og industri-regnskap	Skatterett 1	Skatterett 2
JUR 1—2	JUR 1—2	JUR 11	
Rettslære I	Rettslære I	Rettslære II	Seminar-oppgave

Faglig opplegg — spesialisering i regnskap

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
			JUR 3
			Skatterett 1
			BEDØK 16
		Valgkurs	Regnskaps- lovgivning og regnskaps- praksis
	BEDØK 19	BEDØK 6	BEDØK 5
	Regnskaps- organisasjon og systemer	Kostnads- og industriregnskap	Revisjonslære
	JUR 1—2	JUR 1—2	
	Rettslære	Rettslære	Seminar- oppgave

2. Markedsføring

Spesialiseringsretningen tar sikte på å gi studentene en innføring i markedsføringsfunksjonens oppgaver og vise sammenhengen mellom bedriftens markedsføring og andre funksjonsområder. Ut fra generelle kjensgjerninger om individets og grupper av individers adferd vil studentene få en orientering om forbrukerforskning og teori om forbrukeradferd. Forbrukerforskningens resultater og verdi innen en bred samfunnsmessig ramme vil bli diskutert. Videre skal spesialiseringsretningen gi et innblikk i de

mest vanlige metoder for meningsmålinger og andre metoder bedrifter kan benytte seg av for å skaffe seg informasjon om sitt marked. Studentene vil bli gitt en grundig innføring i planlegging, gjennomføring og kontroll av markedsføringsaktiviteter i vid forstand, samt en orientering om norsk varehandel og distribusjon og utviklingslinjene framover.

Spesialiseringsretningen omfatter 10 vekttall obligatoriske kurs og 4 vekttall valgkurs — kfr. tabellen: Faglig opplegg — spesialiseringsretningen i markedsføring.

Et av valgkursene skal velges blant godkjente allmennfag ved øk./adm. studieretning. Det andre valgkurs velges i samarbeid med faglærer.

Faglig opplegg — spesialisering i markedsføring

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
			Valgkurs
			BEDØK 13
			Eksportmarkedsføring og eksempelstudier
		Bedøk 8	KVANT 10
	Valgkurs	Salgsplanlegging og kontroll	Beslutningsteori
	BEDØK 7	BEDØK 1	
	Markedsføringsfunksjonen, varehandel, forbrukerteori	Markedskommunikasjon, analyse og jus m/etikk	Seminaroppgave

3. Kvantitative metoder

Spesialiseringsretningen i kvantitative metoder tar sikte på å gi studentene en grundig innføring i kvantitativ analyse og teknikk. Den gir således trening i korrekte problemformuleringer og kunnskaper om metoder som kan lede fram til den optimale løsning på et problem. Spesialiseringsretningen sikter på å oppøve evnen til logisk analyse av kvantitative problemer.

Erfaringsmessig er personer med en grundig skolering i kvantitative metoder godt rustet til å løse problemer på en rekke felter innenfor økonomi og administrasjon. Det er derfor å anbefale at studenter som ikke har spesielle motiver for å velge andre spesialiseringsretninger og som ikke har spesielle problemer med de matematiske fag velger denne spesialiseringsretning. Etter gjennomføring av denne spesialiseringsretning vil det trolig falle forholdsvis lettere å ta andre spesialiseringsretninger ved tilleggsstudium eller ved selvstudium.

Spesialiseringsretningen omfatter 10 vekttall obligatoriske kurs og 4 vekttall valgkurs: Kfr. tabellen: Faglig opplegg — spesialiseringsretning i kvantitative metoder.

Et av valgkursene velges i samarbeid med faglærer ved studieretningen. Det andre velges blant godkjente allmennfag.

Faglig opplegg — spesialisering i kvantitative metoder

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
			Valgkurs
			KVANT 9
			Operasjons- analyse 2
		KVANT 8	KVANT 10
	Valgkurs	Operasjons- analyse 1	Beslutnings- teori
	KVANT 2	KVANT 7	
	Lineær algebra	Statistikk 2	Seminar- oppgave

4. Skipsfartsøkonomi

Spesialiseringsretningen tar sikte på å gi en utdanning for stillinger i rederier, befraktningskontorer og lignende. Spesialiseringsretningen i skipsfartsøkonomi ved det økonomisk/administrative studium er ikke identisk med opplegget for studieretningen for skipsfartsfag.

Spesialiseringsretningen omfatter 12 vekttall obligatoriske kurs og 4 vekttall valgkurs. Kurset ORG 6, Rederiets organisasjon og personaladministrasjon erstatter det obligatoriske kurset ORG 10

for spesialiseringsretningen i skipsfartsøkonomi. Et av valgekursene velges blant godkjente allmennfag ved studieretningen. Det andre velges i samarbeid med faglærerne som er ansvarlige for spesialiseringsretningen. Kfr. tabellen: Faglig opplegg — spesialiseringsretning i skipsfartsøkonomi.

Faglig opplegg — skipsfartsøkonomi

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
			BEDØK 10
			Rederiets økonomi
			BEDØK 8
		Valgekurs	Befraktning
		JUR 4	JUR 4
	Valgekurs	Sjørett	Sjørett
	SAMVIT 5	ORG 6	
	Internasjonal handel og transport	Rederiets organisasjon og personal-administrasjon	Seminar-oppgave

5. Samfunnsplanlegging

Spesialiseringsretningen tar utgangspunkt i aktuelle samfunnsvitenskapelige problemstillinger og er spesielt rettet inn mot regional samfunnsplanlegging på ulike nivåer — landsdel, fylke, «region», kommune, lokalsamfunn og nærmiljø. Det blir lagt vekt på å knytte teori og metoder til anvendt samfunnsplanlegging samt gjøre studentene kjent med nyere forsknings- og utredningsvirksomhet på dette feltet.

Ved hjelp av teoretiske modeller og praktiske eksempler søker en å beskrive og analysere den regionale fordeling av ulike funk-

Faglig opplegg — samfunnsplanlegging

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
			Valgkurs
			SAMVIT 8
			Samfunnsplanlegging
			SAMVIT 11
	Valgkurs	Valgkurs	Regionale analysemetoder
	SAMVIT 6	SAMVIT 7	
	Befolknings- og bosettingsgeografi	Lokaliseringsregionproblematikk	Seminaroppgave

sjoner og aktiviteter i samfunnet og finne lovmessighet og årsaks-sammenheng i det observerte mønster. Økt kunnskapsnivå og innsikt på disse felter gir bedre grunnlag for å kunne vurdere en rekke sosiale, miljømessige og økonomiske kriterier som er viktige i planleggingssammenheng. Det blir også lagt vekt på å drøfte hvilken rolle planleggingen spiller og forholdet planlegger — politiker — publikum. Dette er en viktig forutsetning for å forstå selve planleggingsprosessen.

Studieopplegget er problemorientert og lagt opp slik at studentene arbeider med prosjekter som har tilknytning til samfunnsplanlegging i regionen. Også ekskursjoner inngår i det faglige opplegg.

Spesialiseringsretningen omfatter 8 vekttall obligatoriske kurs og 6 vekttall valgkurs, kfr. tabellen: Faglig opplegg — samfunnsplanlegging. Et av valgkursene må velges blant godkjente allmennfag. Studenter som ønsker å følge et annet faglig opplegg kan få dette godkjent etter samråd med de faglige ansvarlige ved spesialiseringsretningen og styringsgruppen.

Valgkursene skal velges av den enkelte student i samråd med faglæreren. Studentene anbefales tidlig i studiet å sette seg godt inn i de kursene som tilbys ved høghskolen for å kunne drøfte det faglige opplegg med lærerne.

Nedenfor er det gitt en oversikt over en del kurs og kurskombinasjoner som kan anbefales når det gjelder den valgfrie del av studiet. En bør være oppmerksom på at til enkelte av disse kursene stilles det forkunnskapskrav. Av allmennfag som til nå har vært tilbudt ved høghskolen vil Økologi og ressursforvaltning samt Miljøkunnskap være særiig aktuelle for studenter ved denne spesialiseringsretningen.

Eks. på varianter	2. semester	3. semester	4. semester
1	SAMVIT 12 Ulandsseminar 1 SAMVIT 14 Nærings- økonomikk og sosiallære	SAMVIT 13 Ulandsseminar 2 SAMVIT 4 Økonomisk geografi	SAMVIT 5 Internasjonal handel og transport
2	SAMVIT 19 Offentlig økonomikk og kommunaløkonomikk	SAMVIT 10 Kommunal- økonomisk planlegging	
3	SAMVIT 17 Sosiologi	STATVIT 2 Stats- og kommunal- kunnskap	STATVIT 2 Stats- og kommunalkunnskap ORG 4 Anvendt administrasjon ORG 8 Offentlig informasjon

Spesialiseringsretningen i databehandling og systemering

Spesialiseringsretningen tar sikte på å gi studentene så gode kunnskaper og ferdigheter i EDB at de kan delta på **brukersiden** ved opplegg og utforming av økonomisk-administrative systemer og på egen hånd utvikle enklere økonomisk-administrative systemer.

I tillegg til EDB 1 må en ta i alt 12 vekttall i EDB- eller Systemfag. Etter søknad vil også andre emner kunne inngå (f. eks. enkelte KVANT-emner). Seminaroppgaven må tas i EDB for å få godkjent spesialiseringsretningen. Valgkurset må velges blant godkjente allmennfag ved studieretningen.

Hvilke emner som skal tas og rekkefølgen av disse, kan studentene selv avgjøre. Nedenfor skisseres likefullt to opplegg som kan anbefales:

Faglig opplegg. Alternativ 1

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
			Valgkurs
			EDB 23
			Spesiell program- utrustning
	SYSTEM 21	EDB 29	EDB 23
	Grunnkurs i problemorientert systemering	Programmering i høgnivåspråket COBOL	Spesiell program- utrustning
	SYSTEM 21	EDB 29	
	Grunnkurs i problemorientert systemering	Programmering i høgnivåspråket COBOL	Seminar- oppgave

Alternativ 2

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
			Valgkurs
			EDB 26
			Data-strukturer
	SYSTEM 21	EDB 22	EDB 26
	Grunnkurs i problemorientert systemering	Programmering i høgnivåspråket FORTRAN	Data-strukturer
	SYSTEM 21	EDB 22	
	Grunnkurs i problemorientert systemering	Programmering i høgnivåspråket FORTRAN	Seminar-oppgave

ENGELSKSTUDIET

Førsteårsstudiet

Generelt om studiet

Studiet ligger på universitetsnivå (grunnfag) og er ett-årig. De viktigste mål for dette årskurset er å gi grunnleggende kunnskaper om og ferdigheter i Storbritannias og USA's språk, litteratur og kultur, og å utvikle studentenes kritiske holdning og evner til selvstendig tenkning. Studiet gir undervisningskompetanse for grunnskolen og muligheter for videre studier i engelsk ved universitetene (mellomfag/hovedfag).

Kursene

Det er 4 kurs, alle obligatoriske, som til sammen gir 20 vekttall for hele årskurset: American Studies, British Studies, grammatikk og oversettelse og fonetikk. American Studies og British Studies tilbys som valgfag til studenter ved andre studieretninger. Disse studenter får bare 4 vekttall for hvert av disse kurs, i det tutorials faller bort for denne kategori studenter.

Undervisningsformene

vil veksle mellom forelesninger, grupper, tutorials og språklaboratorium. Tutorials supplerer forelesninger og grupper i litteratur og kulturkunnskapsundervisningen: Grupper på 2—3 studenter har en fast ukentlig time med en av lærerne hvor de diskuterer fra disse felter, skriver oppgaver og får dem gjennomgått. Ved hjelp av grupper og tutorials er det hensikten å skape nær kontakt lærer — student og å gi studentene anledning til å arbeide relativt selvstendig. Undervisningsformene på steder utenfor Kristiansand vil variere etter forholdene på hvert enkelt sted.

I løpet av studieåret arrangeres en obligatorisk studietur til England. Studieleder kan frita studenter fra dette.

Kursplaner

Se kursbeskrivelsene bak i boka.

Faglig opplegg

1. semester	2. semester
ENG 10	ENG 10
American Studies	American Studies (6)
Eng 11	ENG 11
British Studies	British Studies (6)
ENG 12	ENG 12
Fonetikk Teori	Fonetikk. Øvelser og oppgaveskriving (4)
ENG 13	ENG 13
Grammatikk og oversettelse	Grammatikk og oversettelse (4)

I de store rubrikkene står kursnavnene, i de små står kurskodene. For nærmere detaljer om hvert enkelt kurs, se bak i boka under kursbeskrivelser.

Forkunnskaper

Examen artium eller tilsvarende kunnskaper.

Opptak

Studenter opptas bare til høstsemesterets begynnelse etter ADH's opptaksreglement.

Eksamen

Skriftlig eksamen

- 1) § 4 i Forskrift vedrørende evaluering og eksamen kommer her ikke til anvendelse.

	Eks. lengde i timer	Kursvektall
American Studies	8 (4+4)	6
Brithis Studies	8 (4+4)	6
Fonetikk	4	4
Grammatikk og oversettelse ..	4	4
		<hr/> 20

- 2) Karakter for hver av de skriftlige eksamener fastsettes med en desimal.

Muntlig eksamen

- 3) Den muntlige eksamen for kandidater som ønsker full eksamen ved årsstudiet i engelsk (grunnfag) kan tas bare etter at alle skriftlige eksamener er bestått. Denne eksamen skal prøve studentenes beherskelse av muntlig engelsk, såvel som beherskelse av de forskjellige pensja innenfor kursene. Den betraktes altså som en omfattende eksamen hvor man kan prøves i såvel litteratur som kulturkunnskap, fonetikk og grammatikk. Ved fastsettelse av endelig karakter for årsstudiet i engelsk teller muntlig $\frac{1}{6}$ (dvs. 4 vekttall) av den totale karakter. Dette betyr ikke at de studentene som fullfører årsstudiet i engelsk får 24 vekttall, de 4 vekttall for muntlig eksamen benyttes kun som faktor ved utregning av den endelige karakter. Muntlig eksamen varer 30—45 minutter.

MATEMATIKKSTUDIET

Arsstudiet

Årsstudiet i matematikk omfatter 5 emner på til sammen 20 vekttall og ligger på samme faglige nivå som 20-gruppene ved norske universiteter. Departementet har godkjent årsstudiet som kompetansegivende for undervisning i ungdomsskolene og gymnas. Universitetene har godkjent årsstudiet som 17 vekttall i matematikk og 3 vekttall i statistikk.

Studieplan for årsstudiet

1. semester (høst)	2. semester
MAT 1 Innføringskurs i analyse (3)	MAT 3 Reell analyse (3)
MAT 2 Algebra og gruppeteori (7)	
MAT 4 Sannsynlighetsregning (3)	MAT 5 Vektoranalytiske metoder (4)

Kursbeskrivelser finnes bak i boka.

Kombinasjon matematikk—kjemi

Matematikkstudiet kan også kombineres med kjemi slik at en kan ta 15 + 20 vekttall i kjemi og matematikk over 2 år. Studenter som ønsker å følge et slikt opplegg, må ta KJEMI 1 og MAT 1 første høsten. Det anbefales også å ta examen philosophicum (se side 76) eller andre fag på inntil 5 vekttall i løpet av studietida.

Videreutdanningsopplegg for lærere

Kristiansand lærarskole gir, i samarbeid med ADH, et videreutdanningsopplegg for lærere i grunnskolen. Videreutdanningsopplegget går over ett år og omfatter 5 emner på til sammen 20 vekttall. Lærerskolen gir 2 emner — tallteori og fagmetodikk (M-kurser) — på til sammen 7 vekttall. ADH gir 3 emner —

innføringskurs i analyse, algebra og gruppeteori, geometri (MAT-kurser) — på til sammen 13 vekttall. Departementet har godkjent studiet som kompetansegivende for undervisning i matematikk i grunnskolen.

Studieplan for videreutdanningsopplegget

1. semester (høst)	2. semester
MAT 1 Innføringskurs i analyse (3)	MAT 6 Geometrier (3)
MAT 2 Algebra og gruppeteori (7)	
M 11 Tallteori (3)	M 12 Fagmetodikk (4)

Nærmere opplysninger fåes ved Kristiansand lærarskole. Søknad om opptak på videreutdanningsopplegget stiles til Kristiansand lærarskole.

Matematikkstudiet som ledd i yrkesutdanning

Matematikkstudiet er beregnet på studenter som tar sikte på lærerutdanning og/eller videre studier ved ADH eller andre høyskoler og universiteter.

Et realfagstudium vil vanligvis kreve matematikkkunnskaper langt utover realartiumsnivå. Det er derfor naturlig å starte et realfagstudium med å ta en 20-gruppe i matematikk. Solide kunnskaper i matematikk er også særs viktig for dem som senere vil studere tekniske, økonomiske eller samfunnsvitenskapelige fag. Videreutdanningsopplegget er utarbeidet med tanke på lærere i grunnskolen (særlig ungdomsskolen).

Forkunnskaper

Matematikkstudiene bygger på kunnskaper i matematikk tilsvarende realartiumsnivå.

REALFAGSSTUDIER

Generelt om studiet

Realfagsstudiet er beregnet på studenter som tar sikte på lærerutdanning og/eller videre studier ved ADH eller andre høyskoler og universiteter.

Det samla realfagstilbudet ved ADH tilsvarer snart en cand. mag.-grad i omfang, og på sikt vil derfor høyskolen kunne tilby en avslutta yrkesutdanning i realfag.

Høyskolen gir følgende studietilbud i realfag:

Matematikkstudiet (1 år) — 20 vekttall (se Matematikkstudiet)

Studiet omfatter 5 kurs, som gir undervisningskompetanse i matematikk for ungdomsskole og gymnas. ADH samarbeider med den pedagogiske høyskolen i Kristiansand om et videreutdanningsopplegg i matematikk for lærere i grunnskolen. Til sammen tilbys det 26 vekttall i matematikk, og disse er godkjent som 26 vekttall i matematiske fag ved universitetene. Matematikkstudiet kan også tas over lengre tid enn ett år. Alle realfagsstudiene starter med matematikk i 1. semester, enten alene eller i kombinasjon med et annet realfag.

Kjemi — 15 vekttall (se Studieretning for Analytisk kjemi)

Studiet omfatter 3 kurs (KJEMI 1, 2 og 3), som gir undervisningskompetanse i kjemi for ungdomsskolen og er godkjent som 15 vekttall i kjemi ved universitetene.

Kjemien tas over 3 semestre. Et realfagsstudium kan starte med kjemi i 1. semester i kombinasjon med matematikk, eller i 3. semester i kombinasjon med fysikk.

Fysikk — 10 vekttall

Studiet omfatter 2 kurs (FYSIKK 1 og 2) og gis i samarbeid med den pedagogiske høyskolen i Kristiansand. Det er søkt om undervisningskompetanse i fysikk for ungdomsskolen. For å få undervisningskompetanse i fysikk med 10 vekttall, er det rimelig å anta at en må ha undervisningskompetanse i kjemi og matematikk. Studenter som tar sikte på lærerutdanning med fysikk i fagkretsen, bør derfor kombinere fysikk, kjemi og matematikk i sitt realfagsstudium.

Fysikk-kursene tilsvarer de såkalte FA 1- og FA 2-kursene ved Universitetet i Oslo.

For studenter som tar sikte på videre studier i biologi, geofy-

sikk, geografi, geologi, kjemi og limnologi, passer dette fysikk-opplegget godt. FA 1 og FA 2 gir da 10 vekttall i fysikk.

FA 1 og FA 2 erstatter 2 (av 5) kurs i 20-gruppa i fysikk (F 101 og F 105), og gir da 8 vekttall i fysikk.

Det er søkt om godkjenning for FYSIKK 1 og FYSIKK 2 som 10 vekttall i fysikk ved universitetene.

Fysikkstudiene bygger på kunnskaper i fysikk som svarer til gymnaset naturfaglige studieretning og kunnskaper i matematisk analyse som svarer til MAT 1.

Fysikken tas over 2 semestre. Et realfagsstudium kan starte med fysikk i 3. semester eller 5. semester i kombinasjon med et annet realfag.

EDB — ca. 10 vekttall) se Studieretningen for Systemering og databehandling)

Studiet omfatter 4 kurs (EDB 22, EDB 21, EDB 25 og KVANT 3) og er godkjent som 9 vekttall i EDB ved universitetene. EDB er ikke et fag i skolen i dag, men det betraktes som en fordel å ha noe EDB i fagkretsen, hvis en tar sikte på lærerutdanning.

For studenter som tar sikte på videre studier, er det ønskelig å ha EDB. EDB-kursene tas over 1—3 semestre. Et realfagsstudium kan starte med EDB i 3. eller 5. semester i kombinasjon med andre realfag.

Realfagsstudenter anbefales også å ta examen philosophicum (se dette) i studietida.

Forkunnskaper

Realfagsstudiene bygger på kunnskaper tilsvarende gymnaset naturfaglige studieretning.

Faglig opplegg

Alternativ 1

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester	5. semester	6. semester
MATEMATIKK-STUDIET (20) (se dette)		KJEMI 1	KJEMI 2	KJEMI 3	
		Generell kjemi (5)	Uorganisk kjemi (5)	Organisk kjemi (5)	
		FYSIKK 1	FYSIKK 2	EDB 21	
		Allmenn fysikk 1 (5)	Allmenn fysikk 2 (5)	Grunnleggende database-handling (1)	
				EDB 22	
				Programmering i Fortran (3)	

Denne studieplanen inneholder fysikk (10), kjemi (15), matematikk (20) og EDB (4) over 2½ år.

Studenter som bare ønsker EDB, fysikk og matematikk, kan erstatte kjemien med EDB.

Da tas EDB 21 i 3. semester, EDB 25 i 4. semester og KVANT 3 i 5. semester. EDB 22 kan tas i 3. eller 5. semester. Dessuten kan examen philosophicum (5) tas i 5. semester.

Studiet kan også utvides til 3 år ved å ta EDB 25 (2), MAT 3 eller MAT 6 (3) og examen philosophicum (5) i 6. semester.

Studiet kan avsluttes etter 1 år med Matematikkstudiet (20).

Alternativ 2

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester	5. semester	6. semester
KJEMI 1	KJEMI 2	KJEMI 3	MAT 3*	FYSIKK 1	FYSIKK 2
Generell kjemi (5)	Uorganisk kjemi (5)	Organisk kjemi (5)	Reell analyse (3)	Allmenn fysikk 1 (5)	Allmenn fysikk 2 (5)
MAT 1	MAT 5	MAT 2		EDB 22	
Innføringskurs i analyse (3)	Vektor-analytiske metoder (4)	Algebra og gruppeteori (7)		Programmering i Fortran (3)	
MAT *4		EDB 21	EDB 25	KVANT 3	
Sannsynlighetsregning (3)		Grunnleggende data-behandling (1)	Assembly-programmering (2)	Numerisk matematikk (3)	

Denne studieplanen inneholder fysikk (10), kjemi (15), matematikk (20) og EDB (9) over 3 år. I 6. semester kan studentene i tillegg ta examen philosophicum eller MAT 6*.

Studiet kan avsluttes etter 2 år med kjemi (15), matematikk (20) og EDB (3).

Studiet kan avsluttes etter 1½ år med kjemi (15), matematikk (10) og EDB (4). Da forutsettes det at EDB 22 erstatter MAT 2 i 3. semester.

* M 11 — tallteori kan erstatte MAT 4.

* MAT 6 — geometri kan erstatte MAT 3.

Nærmere beskrivelse av de enkelte kursene finnes under kursbeskrivelsen bak i boka.

Kursvirksomheten

Formålet med ADH's kursvirksomhet er å gi et tilbud om voksenopplæring på høgsolenivå til dem som ikke har mulighet eller er interessert i å studere på heltid. Agder distriktshøgskole har siden starten i 1969 sett det som en viktig oppgave å legge forholdene til rette for deltidsstudier.

Eksempler på kurstilbud er engelsk grunnfag, lokalhistorie, sosiologi, kurs i ledelse av mindre bedrifter, lokalpolitikk og administrasjon, landbruksrett, forbrukerkjøpsrett, etterutdanningskurs for skipsbefal, foruten en rekke kurs i økonomiske og samfunnsvitenskapelige emner, datafag og matematikk.

Styret for ADH har vedtatt at det skal etableres permanente kurssentra i Kvinesdal, Evje og Tvedestrand i tillegg til at det skal drives kursvirksomhet i Kristiansand og Grimstad. Det første kurssenteret ble formelt åpnet i Kvinesdal høsten 1975. Også på de andre stedene er man kommet i gang med undervisning, og det har vært god oppslutning om kursene.

I 1974 ble det ved ADH opprettet en egen styringsgruppe som har ansvaret for planlegging og drift av kursvirksomheten i Agder. Styringsgruppen består av representanter fra kursstedene, lærerne ved ADH og studenter. Det er dessuten etablert lokalutvalg for indre Agder og den vestlige delen av Vest-Agder. Disse utvalg har rådgivende status overfor styringsgruppen i spørsmål om kurs og studietilbud ved kurssentrene.

Styret oppnevnte våren 1977 et utvalg for deltidsstudier som i store trekk har overtatt den tidligere styringsgruppas funksjoner.

I en del kurs samarbeider ADH og Den pedagogiske høgsolen og Folkeuniversitetet Sør og andre opplysningsorganisasjoner.

For opptak til deltidsstudier er kravene mer fleksible enn til de ordinære dagstudier. I prinsippet er adgangen fri for alle som har en bakgrunn og motivasjon som sannsynliggjør at de vil klare å gjennomføre et enkelt kurs eller et mer omfattende studium. Hvert kurs har som oftest undervisning 3 timer en kveld pr. uke i 15 uker. For de som ønsker det er det anledning til å gå opp til eksamen. Det er ingen kursavgift. Deltidsstudenter må være registrert ved ADH's Kurskontor, rom 328, Norske Folk-gården, Gyldeuløves gt. 14, 4600 Kristiansand, tlf. (042) 2 70 40.

Hvert semester blir det utarbeidet katalog og brosjyrer over kursvirksomhetens tilbud, som kan fåes ved henvendelse til Kurskontoret.

Kursvirksomheten arrangerer kortvarige og aktuelle seminarer og gjesteforelesninger. Kurs og seminarer blir kunngjort i dagspressen.

Sørlandets ingeniørhøgskole, Grimstad

TEKNISK-ØKONOMISK STUDIERETNING

Generelt om studieretningen

Formålet med studieretningen er å gi en grunnleggende, yrkesrettet teknisk-økonomisk ingeniørutdanning med en god forankring i allmennvitenskapelige og matematisk/naturvitenskapelige basis-kunnskaper. Studiet er 3-årig og tar sikte på å gi studentene reell kompetanse som maskiningeniører (driftsteknikk) ved siden av en bred innføring i økonomi. Det kreves 60 vektall for å bli uteksaminert som høgskoledandidat ved studieretningen. Studieretningens hensikt er å dekke det stadig stigende behov for ingeniører med økonomisk skolering innen næringsliv og offentlig forvaltning. Studiet skal bidra til at studentene erverver seg den kunnskap og oversikt de trenger for å følge et produkt fra idéstadiet, gjennom prosjekterings-, produksjons- og markedsføringsstadiet. Dette vil kreve innsikt og samarbeidsevne ved siden av evne til selvstendig å finne fram til løsninger på problemer av tverrfaglig karakter.

Forkunnskaper

Forkurs i bedriftsøkonomi, BEDØK 0, er obligatorisk for alle som ikke har økonomisk gymnas eller kan dokumentere tilsvarende kunnskaper i regnskap og bedriftsøkonomi. Dette kurset starter 1. august og avsluttes ca. 30. oktober. I perioden 1. august til 15. august kjøres dette kurset intensivt med forelesninger hver dag og fortsetter i perioden 16. august til 30. oktober med 2 forelesninger pr. uke. Det avholdes eksamen i dette kurset med karakterene bestått/ikke bestått.

Søkere uten realartium bør vite at matematikk og fysikk er viktige byggesteiner i dette studiet og at man derfor bør ha en viss analytisk legning. De som ønsker å forberede seg i disse fagene på egen hånd, bør konsentrere seg om realartiumspensumet i differensial- og integralregning samt fysikk.

Studieplan

I den viste studieplan angir hver hovedrute kurskode og kursets navn. Hvert kurs tilsvarer 2 vektall med unntak av kursene TEKN 3 og TEKN 7 i 5. semester som hver har 3 vektall.

Fra og med 4. semester er det enkelte fag på studieplanen som krever forkunnskapskrav i form av bestått eksamen i tidligere fag.

Det tas forbehold om endringer i studieplanen.

Valgkurs

De oppførte valgkurs kan nyttes til å utdype emner av særlig interesse, f. eks. innen tekniske fag, kvantitative metoder eller markedsføring.

Seminararbeidet

I siste semester skal studentene skrive en seminaroppgave innenfor det teknisk-økonomiske fagområdet. Oppgaven utleveres i slutten av nest siste semester og skal normalt tilsvare en arbeidsmyrde på 2 vekttall.

Det kreves at man har bestått eksamen i fag tilsvarende 42 vekttall før seminaroppgaven kan påbegynnes.

Undervisning

Studentene vil i hele sin studietid være ordinære studenter ved Sørlandets Ingeniørhøgskole, Grimstad. All undervisning vil foregå ved den institusjonen*, og alle henvendelser i forbindelse med studieretningen skal skje til:

**Sørlandets Ingeniørhøgskole,
Postboks 94,
4891 Grimstad
Telefon (041) 4 18 11.**

* MERK: Forkurset BEDOK 0 kjøres i perioden 1. august til 15. august kun ved Agder distriktshøgskole, Kristiansand. Søkere vil spesielt bli orientert om innkvartering i Kristiansand i denne perioden, samt om hybelformidling i Grimstad.

Studieplan — Teknisk økonomisk studieretning

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester	5. semester	6. semester
KVANT 4	KVANT 4	KVANT 5	TEKN 4	TEKN 3	TEKN 9
Mate- matiske metoder 1	Mate- matiske metoder 1	Mate- matiske metoder 2	Termo/ hydro- dynamikk	Maskin- konstruks. (3)	Automati- sering
EDB 1	KVANT 6	TEKN 15	TEKN 2	TEKN 7	TEKN 10
Grunnkurs i data- behandling	Stati- stikk 1	Fasthets- lære	Material- lære	Produk- sjonstek- nikk og økonomi (3)	Bedrifts- org. og ledelse
SAMVIT 1	SAMVIT 2	REAL 3	TEKN 14		TEKN 11
Makro- økonomikk	Mikro- økonomikk	Fysikk	Dynamikk		Elektro- teknikk
BEDØK 2	BEDØK 14	BEDØK 3	TEKN 8	KVANT 8	
Kostnads- og inntekts- analyse	Regnskaps- analyse og vurdering	Finansi- ering/ investering	Måletekn./ kvalitets- teknikk. Tekn. tegn.	Operasjons- analyse 1	Seminar- oppgave
REAL 1	TEKN 1	TEKN 16			
Kjemi	Statikk	Grunnkurs i bearbeid.	Allmennfag	Valgkurs Teknisk emne	Valgkurs Økonomisk eller tekn. emne

Studieplan for examen philosophicum

Examen philosophicum er den forberedende prøve i filosofi. Fra og med høsten 1973 vil studentene kunne velge mellom to alternativer til examen philosophicum. Prøven har hittil omfattet 3 obligatoriske disipliner: Psykologi, logikk, filosofiens historie. De studenter som ønsker det, vil nå ha adgang til å sløyfe psykologien til fordel for et utvidet pensum i filosofiens historie. De to alternativer som derved foreligger betegnes vanligvis:

Alternativ I (med psykologi).

Alternativ II (uten psykologi).

Ved den avsluttende prøve, som er skriftlig, må kandidaten besvare oppgaver i hver disiplin, dvs. i tre disipliner for dem som velger Alternativ I, i to disipliner for dem som velger Alternativ II. **Ved oppmelding til eksamen må studenten gi opplysninger om hvilket alternativ som velges.**

Alternativ I (med psykologi)

1. PSYKOLOGI

Godkjent lærebok: Harald Schjelderup: Innføring i psykologi, 4. rev. og forøk. utg., Gyldendal, Oslo 1971.

2. LOGIKK

Variant I (ELE-varianten)

Godkjent lærebok: Arne Næss: En del elementære logiske emner. 10. utg., Universitetsforlaget, Oslo 1971.

Det er mulig at det også vil bli gitt undervisning i en av følgende varianter:

Variant II — Logikk og metodelære

Godkjent lærebok: Arne Næss: Logikk og metodelære. 2. utg., Universitetsforlaget, Oslo 1966.

Variant IV — vitenskapsfilosofi

Godkjent lærebok: Arne Næss: Vitenskapsfilosofi. 2. prel. utg., 1973.

3. FILOSOFIENS HISTORIE

Variant I

Eiliv Skard: Filosofien i oldtiden. En historisk oversikt. 4. utg., Aschehoug, Oslo 1966.

H. K. Schjelderup og A. H. Winsnes: Den europeiske filosofi. Fra middelalderen til vår tid. 3. utg., Gyldendal, Oslo 1970.

Alternativ II (uten psykologi)

Dette alternativ innebærer at studentene i stedet for psykologi leser et pensum i filosofiens historie som er betydelig utvidet i forhold til Alternativ I.

1. LOGIKK

Her er variantantall, omfang og innhold det samme som under alternativ I.

2. FILOSOFIENS HISTORIE

A. Generell del

Pensum tilsvarer Filosofiens historie under Alternativ I.

B. Spesiell del

En av følgende varianter vil bli tilbudt:

Spesiale 3: Mennesket og naturen, eller

Spesiale 4: Den nyeste tids filosofi.

Pensum i nyeste tids filosofi.

Karl Marx, Søren Kierkegaard, Nietzsche, Edmund Husserl, Bertrand Russell, Filosofiske retninger i vår tid, Ludwig Wittgenstein, Martin Heidegger.

Eventuelle endringer i pensum for examen philosophicum ved Universitetet i Oslo gjøres automatisk gjeldende ved distriktshøgskolen og vil bli bekjentgjort ved oppslag.

Undervisningen blir gitt som åpne forelesninger, øvingskurs (logikk) og eventuelt diskusjonsgrupper og kollokvier. Undervisningen er ikke obligatorisk.

(Studenter som skal studere realfag videre ved Universitetet i Oslo må ta kurset MAT 1 i høstsemesteret parallelt med examen philosophicum. MAT 1 dekker universitetets kurs Fo 1—2.)

Undervisning ved Kristiansand Museum

med støtte fra Agder distriktshøgskole og Folkeuniversitetet

FRANSK MELLOMFAG

Fransk institutt fortsetter mellomfagsundervisningen i fransk 3. semester og setter i gang 1. semesterundervisning i samme fag. I høstsemesteret 1977 vil det i alt bli forelest i 13 uker à 17 timer, med 8 timer på 1. semesterstudiet og 5 timer på 3. semesterstudiet. 4 uketimer vil bli felles for begge grupper. En del av denne undervisningen vil også bli fulgt av studenter ved tolk- og oversetterstudiet ved Agder distriktshøgskole. — I tillegg vil det bli gitt gjesteforelesninger ved forelesere fra Universitet i Oslo.

Fordelingen av disiplinene vil bli som følger:

Høsten 1977 (1. og 3. semester)

1. semester:

Skriftlige øvelser	2 timer
Grammatikk	1 «
Frankrikekunnskap	2 «
Fonetikk	2 «
Muntlig språkferdighet	1 «

3. semester:

Skriftlige øvelser	2 timer
Grammatikk	1 «
Frankrikekunnskap	2 «

Felles:

Litteratur	4 timer
------------------	---------

Våren 1978 (2. og 4. semester)

blir fordelingen av 16 uketimer over 14 uker følgende:

2. semester:

Skriftlige øvelser	2 timer
Grammatikk	1 «
Frankrikekunnskap	2 «

Fonetikk	1	«
Muntlig språkferdighet	1	«

4. semester:

Skriftlige øvelser	2	timer
Grammatikk	1	«
Frankrikekunnskap	2	«

Felles:

Litteratur	4	timer
------------------	---	-------

Ved slutten av høstsemesteret vil den obligatoriske prøve i fonetikk bli avholdt ved instituttet, men med mulighet til kontinuasjon i vårsemesteret.

Foruten de nevnte forelesninger vil studentene med utbytte kunne høre foredrag arrangert av Alliance Française.

Studentene har adgang til lesesal og bibliotek som rommer et representativt utvalg av skjønnlitteratur og en del faglitteratur og oppslagsverker til støtte for studiet.

NORDISK GRUNNFAG

Høstsemesteret 1977 blir det tatt opp nye studenter til nordisk grunnfag. Vårt undervisningsopplegg til grunnfag er beregnet på 3 semestre.

Emne og timefordeling:

Høsten 1977 (1. semester)

Norrønt språk	1	t. pr. uke
Grammatikk	2	—«—
Språkhistorie	1	—«—
Praktisk språkbruk	1	—«—
Litterær analyse	4	—«—
Eldre litteratur	1	—«—
Gjennomgang av pensumtekster	2	—«—

Våren 1978 (2. semester)

Norrønt språk	1	t. pr. uke
Grammatikk	2	—«—

Praktisk språkbruk	1	—«—
Målføre	1	—«—
Litterær analyse	4	—«—
Oversiktsforelesninger — litteraturhistoriske perioder i det 19. århundre	1	—«—
Gjennomgang av pensumtekster	2	—«—

Studentene driver i utstrakt grad med kollokvier og selvstudium i tilknytning til forelesninger. Dette er en viktig del av studiet, og likedan anbefales studentene regelmessig å skrive språklige og litterære oppgaver og få dem kommentert av foreleserne.

Pensum i norsk (nordisk) grunnfag finnes i Studiehåndboka for Det historisk-filosofiske fakultet, Universitetet i Oslo. Undervisningen følger planen for nordisk ny ordning.

Undervisning ved Kristiansand Museum

med støtte fra Folkeuniversitetet

1. AVDELING JURIDICUM 1977/78

Under forutsetning av at det melder seg et tilstrekkelig antall studenter, vil det også 1977/78 bli arrangert undervisning til 1. avdeling juridisk embetseksamen.

Undervisningen følger studieplanen for rettsstudiet ved Universitetet i Oslo, og vil hovedsakelig bli gitt i form av åpne forelesninger og ledede seminarer. Det blir dessuten satt i gang kollokvier og oppgaveskrivning.

Opplegg og forelesere er godkjent av Universitet i Oslo.

Undervisningen blir lagt til ettermiddagen og kvelden, slik at også studenter med fast arbeid kan delta.

Eksamen holdes i desember og juni og arrangeres vanligvis i Kristiansand.

Nærmere opplysninger om opplegget vil kunne fås ved henvendelse til Kristiansand Museums kontor eller amanuensis Lars Christensen, Agder distriktshøgskole.

Kursregister

Nedenstående register inneholder opplysninger om kurstilbudet ved Agder distriktshøgskole. Registeret viser hvilken fagseksjon ved høgskolen som er ansvarlig for kurset, i hvilket semester det gis, hva som er den offisielle betegnelse på kurset og hvor mange vekttall kurset gir.

Høgskolen vil vanligvis gi undervisning i de fleste av disse kursene hvert år, men økonomi og andre forhold kan forårsake mindre endringer.

I selve kursbeskrivelsen er det dessuten tatt inn opplysninger om kursets innhold og formål samt krav om forkunnskaper. Undervisningen er kort beskrevet.

Litteraturen til kurset er ikke tatt med i kursbeskrivelsen. Detaljert litteraturliste vil imidlertid bli utarbeidet ved begynnelsen av hvert kurs.

Fagseksjonene ved Agder distriktshøgskole:

Økonomisk fagseksjon = Øk.

Fagseksjon for offentlig administrasjon = Off.

Seksjon for matematiske fag = Mat.

EDB fagseksjon = EDB.

Engelsk fagseksjon = Eng.

Kjemiseksjonen = Kj.

Øversetterseksjonen = O.

Fagseksjon	Sem	Kurskode	Kursets navn	Vekttall	Side
------------	-----	----------	--------------	----------	------

Allmennfag

I alle studieretninger inngår allmennfag slik det er nevnt i avsnittene om de enkelte studieretninger.

ALLMENN 2	Miljøkunnskap	2	95
ALLMENN 3	Sosialfilosofi	2	
ALLMENN 5	Media og kommunikasjon	2	
ALLMENN 6	Økonomi og samfunn	2	
ALLMENN 7	Økologi og ressursforvaltning	2	
ALLMENN 8	Datamaskin og samfunn	2	96
ALLMENN 10	Bedrift og samfunn	2	96

Fagseksjon	Sem	Kurskode	Kursets navn	Vekttall	Side
Biologiske fag					
Kj	H	BIO 1	Akvatisk økologi 1	3	98
	V	BIO 2	Akvatisk økologi 2	2	98
Bedriftsøkonomiske fag					
Øk	H	BEDØK 0	Fokurs i bedriftsøkonomi	0	98
Øk	H	BEDØK 2	Kostnads- og inntektsanalyse	2	99
Øk	H	BEDØK 3	Finansiering/investering	2	100
Øk	V	BEDØK 5	Revisjonslære	2	101
Øk	H	BEDØK 6	Kostnads- og industriregnskap	2	101
Øk	V	BEDØK 7	Markedsføringsfunksjon, varehandel og forbrukerlære	2	102
Øk	H	BEDØK 8	Salgsplanlegging og kontroll	2	102
Øk	H	BEDØK 9	Grunnkurs i bedriftslære	2	103
Øk	V	BEDØK 10	Rederiets økonomi	2	103
Øk	H	BEDØK 11	Markedskommunikasjon	2	104
Øk	H	BEDØK 12	Regnskap og bedriftsøkonomi for skipsoffiserer	2	105
Øk	V	BEDØK 13	Eksportmarkedsføring	2	105
Øk	V	BEDØK 14	Regnskapsanalyse	2	106
Øk	V	BEDØK 15	Økonomisk integrasjon	2	107
Øk	V	BEDØK 16	Regnskapslovgivn. og regnskapspraksis	2	108
Øk	V	BEDØK 18	Befraktning	2	108
Øk	V	BEDØK 19	Regnskapsorganisasjon og systemer	2	109
Øk	H	BEDØK 20	Revisjonslære 2	2	110
Øk	H	BEDØK 21	Revisjonslære 3	2	110
Øk	H	BEDØK 22	Revisjonslære 4	2	111
Databehandlingsfag					
EDB	H	EDB 1	Grunnkurs i databehandling for brukere	2	112
EDB	H	EDB 11	Databehandling for skipsoffiserer	2	113
EDB	H	EDB 21	Grunnleggende databehandling	2	114
EDB	H	EDB 22	Programmering i FORTRAN	4	114
EDB	V	EDB 23	Spesiell programutrustning	4	115
EDB	H	EDB 24	Operasjonssystemer	4	115
EDB	V	EDB 25	Assemblyprogrammering	2	116
EDB	V	EDB 26	Datastrukturer	4	117
EDB	V	EDB 27	Mikrodatamaskinen	3	118
EDB	V	EDB 28	Spesielle programmeringsteknikker	2	118
EDB	H	EDB 29	Programmering i COBOL	4	119
EDB	H	EDB 30	Datanett	2	120

Fagseksjon	Sem	Kurskode	Kursets navn	Vekttall	Side
Språkfag					
O	H—V	ENG 1	Engelsk hovedspråk 1	8	120
O	H—V	ENG 2	Engelsk hovedspråk 2	8	122
O	H—V	ENG 4	Engelsk bispråk 2	4	122
Eng	H—V	ENG 10	American Studies	6	123
Eng	H—V	ENG 11	British Studies	6	123
Eng	H—V	ENG 12	Fonetikk	4	124
Eng	H—V	ENG 13	Grammatikk og oversettelse	4	125
O	H—V	FRANSK 1	Fransk hovedspråk 1	8	125
O	H—V	FRANSK 2	Fransk hovedspråk 2	8	127
O	H—V	FRANSK 4	Fransk bispråk 2	4	127
O	H—V	NORSK 1	Praktisk norsk 1	4	127
O	H—V	NORSK 2	Praktisk norsk 2	4	128
Forvaltningsfag					
Off & Øk	H	FORV 1	Offentlig forvaltning 1	4	129
Off & Øk	H—V	FORV 2	Offentlig rett og saksbehandling	6	130
Fysikk					
EDB	H—V	FYSIKK 1	Allmennfysikk 1	5	130
EDB	H—V	FYSIKK 2	Allmennfysikk 2	5	131
Juridiske fag					
Øk	V—H	JUR 1—2	Rettslære 1	4	132
Øk	V	JUR 3	Skatterett 1	2	132
Øk	H—V	JUR 4	Sjørett	4	133
Øk	V	JUR 6	Kommunallovgivning	2	134
Øk	H—V	JUR 8	Jordbruksrett	2	134
Øk	H	JUR 10	Skatterett 2	2	135
Øk	H	JUR 11	Rettslære 2	2	135
Øk	H	JUR 12	Sosiallovgivning	2	136
Kjemi					
Kj	H	KJEMI 1	Generell kjemi	5	136
Kj	V	KJEMI 2	Uorganisk kjemi	5	137
Kj	H	KJEMI 3	Organisk kjemi	5	137
Kj	V	KJEMI 4	Analytisk kjemi 1	3	138
Kj	H	KJEMI 5	Analytisk kjemi 2	3	139
Kj	V	KJEMI 6	Spesialanalyser m/seminaroppgave ..	2+4	139
Kj	V	KJEMI 7	Spesielle analytiske metoder (teori) ..	2	140

Fagseksjon	Sem	Kurskode	Kursets navn	Vekttall	Side
Kvantitative metodefag					
Mat	H—V	KVANT 0+1	Matematikk grunnkurs med forkurs	2	141
Mat	H	KVANT 1	Matematikk grunnkurs	2	141
Mat	V	KVANT 2	Lineær algebra	2	142
Mat/EDB	H	KVANT 3	Numerisk matematikk	3	142
Mat	H—V	KVANT 4	Matematiske metoder 1	4	143
Mat	H	KVANT 5	Matematiske metoder 2	2	144
Mat	V	KVANT 6	Statistikk 1	2	144
Mat	H	KVANT 7	Statistikk 2	2	145
Øk	H	KVANT 8	Operasjonsanalyse 1	2	145
Øk	V	KVANT 9	Operasjonsanalyse 2	2	145
Øk	V	KVANT 10	Beslutningsteori	2	146
EDB	V	KVANT 11	Simulering	2	147
Off	H	KVANT 12	Samfunnsvitenskapelig metodelære	1	147
Matematikk					
Mat	H	MAT 1	Innføringskurs i analyse	3	148
Mat	H—V	MAT 2	Algebra og gruppeteori	7	148
Mat	V	MAT 3	Reell analyse	3	149
Mat	H	MAT 4	Sannsynlighetsregning	3	150
Mat	V	MAT 5	Vektoranalytiske metoder	4	150
Mat	V	MAT 6	Geometrier	3	151
Organisasjonsteoretiske fag					
Off	H	ORG 1	Organisasjonsteori 1.....	2	152
Off	H	ORG 2	Byråkrati og alternative organisasjonsmodeller	2	152
Off	V	ORG 4	Organisasjonsutvikling og personalpolitikk	2	153
Øk	H	ORG 6	Rederiets organisasjon og personaladm.	2	154
Off	V	ORG 8	Offentlig informasjon	2	155
Øk	V	ORG 10	Personaladministrasjon og ledelse	2	156
Off	H—V	ORG 11	Organisasjonsteori og analyse	4	156
Samfunnsvitenskapelige fag					
Øk	H	SAMVIT 1	Makro-økonomikk	2	157
Øk	V	SAMVIT 2	Mikro-økonomikk	2	158
Øk	H	SAMVIT 4	Økonomisk geografi	2	159
Øk	V	SAMVIT 5	Internasjonal handel og transport	2	160
Øk	V	SAMVIT 6	Befolknings- og bosetningsgeografi ..	2	160
Øk	H	SAMVIT 7	Lokaliserings- og regionproblematikk ..	2	162

Fagseksjon	Sem	Kurskode	Kursets navn	Vekttall	Side
Øk	V	SAMVIT 8	Samfunnsplanlegging	2	164
Øk	H	SAMVIT 9	Kommunaløkonomikk	2	165
Øk	V	SAMVIT 10	Kommunaløkonomisk planlegging	2	166
Øk	V	SAMVIT 11	Regionale analysemetoder	2	167
Øk	V	SAMVIT 12	U-landsseminar 1	2	167
Øk	H	SAMVIT 13	U-landsseminar 2	2	168
Øk	V	SAMVIT 14	Næringsøkonomi og sosiallære	2	169
Øk	H	SAMVIT 15	Mikroøkonomisk analyse	2	170
Off	V	SAMVIT 17	Sosiologi	2	171
Øk	H	SAMVIT 18	Samfunnsøkonomi	4	171
Øk	V	SAMVIT 19	Offentlig økonomikk og kommunaløkonomikk	4	172
Off	V	SAMVIT 20	Trygdesosiologi	2	172
Statsvitenskapelige fag					
Off	V	STATVIT 1	Politisk teori	2	172
Off	H—V	STATVIT 2	Stats- og kommunalkunnskap	4	173
Off	V	STATVIT 3	Sosialpolitikk	2	173
Systemeringsfag					
EDB	V	SYSTEM 21	Grunnkurs i problemorientert systemering	4	174
EDB	V	SYSTEM 22	Formaliserte systemeringsmetoder	2	175
EDB	H	SYSTEM 23	Casearbeid i systemering	2	176
EDB	H	SYSTEM 24	Bedriftsstyring og EDB-system	2	176

SØRLANDETS INGENIØRHØGSKOLE, GRIMSTAD

TEKNISK-ØKONOMISK STUDIERETNING

KURSBESKRIVELSER

Fagseksjon	Sem	Kurskode	Kursets navn	Vekttall	Side
		REAL 1	Kjemi	2	177
		REAL 3	Fysikk	2	178
		TEKN 1	Statikk	2	178
		TEKN 2	Materiallære	2	179
		TEKN 3	Maskinkonstruksjon	3	179
		TEKN 4	Termo- og hydrodynamikk	2	180
		TEKN 5	Avsponing	2	180
		TEKN 6	Sveising, plastisk deformasjon	2	181
		TEKN 7	Produksjonsteknikk og -økonomi	3	182
		TEKN 8	Måleteknikk/kvalitetskontroll	2	182
		TEKN 9	Automatisering	2	183
		TEKN. 10	Bedriftsorganisasjon og ledelse	2	184
		TEKN 11	Elektroteknikk	2	184
		TEKN 12	Oljehydraulikk	2	185
		TEKN 14	Dynamikk	2	186
		TEKN 15	Fasthetslære	2	186
		TEKN 16	Grunnkurs i bearbeiding	2	187

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
ALLMENN 2

Kursets navn:
Miljøkunnskap

Vekttall:
2

Kursets formål:

Hensikten med kurset er ikke primært kunnskapsformidling, men snarere å fremme innsikt og perspektiv i miljøvernsspørsmål og oppøve evnen til å se disse i en samfunnsmessig sammenheng. I denne forbindelse vil en vise til den formuleringen som koordineringsgruppen for allmennfag (KUD, innstilling avgitt 6. juni 1973, s. 4) kom fram til når det gjaldt formålet med allmennfagene:

«Allmennfagenes formål er å gi den enkelte student et kritisk perspektiv på sitt fagstudium og senere yrkesoppgaver. Med kritisk perspektiv menes vitenskaps-teoretiske, tverrfaglige og samfunnsmessige synspunkter på faget og yrkesoppgavene.»

Kursets innhold:

Med utgangspunkt i formålet med allmennfaget, vil en i dette kurset ta opp til drøfting økologiske, sosiale, økonomiske og politiske aspekter av aktuelle natur- og miljøvernproblemer. En vil spesielt rette oppmerksomheten mot interessekonflikter og beslutningsprosesser i slike spørsmål. Det vil bli lagt vekt på å trekke fram og belyse lokale og regionale miljøvernsspørsmål.

Av aktuelle emner kan nevnes: Naturressursforvaltning, forurensning (jord, luft og vann), søppel- og avfallsproblemer, pesticider, støyproblemer, bolig- og trafikkmiljø, miljøspørsmål på arbeidsplassene, samfunnsplanlegging og miljøvernforvaltning.

Undervisning: Gjesteforelesninger, seminarer og debatter med utgangspunkt i aktuelle og lokale miljøspørsmål.
Ekskursjoner.
Et viktig ledd i undervisningsopplegget er et gruppearbeid basert på en selvstendig undersøkelse av et lokalt miljøvernproblem.

Kurs-kode: ALLMENN 8	KURSBESKRIVELSE Kursets navn: Datamaskin og samfunn
Vekttall: 2	Forkunnskapskrav: Ønskelig med EDB 1 eller EDB 21

Kursets formål: Kurset setter søkelyset på datasamfunnet. EDB plasseres i historisk, sosialt og økonomisk perspektiv. De organisatoriske og sosiale konsekvenser av EDB-systemer samt de farer store persondataregistre representerer for individets integritet behandles særskilt.

Kursets innhold:

- Kortfattet framstilling av utviklingen fram til vår tids bruk av elektronisk databehandling.
- En beskrivelse av EDB-situasjonen i dag.
- Drøfting av de problemer bruk av EDB stiller oss overfor, med særlig vekt på personlighetsvern og arbeidsmiljø.

Undervisning: Vanligvis 4 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

Kurs-kode: ALMENN 10	KURSBESKRIVELSE Kursets navn: Bedrift og samfunn
---------------------------------------	---

Vekttall:
2

Kursets formål:

Forholdet mellom bedrift og samfunn kan studeres ut fra ulike teoretiske forutsetninger, med mulighet til å legge vekt på økonomiske, politiske, sosiale eller sosiologisk-kulturelle aspekter. I dette kurset vil det bli gjennomgått en del politisk-økonomiske teorier som på sammenliknende, historisk og empirisk grunnlag har bidratt til moderne tenkning omkring det gjensidige påvirkningsforholdet mellom bedrift og samfunn.

Hensikten er at studentene skal bli mer oppmerksomme på det historiske og samtidige mangfoldet i bedriftstyper og i de samfunnsmessige virkningene som bedriftene har. Videre vil man innøve evne til å analysere nyere utviklingstrekk i lys av teorier som forklarer og beskriver endringer i bedriftsstrukturene.

Kursets innhold:

- Presentasjon av større globale og historiske oversikter over framveksten av de økonomiske verdenssystemer i moderne tid.
- Kritisk drøfting av en del sentrale politisk-økonomiske teorier, som forklarer framveksten og som beskriver og kritiserer forskjellige idealtyper av økonomiske strukturer — fra Marx til Friedman.
- Resultater av nyere forskning i Norge og utlandet vedrørende utviklingen av maktstrukturer, maktforhold bedrift—samfunn, og konsekvensanalyser i tilknytning til dette.
- Vurdering av aktuelle problemer med økonomiske kriser og «vekstens begrensninger» i relasjon til de store utviklingstrekkene.

Undervisning:

Forelesninger og seminardiskusjoner 3 timer pr. uke.

Varighet:

1. semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BIO 1

Kursets navn:
Akvatisk økologi 1

Vekttall:
3

Kursets formål: Å gi en forståelse av samspillet mellom abiotiske og biotiske faktorer i akvatiske miljøer ved forelesninger og laboratorieøvelser.

Kursets innhold: Vannets fysiske og kjemiske egenskaper. Plante- og dyreliv i vann, primær- og sekundærproduksjon. Næringskjeder. Forurensning, andre aspekter av anvendt hydrobiologi.

Undervisning: Forelesninger: 3 timer pr. uke.
Laboratorieøvelser: 2 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BIO 2

Kursets navn:
Akvatisk økologi 2

Vekttall:
2

Kursets innhold: Kurset er under utarbeidelse i kjemiseksjonen.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 0

Kursets navn:
Forkurs i regnskap

Vekttall:**0**

Kursets formål: Gi studentene de grunnleggende kunnskaper i bokføring og regnskap som er nødvendige for videregående studier.

Kursets innhold: Bokføringsteknikk, regnskapsavslutninger, samt kort innføring i grunnleggende regnskapsanalyse.

Undervisning: Forelesningene starter 2. august.
Det foreleses 10 timer pr. uke de 2 første ukene. Deretter foreleses det 2 timer pr. uke resten av semesteret.

Varighet: 1. august — medio november.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 2

Kursets navn:
Kostnads- og inntektsanalyse

Vekttall:
2

Kursets formål: Gi studentene en innføring i metoder for kostnads- og inntektsanalyse i sentrale deler av bedriftsøkonomien og belyse hvordan kostnads- og inntektsanalyser kan brukes som grunnlag for rasjonelle økonomiske beslutninger.

Kursets innhold:

1. Kostnadsteori.
2. Etterspørselsteori.
3. Pristeori.
4. Priskalkulasjon og praktiske problemer knyttet til prisfastsetting.
5. Diverse lønnsomhetsberegninger.
6. Kostnads- og inntektsanalyse i planlegging og budsjettering.

Undervisning: 3 timer pr. uke samt kollokvier.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 3

Kursets navn:
Finansiering/investering

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
BEDØK 2 og BEDØK 14, ønskelig med KVANT 6

Kursets formål: Gi en generell innføring i de problemer som er knyttet til anvendelse (bruk) og anskaffelse (finansiering) av kapital.

Kursets innhold:

1. Innledning.
Hva er finansiering/investering?
Bedriftens finansielle målsettinger.
2. Finansiell analyse og planlegging.
Kapitalstrukturen.
Rentabilitetsanalyser.
Strømningsanalyser.
Kapitalbehovsberegninger.
3. Kapitalanvendelse.
Kapitalformer og kapitalbehov.
4. Langsiktige investeringer (investeringsanalyser).
5. Investering og usikkerhet.
6. Skattenes innvirkning i investeringsanalyser.
På overskuddet (rentabiliteten).
På kapitalstrømmene (likviditeten).
7. Kapitalanskaffelse.
Kapitalformer.
Kapitalkostnader.
Kapitalkilder.

Undervisning: Forelesninger og oppgaveløsninger, 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 5

Kursets navn:
Revisjonslære

Vekttall:
2

Kursets formål:

Gi studentene en innføring i revisoryrket, revisors arbeidsområder og interne kontrollproblemer.

Kursets innhold:

- a. Oversikt over lovregler og praksis om revisoryrket og revisors arbeid.
- b. Metoder for kartlegging og vurdering av intern kontroll.

Undervisning:

Forelesninger og oppgaveløsninger 3 timer pr. uke.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 6

Kursets navn:
Kostnads- og industriregnskap

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
BEDØK 2 og BEDØK 14

Kursets formål:

Gi studentene de kunnskaper i kostnads- og industriregnskap som bl. a. kreves til revisor-eksamen.

Kursets innhold:

Gjennomgåelse av forskjellige former for driftsregnskap bl. a. standard kostregnskap med avviksanalyser, lønnsomhetsplanlegging, produksjonsproblemer og lagermodeller.

Undervisning: 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 7

Kursets navn:
Markedsføringsfunksjonen, varehandel og forbrukerlære

Vekttall:
2

Kursets formål: Gi en praktisk orientert innføring i markedsføringsfunksjonens oppgaver og vise sammenhengen mellom bedriftens markedsføring og andre funksjoner.
Gi en oversikt om forbrukerteori og -forskning.

Kursets innhold:

- a) Allsidig innføring i alle viktige sider ved markedsføringsarbeidet.
- b) Illustrere samspillet mellom bedriftens salgsavdeling og de øvrige bedriftsfunksjoner.
- c) Oversikt over varehandelen i Norge.
- d) Teorier om forbrukeratferd.

Undervisning: Ca. 3 timers forelesninger pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 8

Kursets navn:
Salgsplanlegging og kontroll

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
BEDØK 7

Kursets formål:	Gi en innføring i planlegging, gjennomføring og kontroll av markedsføringsaktiviteter i vid forstand.
Kursets innhold:	<ul style="list-style-type: none"> a) Salgsplaner og salgskontroll generelt. b) Budsjettering og koordinering. c) Valg av produktpolitikk, prispolitikk, marked, distribusjonskanal og kommunikasjonspolitikk. d) Kontrollproblemer etc.
Undervisning:	3 timers forelesninger og gruppediskusjoner pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: BEDØK 9	Kursets navn: Grunnkurs i bedriftslære
Vekttall: 2	Kurset er under utarbeidelse.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: BEDØK 10	Kursets navn: Rederiets økonomi I
Vekttall: 2	Forkunnskapskrav: BEDØK 0, BEDØK 2 og BEDØK 14
Kursets formål:	Gi en oversikt over skipets driftsøkonomi (driftsregnskap) og rederiets økonomi (regnskaper og budsjetter).
Kursets innhold:	Driftsregnskap. Forretningsregnskap. Budsjetter: Driftsbudsjetter. Resultatbudsjetter. Likviditetsbudsjetter.

Undervisning: Forelesninger og oppgavegjennomgåelse 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 11

Kursets navn:
Markedskommunikasjon, markedsanalyse og markedsjus med etikk

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
BEDØK 7

Kursets formål:

Gi en generell innføring i kommunikasjonsmodeller og kommunikasjonsproblemer i et moderne samfunn.
Ta opp markedsanalyser og deres betydning som del av virksomhetens informasjonsgrunnlag.
Gi en oversikt over den aktuelle lovgivning på markedsføringens område og diskutere den etikk som avspeiles i denne.

Kursets innhold:

Kommunikasjonsbegreper, kommunikasjonsmodeller, kommunikasjonsforstyrrelser, massekommunikasjon, reklame og public relation etc.
Markedsanalysens former og dens anvendelse som informasjon og beslutningsgrunnlag i ervervslivet.
Spesiell vekt på Lov om kontroll med markedsføring.
En oversikt over den etiske utvikling på markedsføringens område.

Undervisning: 3 timers forelesninger og gruppearbeid pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 12

Kursets navn:
**Regnskap og bedriftsøkonomi for
skipsoffiserer**

Vekttall:
2

Kursets formål: Gi en oversikt over skipets driftsøkonomi (driftskostnader og driftsinntekter) og rederiets økonomi (regnskap, budsjetter og forskjellige kalkyler).

Kursets innhold:

1. Innføring i bedriftsøkonomi.
Kostnader.
Investeringskalkyler.
2. Regnskap.
Driftsregnskap (skipets driftskostnader og driftsinntekter).
Rederiets forretningsregnskap.
3. Budsjetter.
Budsjett for driftskostnader og driftsinntekter.
Resultat- og likviditetsbudsjetter.

Undervisning: Forelesninger og oppgaveløsninger 6 timer pr. uke.

Varighet: 9 uker.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 13

Kursets navn:
Eksportmarkedsføring og eksempelstudier

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
BEDØK 7, BEDØK 8 og BEDØK 11

Kursets formål:	Å trekke fram en del av de problemer som framstår med særlig vekt for en eksportbedrift. Å belyse kursene BEDØK 7, BEDØK 8 og BEDØK 11 ved eksempelstudier (cases).
Kursets innhold:	Eksportmarkedsføringen — dens spesielle problemer og deres løsning i et helhetsbilde for bedriften. Utvalgte eksempelstudier som belyser integrasjon mellom tidligere kurs på spesialiseringsretningen og bruk av modeller i problemløsningen.
Undervisning:	3 timer forelesninger og diskusjoner pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 14

Kursets navn:
Regnskapsanalyse

Forkunnskapskrav:
BEDØK 0

Kursets formål:	Gi en innføring i de viktigste teknikker og prinsipper for analyse og vurdering av årsregnskap.
Kursets innhold:	1) Regnskapsvesenets oppgaver og problemer. 2) Strømningsanalyser. 3) Konsernregnskap. 4) Regnskap og prisnivåendringer. 5) Sentrale lovbestemmelser. 6) Årsregnskapet som informasjonskilde.
Undervisning:	3 timer pr. uke samt kollokvier.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 15

Kursets navn:
Økonomisk integrasjon

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
BEDØK 2, BEDØK 14, BEDØK 3,
SAMVIT 1, SAMVIT 2 og SAMVIT 15

Kursets formål:

Hjelpe studenten til å se helhet og sammenheng i studiet, se sammenheng mellom studiet og aktuell samfunnsproblematikk og relatere studiet til egen framtidsplanlegging.

Kursets innhold:

- Innføring i vitenskapskritikk og modellbygging.
- Systemkompleksitet, informasjon og kontroll, målsetningsproblematikk, desentraliserings- og suboptimaliseringsproblematikk.
- Problematisering av forskjellen på bedriftsøkonomiske og samfunnsøkonomiske kalkyler:
 - Evaluering av investeringskriterier.
 - Bedrifts- og samfunnsøkonomisk valg av kalkulasjonsrente.
 - Bedrifts- og samfunnsøkonomiske kostnader.
 - Det teoretiske grunnlaget for nytte-kostnadsanalysen og praktiske eksempler.
- Skattenes samfunnsøkonomiske og bedriftsøkonomiske virkninger:
 - Hvorfor vi har skatter.
 - Velferdsteoretiske synspunkter på valg mellom skatteformer.
 - Partielle analyser av forskjellige skatteformers virkninger på bedriftsøkonomiske analyser.
- Innføring i maktproblematikk og en oversikt over foretakstyper som er spesielt aktuelle i den sammenheng (multinationale selskaper, oligopoler).

Undervisning: Forelesning og seminar 3 timer pr. uke.
Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: **BEDØK 16** Kursets navn: **Regnskapslovgivn. og regnskapspraksis**

Vekttall: **2** Forkunnskapskrav: **JUR 3**

Kursets formål: Gi en oversikt over de viktigste norske regnskapsregler og den praktiske anvendelse av disse.

Kursets innhold:

1. En systematisk gjennomgåelse av norske regnskapsregler.
2. Aksjelovens regler om årsoppgjør og årsberetning.
3. Skattelovgivningens regnskapsregler.
4. Årsoppgjør i praksis.

Undervisning: Forelesning og oppgaveløsninger 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: **BEDØK 18** Kursets navn: **Befraktning**

Vekttall: **2** Forkunnskapskrav: **BEDØK 2, BEDØK 14, BEDØK 3, BEDØK 10 og KVANT 6**

Kursets formål: Behandle sentrale sider ved rederiets inntektsside.

Kursets innhold:	Inntektsorienterte rederimål. Markedsformer og markedstilpasning i skipsfarten. Befraktningsfunksjonen. Ulike trades. Slutninger. Oppfølging og kontroll. Seilingsplanlegging. Investering i skip. Kontrahering. Kjøp og salg av brukte skip.
Undervisning:	Forelesning og oppgavegjennomgåing 3 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: BEDØK 19	Kursets navn: Regnskapsorganisasjon og -systemer
Vekttall: 2	
Kursets formål:	Gi en innføring og oversikt over regnskaps-systemer og sentrale spørsmål i forbindelse med regnskapsvesenets organisasjon.
Kursets innhold:	Undervisningen vil bl. a. bli forsøkt gjennomført i samarbeid med folk i næringslivet for å kunne belyse forskjellige eksisterende regnskapssystemer (særlig EDB-systemer). Det vil bli lagt vekt på løsning av cases for å utvikle studentenes evne til planlegging av hele regnskapsorganisasjonen i bedriften.
Undervisning:	Forelesninger, oppgaveløsninger og demonstrasjoner 3 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 20

Kursets navn:
**Revisjon (Planlegging — metoder —
utarbeidelse av revisjonsprogrammer)**

Vekttall:
2

Kursets formål: Gi en oversikt over revisjonsplanlegging, revisors arbeidspapirer og arbeidsteknikk. Hovedvekten i kurset legges på systemanalytisk revisjon og utarbeidelse av revisjonsprogrammer for sentrale kontrollområder i bedrifter.

Kursets innhold:

- a) Oversikt over ulike revisjonsmetoder. Hovedvekt på systemanalytisk revisjon.
- b) Intern kontroll og systemanalytisk revisjon.
- c) Revisjonsplanlegging, arbeidspapirer og arbeidsteknikk.
- d) Utarbeidelse av revisjonsprogrammer.

Undervisning: Forelesning og oppgaveløsninger 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 21

Kursets navn:
Revisjon (innføring i noen spesialproblemer)

Vekttall:
2

Kursets formål: Belyse de spesielle interne kontrollproblemer som er knyttet til et EDB-regnskaps-

opplegg samt de aktuelle revisjonsmetoder for slike regnskapsopplegg.

Gi en innføring i metoder for statistisk stikkprøving og diskutere anvendbarheten av statistisk stikkprøverevisjon.

Kursets innhold:	<ul style="list-style-type: none">a) Intern kontroll i EDB-systemer.<ul style="list-style-type: none">— Administrative kontroller.— Systemutviklingskontroller.— Driftskontroller.b) Revisors stilling til intern kontroll i et EDB-system.c) Revisjon av EDB-regnskap.d) Ulike metoder for statistisk stikkprøverevisjon.
Undervisning:	Forelesninger og oppgaveløsninger 3 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
BEDØK 22

Kursets navn:
Revisjon (revisjon av årsoppgjør)

Vekttall:
2

Kursets formål: Gi en grundig innføring i Aksjelovens regler om årsoppgjør. Sentralt i kurset står revisjon av årsregnskapet, revisors beretning og revisors stilling til offentlige myndigheter.

Kursets innhold:

- a) Oversikt over årsoppgjørets problemer og sentral lovgivning om årsoppgjøret.
- b) Årsoppgjørsrevisjon av enkeltpostene i ballanse- og resultatregnskapet.
- c) Styrets beretning og revisors beretning.
- d) Revisors stilling til offentlige myndigheter.

Undervisning:	Forelesninger og oppgaveløsninger 3 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:	Kursets navn:
EDB 1	Grunnkurs i databehandling for brukere

Vekttall:
2

Kursets formål: Kurset tar sikte på å gi studentene en innføring i de forskjellige aspektene som hører til elektronisk databehandling. De skal også oppnå tilstrekkelig ferdigheter i BASIC, slik at de kan løse enkle oppgaver ved hjelp av programmering.

Kursets innhold: BASIC

- LET, PRINT, DATA, READ, REM.
- Tall, variable.
- Beregningsuttrykk, symboler.
- IF-THEN, GO TO.
- Vilkårsuttrykk, relasjonsoperatorer.
- INPUT, FOR-NEXT, MAT-INPUT.
- Matrise (vektor).
- Streng.
- Random Access File.

Maskin og utstyr

- Teletype.
- Datamaskin, oppbyggn. og virkemåte.
- Lagringsenheter.
- Inn- og ut dataenheter.
- Fjerndatabehandling.

Organisasjon av data

- Tallsystemer, koder.
- Informasjon, data.
- Filer.
- Lagring av data.

- Søking, sortering.
- Fra problem til program
- Strukturering.
- Programkart.
- EDB i bruk
- Databehandling.
- EDB som en del av en organisasjon.
- Å planlegge innføring av EDB.
- Bruk av ferdigskrevne program.
- Misbruk.

Undervisning: 3 timer forelesning pr. uke.
 1 time gruppearbeid pr. uke (1 gruppe er 2 studenter).
 1 time terminalkjøring pr. uke pr. gruppe.
 Under gruppearbeidet og terminalkjøringen gis det anledning til individuell veiledning. Resultatet fra terminalkjøringen leveres hver uke inn til retting.

Varighet: 1. semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: EDB 11 Kursets navn: Databehandling for skipsoffiserer

Vekttall:
2

Kursets formål: Kurset gir en innføring i oppbygging og bruk av datamaskiner. Det legges vekt på å presentere anvendelse av datamaskiner ombord i skip og ulike konsekvenser av dette. Kurset omfatter dessuten innføring i et programmeringsspråk.

Varighet: 9 uker.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
EDB 21

Kursets navn:
Grunnleggende databehandling

Vekttall:
2

Kursets mål:

Kurset skal gi ei innføring i oppbygging og bruk av sentrale datamaskinutrustningar, og innføring i maskinspråk og assemblyprogrammering.

Kursets innhald:

Algoritimer.
Datamaskinens oppbygging.
Talsystem og koder.
I/O-enheter og ytre lagre.
Programmering i maskinspråk.
Adressering med base- og indeksregister.
Innføring i assemblyprogrammering.
Operativsystem.
Løysing av obligatoriske oppgåver.

Undervisning:

4 timar forelesning og gruppearbeid pr. veke.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
EDB 22

Kursets navn:
Programmering i FORTRAN

Vekttall:
4*

Kursets mål:

I kurset gjennomgås generelle programmeringsteknikker og metoder ved praktisk opplæring i FORTRAN.

Kursets innhald:

FORTRAN-språket.

Representasjon av data.
Programmeringsteknikker.
Dokumentasjonsteknikker.
Dataregistre (filer).
Testing og feilsøking.
Søking og sortering.
Løysing av obligatoriske oppgåver.

Undervisning: 6 timar forelesning og gruppearbeid pr. veke.

Varighet: 1 semester.

* Studentar som tar både EDB 2 og EDB 9 får 6 poeng til saman.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: EDB 23 **Kursets navn:** Spesiell programutrustning

Vekttall: 4 **Forkunnskapskrav:** EDB 21 eller EDB 1, EDB 22 eller EDB 29

Kursets formål: Kurset skal gi erfaring i bruk av større programpakker.

Kursets innhold: Man vil gjennomgå programpakker som ofte benyttes i næringslivet (lagerstyring, nett-verksteknikk etc..).

Undervisning: 6 timer forelesninger og gruppearbeid pr. uke. Det vil bli lagt stor vekt på å øve praktisk bruk av programpakkene.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: EDB 24 **Kursets navn:** Operativsystemer

Vekttall:
4

Forkunnskapskrav:
EDB 22, EDB 25

Kursets mål:

Kurset skal gi innføring i sentrale deler av eit operasjonssystem, samt gjera studentane i stand til å vurdere og modifisere eksisterande system.

Kursets innhald:

- Maskinutstyr, avbruddssystem og programmering av ytre enheter.
- Oppbygging og virkemåte til assembler, kompilator, ladar.
- Forskjellige driftsprinsipper.
- Administrasjon av hukommelsen.
- Kontroll av parallelle prosessar.
- Filsystem.
- Styrespråk.
- Målsetning for operativsystemer.
- Løysing av obligatoriske oppgåver.

Undervisning:

6 timar forelesning og gruppearbeid pr. veke.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
EDB 25

Kursets navn:
Assemblyprogrammering

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
EDB 21

Kursets mål:

Kurset skal gi opplæring i teknikker i assemblyprogrammering, og gi innføring i ein assemblers oppbygging.

Kursets innhald:

Kommandoar og instruksjonar i eit assemblyspråk.
Programmeringsteknikker.
Adresseringsteknikker.
Grunnleggande prinsipp for ein assemblers oppbygging.

Makros.
Program på binær relokerbar format.
Representasjon og utføring av autentiske uttrykk.
Løysing av obligatoriske oppgåver.

Undervisning: 4 timar forelesning og gruppearbeid pr. veke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
EDB 26

Kursets navn:
Datastrukturer og datarepresentasjon

Vekttall:
4

Forkunnskapskrav:
EDB 22, KVANT 1

Kursets formål: Kurset omfatter forskjellige måter for lagring, gjenfinning og behandling av datamengder med vurdering av effektivitet og økonomi. Karakteristiske egenskaper ved de enkelte lagringsmedier vil bli gjennomgått. Det legges stor vekt på at studentene skal gis øvelse i å anvende de strukturer som presenteres.

Kursets innhold:

1. Grunnleggende begreper (tegn, felt, segment, post, fil, data/informasjon).
2. Karakteristiske trekk ved lagringsmedier (bånd, platelager, trommel).
3. Graf-beskrivelse.
4. Elementære organisasjonsformer (sekvensiell. Indekssekvensiell, kjedestrukturer, transformert adressering).
5. Sortering, søking, fletting.
6. Trestrukturer.
7. Strukturdiagram.
8. Databanker.

9. Analyse av ulike databehandlingsprosesser for forskjellige organisasjonsformer med hensyn til tid, plass, kostnader etc.

10. Filsystemet på ADHs dataanlegg.

Undervisning: 6 timer forelesninger og gruppeøvelser pr. uke. Obligatoriske oppgaver.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
EDB 27

Kursets navn:
Mikrodatamaskinen

Vekttall:
3

Forkunnskapskrav:
EDB 1 eller EDB 21

Kursets formål: Kurset tar sikte på å gi en innføring i mikrodatamaskinens oppbygging, virkemåte og bruk.

Kursets innhold: Grunnleggende begrep, logisk algebra. De forskjellige kretsene, egenskaper. Kommunikasjon med ytre miljø. Programmering.

Undervisning: 5 timer forelesning og gruppearbeid pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
EDB 28

Kursets navn:
Spesielle programmeringsteknikker

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
EDB 22, EDB 26

Kursets mål:	Kurset skal gi opplæring i programmeringsstil, og ikke-numeriske programmeringsmetoder.
Kursets innhold:	<ul style="list-style-type: none"> — Programmeringsmåtar og teknikker. — Innføring i algoritmer. — Datastrukturar. — Rekursiv programmering. — Listespråk. — Tekstbehandling. — Obligatoriske oppgaver.
Undervisning:	4 timar forelesning og gruppearbeid pr. veke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: EDB 29	Kursets navn: Programmering i COBOL
Vekttall: 4*	Forkunnskapskrav: EDB 21 eller EDB 1
Kursets formål:	Kurset skal gi opplæring og øvelse i bruk av høgnivåspråket COBOL.
Kursets innhold:	<p>Kurset skal dekke følgende (i ukronologisk rekkefølge):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Innføring i COBOL-språket. 2. Oppbygging av et COBOL-program. 3. Bruk av tabeller. 4. Behandling av registre (sekvensielle, direkte, relative, indekssekvensielle). 5. Sortering og søking. 6. COBOL-bibliotek. 7. Segmentering og sammenkobling av program. 8. Behandling av tekststrenger. 9. Metode for utvikling av programmer (grunnlag, prokart, dokumentasjon, standardisering).

10. Uttesting og feilsøking.
11. Operasjonssystemet DOS og Agder Datasenters IBM-anlegg.
12. Programeksemler.

Undervisning: 6 timer forelesning og gruppearbeid pr. uke.
Obligatoriske oppgaver.

Varighet: 1 semester.

* Studenter som tar både EDB 22 og EDB 29, vil bare få 6 vektall til sammen for disse kursene.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
EDB 30

Kursets navn:
Datanett

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
EDB 21

Kursets mål: Kurset skal gi ein oversikt over metodar og utstyr for dataoverføring.

Kursets innhald: Bruk av datanett.
Krav til eit datanett.
Transmisjon.
Programutstyr.
Terminaler.
Arbeidet med datanett i Norge og andre land.

Undervisning: 4 timar pr. veke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
ENG 1

Kursets navn:
Engelsk hovedspråk 1

Vekttall:**8****Kursets formål:**

- a) Praktisk språkferdighet:
Kurset tar sikte på å oppøve evnen til å forstå muntlige og skriftlige framstillinger på engelsk og gjengi disse med egne ord i muntlig og/eller skriftlig form. Kurset skal også gi øvelse i å omsette fra norsk til engelsk og omvendt, en rekke ulike språktyper fra forskjellige emneområder.
- b) Engelsk grammatikk:
Kurset skal gi studentene innsikt i de systematiske trekk ved moderne engelsk setningsbygging og språkbruk, særlig de trekk som skjelner engelsk fra norsk.
- c) Engelsk fonetikk:
Kurset skal gi studentene en innføring i hovedtrekk i engelsk fonetikk (lydlære) og intonasjon. Det vil bli lagt vekt på å oppøve en mest mulig korrekt uttale (britisk engelsk).

Kursets innhold:

- a) Praktisk språkferdighet:
Stoffet vil bli gitt i form av ulike prosatekster og forskjellige typer lydbåndprogrammer av generell karakter samt mer spesialiserte språktyper innen jus, økonomi, shipping, politikk, teknikk, naturvitenskap osv.
- b) Engelsk grammatikk:
Engelsk grammatikk-teori, øvelser og problemløsninger.
- c) Engelsk fonetikk:
Intonasjonsteori, første semester (del av ENG 12).
Intonasjonsøvelser, andre semester.
Fonetikkteori.
Gruppeøvelser i lydlære.
Øvelser i språklaboratorium.

Undervisning:	a) Praktisk språkferdighet: Undervisningen vil dels foregå i språklaboratoriet, dels i klasserom. 3 timer pr. uke. b) Engelsk grammatikk: Forelesninger 2 timer pr. uke. c) Engelsk fonetikk: Forelesninger, gruppeøvelser, språklaboratorieøvelser 2 timer pr. uke.
Varighet:	a) Praktisk språkferdighet: 2 semestre. b) Engelsk grammatikk: 2 semestre. c) Engelsk fonetikk: 2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: ENG 2	Kursets navn: Engelsk hovedspråk 2
Vekttall: 8	Forkunnskapskrav: ENG 1
Kursets innhold:	Kurset er under utarbeidelse i Fagoversetterseksjonen.
Varighet:	2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: ENG 4	Kursets navn: Engelsk bispråk 2
Vekttall: 4	Forkunnskapskrav: ENG 3
Kursets innhold:	Kurset er under utarbeidelse og holdes etter Studieplanen 1975/76.

Varighet: 2 semestre.
Undervisningen begynner høsten 1977.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: Kursets navn:
ENG 10 American Studies

Vekttall:
6

Kursets formål: Å gi studentene en innføring i amerikansk litteratur og sivilisasjon, med konsentrasjon om det 19. og 20. århundre.

Kursets innhold: Amerikansk litteratur (drama, poesi og prosa).
Amerikansk kulturkunnskap.
Disse to disipliner søkes integrert, i det emner og tekster fra begge områder vil utfylle hverandre.

Undervisning: Ca. 4 forelesninger og gruppetimer ukentlig.
Tutorials.

Varighet: 2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: Kursets navn:
ENG 11 British Studies

Vekttall:
6

Kursets formål: Å gi studentene en innføring i britisk litteratur og sivilisasjon, med konsentrasjon om det 19. og 20. århundre.

Kursets innhold: Britisk litteratur (drama, poesi, prosa).

Britisk kulturkunnskap.

Disse to disipliner søkes integrert, i det emner og tekster fra begge områder vil utfylle hverandre.

Undervisning: Ca. 4 forelesninger og gruppetimer ukentlig.
Tutorials.

Varighet: 2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
ENG 12

Kursets navn:
Fonetikk

Vekttall:
4

Kursets formål: Å gi studentene praktiske uttaleøvelser og kunnskaper i engelsk fonetikkteori slik at de skal kunne ha et grunnlag for å forbedre deres egen (og deres framtidige elevers) uttale.

Kursets innhold: Intonasjonsteori.
Intonasjonsøvelser.
Fonetikkteori.
Lydøvelser.

Undervisning: 3 teoriforelesninger første semester.
2 øvelsestimer med oppgaveskrivning annet semester.
1 gruppetime annenhver uke, begge semestre.
1 time i språklaboratiret annenhver uke, begge semestre.

Varighet: 2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:

ENG 13

Kursets navn:

Grammatik og oversettelse

Vekttall:

4

Kursets formål:

Å gi studentene praktisk dyktighet i skriftlig og muntlig engelsk språkbruk (vokabular, setningsbygning, idiomer, prosastilater) og innsikt i den grammatiske beskrivelse av og forklaring på de systematiske trekk ved engelsk setningsbygning.

Kursets innhold:

Grammatikkforelesninger.
Grammatikkøvelser.
Oversettelsesøvelser.

Undervisning:

Ca. 4 forelesninger og gruppetimer ukentlig.

Varighet:

2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:

FRANSK 1

Kursets navn:

Fransk hovedspråk 1

Vekttall:

8

Kursets formål:

Kurset har et generelt siktemål: Å utvikle studentenes ferdighet i å forstå og bruke fransk språk muntlig og skriftlig. Kursets spesielle mål: Å utdanne tolker og oversettere som er i stand til — på et mellomnivå — å overføre tale og tekst fra det ene språk til det andre i begge retninger, har som forutsetning ervervelsen av de generelle ferdigheter.

Kursets innhold:

Fordeles derfor på følgende grunnleggende disipliner:

a) Fonetikk:

Denne disiplin skal gi studentene kjennskap til prinsippene for fransk uttale, gjøre dem bevisste overfor det franske lydsystem, og gi dem øvelse i anvendt fonetikk.

b) Grammatikk:

Denne del av kurset skal grunnfeste studentenes elementære grammatikkunnskaper, og bygge disse videre ut som grunnlag for muntlig og skriftlig beherskelse av språket.

c) Muntlig ferdighet:

Er både en disiplin med sitt eget mål og sin egen verdi, og en hjelpedisiplin for utvikling av skriftlig ferdighet. Muntlig ferdighet vil i elementær betydning si at studentene kan tale og samtale på fransk. Ferdigheten utvikles videre til å omfatte beherskelse av flere språknivåer og fagspråk. Dette ansees som nødvendig for å kunne tolke og gi muntlig oversettelser.

d) Skriftlig ferdighet:

Vil først og fremst omfatte skriftlige oversettelsesøvelser, men også resyméer, referater og frie framstillinger.

Undervisning:

- a) 2 timer pr. uke i 1. semester holdes teorigforelesninger, lytte-, uttale- og transkripsjonsøvelser. 1 time pr. uke i 2. semester drives øvelser i korrektiv fonetikk. Dertil laboratorieøvelser.
- b) 1 time pr. uke i 1. og 2. semester: Forelesninger og øvelser.
- c) 1 time pr. uke i 1. semester og 2 timer pr. uke i 2. semester drives praktiske øvelser over sakprosa, hentet fra artikler, bøker eller lydbånd, samt novellistisk stoff som belyser aktuell fransk virkelighet.

d) 2 timer pr. uke i 2. semester. Varierte skriftlige øvelser.

Varighet: 2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: Kursets navn:
FRANSK 2 Fransk hovedspråk 2

Vekttall: Forkunnskapskrav:
8 FRANSK 1

Kursets innhold: Kurset er under utarbeidelse i Fag-oversetterseksjonen.

Varighet: 2 semestre.
Undervisningen begynner høsten 1977.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: Kursets navn:
FRANSK 4 Fransk bispråk 2

Vekttall: Forkunnskapskrav:
4 FRANSK 3

Kursets innhold: Kurset er under utarbeidelse og holdes etter studieplanen for 1975/76.

Varighet: 2 semestre.
Undervisningen begynner høsten 1977.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: Kursets navn:
NORSK 1 Praktisk norsk 1

Vekttall:
4

Kursets formål:	Kurset tar sikte på å utvikle praktisk språkferdighet sammen med evnen til å vurdere ulike språksituasjoner og ytringstyper.
Kursets innhold:	Rettskrivning (prinsipper og normer, avvik, aktuelle problem, transkripsjonssystemer). Tegnsetting (særlig kommatering), Grammatikk (termer i fonetikk og formlære, forhold til bokmål/nynorsk, setningsdannelse, språklig tilgjengelighet). Tekststudier (syntaktisk analyse og genremessige bestemmelser av ulike teksttyper (norske originaler) parallelt med studium av tilsvarende tekster omsatt fra fremmedspråk til norsk). Skrivetrening (oversettelser og andre former for tekstbehandling).
Undervisning:	3 timer pr. uke fordelt på forelesninger og seminar.
Varighet:	2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: NORSK 2	Kursets navn: Praktisk norsk 2
Vekttall: 4	Forkunnskapskrav: NORSK 1
Kursets formål:	Kurset er en videreføring av Praktisk norsk 1. Det tar sikte på å gi en funksjonell språklig og kommunikasjonsmessig innsikt og på å utvikle praktisk språkferdighet.
Kursets innhold:	Språklige normer og språkrøkt (typer av påvirkning, aktuelle problem særlig, ved innføring av nye ord og konstruksjoner). Betydningslære (ordvalg, synonymikk, forholdet stilriktighet/(logisk) språkriktighet ved oversettelser til norsk). Pragmatikk (kommunikasjonsteori, språk og sosiale roller, fagspråk). Skrivetrening (vurdering av tekster m. h. t. klarhet og presisjon kombinert med overset-

telser og transponeringsøvelser — dvs. omforming fra en språklig rolle/genre til en skiftning i forholdet avsender/mottaker/medium/intensjon).

Undervisning: 3 timer pr. uke fordelt på forelesninger og seminarer.
Undervisningen tar til høsten 1977.

Varighet: 2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: **Kursets navn:**
FORV 1 **Offentlig forvaltning 1**
Vekttall: 4

Kursets formål: Gi en innføring i forvaltningsrettens alminnelige del med særlig vekt på forvaltningsloven. Kurset tar deretter sikte på å gi studentene en teoretisk og praktisk opplæring i saksbehandlings- og utredningsteknikk i den offentlige forvaltning.

Kursets innhold: Kursets teoretiske del tar opp den offentlige kompetanse. Videre gjennomgås ulike typer saksbehandling. Saksbehandlingsfaser og komitésekretærens oppgaver.
Kursets analytiske del gjennomgår eksempler på saksbehandling.
Den praktiske del består i å skrive saksutredninger, sammendrag av komitéinnstillinger m. m.

Undervisning: Kurset vil bygge på forelesninger og gruppearbeid, med hovedvekten på gruppearbeid.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
FORV 2

Kursets navn:
Offentlig rett og saksbehandling

Vekttall:
6

Kursets innhold:

Kurset er under utarbeidelse og vil erstatte kursene FORV 1 og JUR 6.

Varighet:

2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
FYSIKK 1

Kursets navn:
Allmennfysikk 1

Vekttall:
5

Forkunnskapskrav:

Undervisningen bygger på kunnskaper i fysikk som svarer til gymnasets naturvitenskapelige studieretning, og kunnskaper i matematisk analyse som svarer til MAT 1.

Kursets formål:

Kurset (sammen med FYSIKK 2) tar sikte på å dekke behovet for fysikk for studenter som ønsker en realfagorientert fagkrets. Kurset vil også passe for studenter som ønsker et noe bedre kjennskap til moderne naturvitenskap.

Kursets innhold:

Del A:
Kinetisk teori, termodynamikk, varmeledning og -stråling. Usikkerhetsberegning, målemetodikk.
Laboratorieøvelser.
Del B:
Klassisk mekanikk, svingninger, bølger.
Fysisk optikk.
Laboratorieøvelser.

Undervisning:	Del A: 3 timer forelesninger og gruppearbeid pr. uke. Del B: 5 timer forelesninger og gruppearbeid pr. uke. Lab: 4 timer annenhver uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: FYSIKK 2	Kursets navn: Allmennfysikk 2
Vekttall: 5	Forkunnskapskrav: FYSIKK 1
Kursets formål:	Kurset (sammen med FYSIKK 1) tar sikte på å dekke behovet for fysikk for studenter som ønsker en realfagorientert fagkrets. Kurset vil også passe for studenter som ønsker et noe bedre kjennskap til moderne naturvitenskap.
Kursets innhold:	Del A: Elektrisitet og magnetisme. Laboratorieøvelser. Del B: Kvanter, atomer, molykyler, ioner, faste stoffer, atomkjerner, elementærpartikler. Spesiell relativitetsteori. Laboratorieøvelser.
Undervisning:	Del A: 4 timer forelesninger og gruppearbeid pr. uke. Del B: 4 timer forelesninger og gruppearbeid pr. uke.

Lab:
4 timer annenhver uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
JUR 1—2

Kursets navn:
Rettslære 1

Vekttall:
4

Kursets formål:

Gi en oversikt over viktige deler av rettssystemet og vise hvordan de forskjellige samlivsforhold reguleres av rettslige regler. Dessuten tar en sikte på å oppøve studentenes vurderingsevne og evne til å løse arbeidsoppgaver hvor lover, forskrifter og annet rettslig stoff danner grunnlaget for de avgjørelser som skal treffes.

Kursets innhold:

Personrett, ektefelles formuesforhold ved skifte, arverett m/skifte, kontraktsrett, herunder kjøpsrett og reglene om pengekrav, forsikrings- og trygderett, erstatningsrett, forvaltningsrett og sivilprosess og tvangsfullbyrdelse.

Undervisning:

Forelesninger og seminarer.

Varighet:

2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
JUR 3

Kursets navn:
Skatterett 1

Vekttall:
2

Kursets formål:	Gi en innføring i skatterett.
Kursets innhold:	Kurset gir en bred innføring i skatteretten og behandler følgende emner: De forskjellige skattemyndigheter, hvem som er skattepliktige, hvor de er skattepliktige, tidspunktet for beskatningen, ansettelse av formue og inntekt, betinget skattefritak, beskatningen av aksjeselskaper og en kort oversikt over reglene for folketrygdavgifter. Herunder vil en også i noen grad komme inn på de spesielle spørsmål som reiser seg ved beskatning av næringsdrivende.
Undervisning:	Forelesninger 3 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: JUR 4	Kursets navn: Sjørett
Vekttall: 4	
Kursets formål:	Gi en innføring i de fleste disipliner innen sjøretten med særlig vekt på befraktningsrett. Videre oppøve studentenes evne til å finne fram til og anvende de relevante rettsregler.
Kursets innhold:	Rettsregler om skip og rederi, fellesehavari, sammenstøt til sjøs, berging, rederansvar, sjøpant, befraktning, mannskapsrett og sjøforsikring.
Undervisning:	Forelesninger og seminarer 4 timer pr. uke.
Varighet:	2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
JUR 6

Kursets navn:
Kommunallovgivning

Vekttall:
2

Kursets formål: Tar sikte på å gjøre studentene kjent med sentrale deler av kommunallovgivningen.

Kursets innhold: Følgende emner behandles:
Valg, kommuneloven, fylkeskommuneloven, utbygning (bygningsloven m. m.), regler om folketrygd samt sosialloven.

Undervisning: Forelesninger og seminarer.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
JUR 8

Kursets navn:
Jordbruksrett

Vekttall:
2

Kursets formål: Gi en innføring i aktuelle regler om fast eiendom.

Kursets innhold: Følgende lover behandles:
Jordloven, konsesjonsloven og odelsloven.

Undervisning: Forelesninger og seminarer.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
JUR 10

Kursets navn:
Skatterett 2

Vekttall:
2

Kursets formål: Forutsetter kunnskaper som svarer til skatterett 1, særlig med sikte på dem som skal ta revisoreksamen.

Kursets innhold: Moms, investeringsavgift, arveavgift og skatteregler som særlig gjelder bedrifter.

Undervisning: Forelesninger 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
JUR 11

Kursets navn:
Rettslære 2

Vekttall:
2

Kursets formål: Er en fortsettelse av Rettslære 1 med særlig sikte på studenter som skal ta revisoreksamen.

Kursets innhold: Tingsrett, panterett, selskapsrett, konkurranse- og konkurs.

Undervisning: Forelesninger og seminarer.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
JUR 12

Kursets navn:
Sosiallovgivning

Vekttall:
2

Kursets formål: Gi en innføring i de sider av rettssystemet som er av særlig betydning for dem som arbeider innenfor sosialektoren. Det kreves ikke forkunnskaper i juridiske fag.

Kursets innhold: Innhold og omfang fastsettes etter nærmere avtale.

Undervisning: Kombinert forelesninger/gruppearbeid.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KJEMI 1

Kursets navn:
Generell kjemi

Vekttall:
5

Kursets formål: Å gi en innføring i de grunnleggende begreper i kjemien, dels ved forelesninger og dels ved laboratoriearbeid etc.

Kursets innhold: Atomteori, periodisk system, bindingsteori, syre/base, kjemiske likevekter, struktur, reaksjonskinetikk, entalpi/entropi, reaksjoner i vannløsninger og noen utvalgte grunnstoffer.
Laboratoriearbeidet er obligatorisk. Det kreves godkjent journal for å gå opp til eksamen. Regneøvelser og kollokvier støtter teorien.

Undervisning: Forelesninger 4 timer pr. uke.
Laboratorieøvelser 5 timer pr. uke.
Regneøvelser 2 timer pr. uke.
Kollokvier 1 time pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: Kursets navn:
KJEMI 2 Uorganisk kjemi

Vekttall: Forkunnskapskrav:
5 KJEMI 1 eller tilsvarende

Kursets formål: Gi en generell oversikt over den uorganiske kjemi, ved forelesninger og laboratoriearbeid, kollokvier og regneøvelser.

Kursets innhold: Hovedvekten legges på å gi oversikt over de kjemiske egenskaper for grunnstoffene og deres forbindelse, belyst ved beskrivelse av deres reaksjoner og enkelte viktige framstillingsmetoder. Det legges særlig vekt på de typiske trekk i den uorganiske kjemien.

Undervisning: Forelesninger 4 timer pr. uke.
Laboratorieøvelser og gjennomgåelse 5 timer pr. uke.
Kollokvier og regneøvelser 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: Kursets navn:
KJEMI 3 Organisk kjemi

Vekttall: Forkunnskapskrav:
5 KJEMI 1

Kursets formål:	Å gi en innføring i grunnleggende organisk kjemi.
Kursets innhold:	Forelesningene gir oversikt over de viktigste organiske stoffgrupper og deres reaksjoner. Det legges vekt på forståelsen av de generelle prinsipper i reaksjonsmekanismer. Laboratoriekurset belyser teorien ved at en del typiske synteser utføres. Det vil også bli utført en del oppgaver av analytisk karakter.
Undervisning:	Forelesninger 4 timer pr. uke. Laboratorieøvelser ca. 90 timer. Kollokvier og laboratorieforberedelse 2 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: KJEMI 4	Kursets navn: Analytisk kjemi 1
Vekttall: 3	Forkunnskapskrav: KJEMI 1 eller tilsvarende
Kursets formål:	Gi en innføring i de metoder som benyttes for kvantitativ analyse, og oppøve de eksperimentelle ferdigheter i analytisk arbeid, begge deler ved praktisk laboratoriearbeid.
Kursets innhold:	I kurset gjennomgås gravimetriske og volumetriske metoder, elektrolyse, potensiometriske, kolorimetriske, kompleksometriske og konduktometriske titreringer, samt spektrofotometriske metoder.
Undervisning:	Forelesninger og gjennomgåelser 2 timer pr. uke. Laboratoriekurs ca. 120 timer.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KJEMI 5

Kursets navn:
Analytisk kjemi 2

Vekttall:
3

Forkunnskapskrav:
KJEMI 4 og KJEMI 1

Kursets formål:

Viderføring av KJEMI 4.
Innføring i moderne analytiske instrumentelle metoder i praksis på et laboratorium.
Teorien gis i forelesninger.

Kursets innhold:

Optiske metoder som spektrofotometri og atomabsorpsjonsspektrofotometri og flammefotometri.
Elektrokjemiske metoder som polarografi, amperometrisk og coulometrisk titrering.
Gasskromatografi.
Separasjonsmetoder. Prøvetagning.
Analyse av et spesielt materiale.

Undervisning:

Forelesninger og gjennomganger 2 timer pr. uke.
Laboratoriekurs ca. 120 timer.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KJEMI 6

Kursets navn:
Spesialanalyser med seminaroppgave

Vekttall:
2+4

Forkunnskapskrav:
KJEMI 4 og KJEMI 5

Kursets formål:

Kurset skal gi en innføring i selvstendig løsning av analyseoppgaver, herunder litteraturstudier og vurdering av forskjellige analysemetoder.

Kursets innhold:	Formulering av en konkret analyseoppgave basert på studentenes interesser. Utførelse av det praktiske analysearbeidet i forbindelse med dette. Det skrives en sammenfatning av semesterets arbeid i en skriftlig rapport (seminaroppgave). Arbeidet skjer normalt i grupper på 2—3 studenter.
Undervisning:	Seminar 2 timer pr. uke. Hver av gruppene har en ansvarlig faglærer som gir individuell veiledning etter behov.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: KJEMI 7	Kursets navn: Spesielle analytiske metoder (teori)
Vekttall: 2	Forkunnskapskrav: KJEMI 4 og KJEMI 5
Kursets formål:	Kurset skal være en videreføring av analysekursene KJEMI 4 og KJEMI 5 ved å gi en utdypning av det teoretiske grunnlag for de mest anvendte moderne analysemetoder.
Kursets innhold:	Atom- og molekylspektriske metoder, slike som atomabsorpsjon og -emisjon, UV/synlig, infrarød spektrofotometri og NMR. Videre røntgenmetoder, massespektrometri, radiokjemiske og kromatografiske metoder.
Undervisning:	Forelesninger 2 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: KVANT 0+1 **Kursets navn:** Matematikk grunnkurs med forkurs

Vekttall:
2

Kursets formål: Som for KVANT 1. Kurset er spesielt beregnet på studenter uten artium eller som p.g.a. svak bakgrunn i matematikk fra artium, vil ha vansker med å følge KVANT 1 over bare ett semester.

Kursets innhold: KVANT 0-delen (som varer 7—8 uker), tar opp likninger av 1. og 2. grad, ulikheter, funksjonsbegrepet, grafisk framstilling, polynomer og derivasjon. Forøvrig behandles de samme emnene som i KVANT 1, men i saktere tempo over 1½ semester.

Undervisning: 4 timer pr. uke + 2 timer gruppearbeid.

Varighet: 2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: KVANT 1 **Kursets navn:** Matematikk grunnkurs

Vekttall: 2 **Forkunnskapskrav:** Matematikkunnskaper på gymnasnivå, minimum språkartium. Se KVANT 0+1

Kursets formål: Kurset skal gi en elementær innføring i matematisk analyse. Det legges vekt på metoder som er spesielt viktig for studentenes arbeid med de økonomiske fagene.

Kursets innhold: I kurset behandles følgende emner:

- a) Funksjoner av en og flere variable.
- b) Derivasjon.
- c) Maksimums- og minimumsproblemer for funksjoner av en og flere variable.
- d) Litt om integrasjon.

Undervisning: 4 timer pr. uke + 2 timer gruppearbeid.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KVANT 2

Kursets navn:
Lineær algebra

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
Som for KVANT 1

Kursets formål: Kurset skal gi en elementær innføring i matrisealgebra og lineære ligningsproblemer. Kurset er beregnet på studenter i økonomi og EDB.

Kursets innhold: I kurset behandles følgende emner:

- a) Matriser og vektorer.
- b) Systemer av lineære ligninger og ulikheter.
- c) Determinanter.
- d) Lineær programmering (to variable).

Undervisning: 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KVANT 3

Kursets navn:
Numerisk matematikk

Vekttall:

3

Forkunnskapskrav:

**KVANT 1 og EDB 1 eller EDB 22,
som det også vil være mulig å ta samtidig
med KVANT 3**

Kursets formål:

Kurset tar sikte på å gi en innføring i de viktigste og mest grunnleggende numeriske metodene. Det vil bli lagt vekt på løsning av numeriske problemer ved hjelp av data-maskin.

Kurset er beregnet på studenter i EDB og økonomi, samt realfagstudenter.

Kursets innhold:

Følger og rekker. Potensrekker. Taylors formel. Feilanalyse. Numerisk løsning av ikke-lineære ligninger. Lineære ligningssystemer. Funksjonsapproksimasjon. Numeriske derivasjons- og integrasjonsmetoder.

Undervisning:

4 timer pr. uke + 2 timer gruppearbeid.
En eller flere obligatoriske programmeringsoppgaver.

Varighet:

1 semester (høst).

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:

KVANT 4

Kursets navn:

Matematiske metoder 1

Vekttal:

4

Forkunnskapskrav:

Realartiumsnivå i matematikk

Mål:

Gje studentane ei innføring i analyse og vektorrekning. Kurset gjev det matematiske grunnlaget for naturvitenskaplege, tekniske og økonomiske fag.

Innhold:

Elementær innføring i funksjonar av ein og fleire variable, med vekt på differensial- og integralrekning. Vektorrekning med anvendelse i geometri, komplekse tal og integrasjon av ordinære differensiallikningar.

Undervisning: 4 timar pr. veke + 2 timar gruppearbeid.
Lengd: 2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KVANT 5

Kursets navn:
Matematiske metodar 2

Vekttal:
2

Forkunnskapskrav:
KVANT 4

Mål: Gje studentane eit vidare grunnlag i matematikk for naturvitenskaplege og tekniske fag.

Innhald: Elementærinnføring i vektorfunksjonar av ein og fleire variable, kurver og flater, multiple integral og vektoranalyse.
Greens, Stokes og Gauss satsar

Undervisning: 4 timar pr. veke + 2 timar gruppearbeid.

Lengd: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KVANT 6

Kursets navn:
Statistikk 1

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
KVANT 0

Kursets formål: Gi en elementær innføring i sannsynlighetsregning og statistikk.

Kursets innhold: Sannsynlighetsmodeller med endelig utfallsrom, diskrete sannsynlighetsfordelinger, grunnbegreper i estimering og hypotesetesting.

Undervisning: 4 timer pr. uke + 2 timer gruppearbeid.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KVANT 7

Kursets navn:
Statistikk 2

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
KVANT 6, KVANT 1

Kursets formål: Gi studentene en noe bredere innføring i statistikk enn KVANT 6 kan gi. Samtidig prøver en å dekke visse statiske metoder som er riktige for visse spesialiseringsretninger.

Kursets innhold: Betinget sannsynlighet, Poisson-modellen, to-dimensjonale fordelinger, mål for samvariasjon og testing av samvariasjon, estimering i målemodellen og samplingmodellen, lineær regresjon, stratifisering, styrkebegrepet.

Undervisning: 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KVANT 8
KVANT 9

Kursets navn:
Operasjonsanalyse 1
Operasjonsanalyse 2

Vekttall:
2+2

Forkunnskapskrav:
KVANT 2, KVANT 6

Kursets formål: Kurset har til hensikt å gi studentene en innføring i en del operasjonsanalytiske metoder, dvs. metoder for bestemmelse av optimale avgjørelser ved styring og drift av systemer (bedrifter, institusjoner etc.).

Kursets innhold:	Følgende emner vil bli behandlet: — Modeller. — Allokeringsproblemer (transportproblemet og assignment-problemet). — Lineær programmering (Simplexmetoden). — Nettverksplanlegging (CPM og PERT). — Lagerteori. — Køteori. — Dynamisk programmering.
Undervisning:	3 timer forelesning pr. uke.
Varighet:	2 semestre (evt. 1 semester).

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: KVANT 10	Kursets navn: Beslutningsteori
Vekttall: 2	Forkunnskapskrav: KVANT 6, SAMVIT 1, SAMVIT 2
Kursets formål:	Gi studentene en innføring i administrativ beslutningsteori (i organisasjons- og samfunnsperspektiv) med spesiell vekt på analyse av beslutningsprosessen, og anvendelsen av kvantitative metoder i denne.
Kursets innhold:	Følgende emner vil bli behandlet: — Beslutning som styringsfunksjon — en systemteoretisk organisasjonsmodell. — Beslutningsprosessen — målsetning — kommunikasjon. — Mennesket som beslutningstaker. — Beslutninger i samfunnet. — Beslutninger i samfunnsøkonomisk teori. — Anvendelse av kvantitative metoder i beslutningsprosessen.
Undervisning:	3 timer pr. uke fordelt på forelesninger og diskusjon.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KVANT 11

Kursets navn:
Simulering

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
EDB 22, KVANT 6

Kursets mål: Gi studentene kunnskaper om kva simulering er, kva forutsetningar det byggjer på, og i kva tilfelle det kan brukast.

Kursets innhald: Oppbygging av modell.
Sannsynlighetsfordelingar.
Tilfeldige tal.
Implementering av modellar på datamaskin.
Forsøk med modellar og tolking av resultatane.
Simuleringsspråk.
Gjennomføring av ei praktisk oppgåve.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
KVANT 12

Kursets navn:
Samfunnsvitenskapelig metodelære

Vekttall:
1

Kursets formål: Gi en innføring i den samfunnsvitenskapelige metodelære. I diskusjonene om problemer og usikkerhetsfaktorer ved de enkelte metoder vil det bli lagt vekt på metoder fra sosiologi og statsvitenskap.

Kursets innhold: En oversikt over ulike datainnsamlingsmetoder som brukes i samfunnsvitenskapene, og problemer med å anvende dem. Dessuten

skal kurset også gi en innføring i database-handlingsteknikker som anvendes, deriblant enkelte statistiske metoder.

Undervisning: Forelesning 2 timer pr. uke.
Oppgavediskusjon 1 time pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: MAT 1 **Kursets navn:** Innføringskurs i analyse

Vekttal: 3 **Forkunnskapskrav:** Matematikkpensum tilsvarende naturfagleg studieretning

Mål: Å gje studentane ei innføring i matematisk analyse med vekt på reknedugleik og bruk av matematiske metodar. Kurset er obligatorisk i matematikkstudiet og vidareutdanningsopplegget.

Innhald: Funksjonar av ein reell variabel, kontinuitet, integral- og differensialrekning, rekkjer og differensiallikningar.

Undervisning: 6 timar pr. veke.

Lengd: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: MAT 2 **Kursets navn:** Algebra og gruppeteori

Vekttall: 7 **Forkunnskapskrav:** Som for MAT 1

Kursets formål: Å gi en innføring i gruppeteori, ringteori og lineær algebra. Kurset skal gi innsikt i aksiomatisk teori og matematisk tenkemåte, samtidig som det gir interessante og vesentlige resultater fra algebra.
Kurset skal bidra til å gi matematikkstudiet og videreutdanningsopplegget et enhetlig innhold.
Kurset er obligatorisk i matematikkstudiet og videreutdanningsopplegget for lærere.

Kursets innhold: Følgende emner blir behandlet:

- a) Grupper, normale undergrupper, gruppehomomorfier, kvotientgrupper, hovedresultater om endelige og endeliggenererte abelske grupper, Sylow-teori.
- b) Ringer og kropp. Ideal, ringhomomorfier, kvotientringer, Polynomringer i en variabel over en kropp. Litt om kropputvidelser.
- c) Vektorer i 3-rommet, lineære likninger og matriseteori. Vektorrom, lineære transformasjoner. Determinanter, indreproduktrom. Egenverdiproblem, diagonalisering.

Undervisning: 6 timer pr. uke begge semestre.

Varighet: 2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: MAT 3
Kursets navn: Reell analyse

Vekttall: 3
Forkunnskapskrav: MAT 1

Kursets formål: Å gi studentene innsikt i og forståelse for det begrepsmessige grunnlaget for den matematiske analysen.

Kursets innhold:	Reelle tall, tallrekkefølger og rekker. Metriske rom og en del enkle topologiske egenskaper så som kompakthet, kompletthet og sammenheng. Kontinuerlige funksjoner, følger av funksjoner, integrasjon og derivasjon.
Undervisning:	6 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: MAT 4	Kursets navn: Sannsynlighetsregning
Vekttall: 3	Forkunnskapskrav: MAT 1, som kan følges parallelt
Kursets formål:	Å gi studentene en innføring i sannsynlighetsregning.
Kursets innhold:	Aksiomatisk sannsynlighetsregning, kombinatorikk, diskrete sannsynlighetsfordelinger i en og to dimensjoner, grunnleggende setninger om forventning, varians og kovarians, noen viktige sannsynlighetsteoretiske modeller (Binomisk, Hypergeometrisk), normaltilnærmelsen og noen anvendelser av sannsynlighetsregning.
Undervisning:	5 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: MAT 5	Kursets navn: Vektoranalytiske metoder
Vekttall: 4	Forkunnskapskrav: MAT 1

Mål:	Gje studentane eit matematisk grunnlag for studium av naturvitskapelege fag. Kurset er obligatorisk i årsstudiet.
Innhald:	Vektorrekning, kurver og flater, vektorfunksjonar av ein og fleire variable, multiple, integral og vektoranalyse, med Greens, Stokes og Gauss satsar.
Undervisning:	6 timar pr. veke.
Lengd:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: MAT 6	Kursets navn: Geometrier
Vekttall: 3	Forkunnskapskrav: MAT 2, som kan følges parallelt
Kursets formål:	<p>Å gi en innføring i ulike geometrier med hovedvekten på projektiv geometri. Kurset skal gi et innblikk i den klassiske geometriens historie og antyde geometriens videre utvikling mot topologi.</p> <p>Kurset er obligatorisk for studenter på videreutdanningsopplegget i matematikk for lærere.</p>
Kursets innhold:	<p>Konstruksjoner (med passer og linjal). De klassiske problemene. Transformasjoner i planet. Symmetri og plane mønster. Aksiomatisk innføring av det reelle projektive plan. Syntetiske og analytiske metoder brukes for å presentere egenskaper ved projektiv geometri. Affin og euklidsk geometri innføres som undergeometrier. Ikke-euklidsk geometri. Litt om geometrisk topologi.</p>

Undervisning: 6 timer pr. uke.
Varighet: 1 semester (vår).

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: Kursets navn:
ORG 1 Organisasjonsteori 1

Vekttall:
2

Kursets formål: Kurset tar sikte på å gi en elementær innføring i organisasjonsteori, utviklingen av organisasjonsstudiet og en del sentrale problemstillinger i studiet av organisasjoner med særlig vekt på bedriftsorganisasjoner.

Kursets innhold: Kurset gir en oversikt over de ulike retninger innen organisasjonsteorien, som scientific management, Human Relations, byråkratskolen, beslutningsteori og systemteori. En del av de temaer som videre vil bli behandlet:

- Organisasjonenes forhold til målsetningene.
- Beslutningsprosessen og planlegging.
- Styring og kontroll.
- Rekruttering og sosialisering.
- Demokratisering og samarbeidsforsøk i bedriftsorganisasjoner.
- Organisasjonen og omgivelsene.

Undervisning: 3 timer pr. uke på forelesninger og seminar.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: Kursets navn:
ORG 2 Byråkrati og alternative organisasjonsmodeller

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
ORG 1 eller ORG 11

Kursets formål: Kurset tar sikte på å presentere en del alternative organisasjonsmodeller gjennom ulike teorier om byråkratiske organisasjoner.

Kursets innhold: Kurset tar innledningsvis opp byråkratibegrepets forskjellige meningsinnhold, går detaljert gjennom Weber's byråkratiteori og kritikken mot Weber's modell — om byråkratiske dysfunksjoner. Deretter gjennomgås Crozier's byråkratiteori og byråkratiets avhengighet av kulturelle forhold. Byråkratiet behandles som organisasjonsform både i privat og offentlig virksomhet. I siste del vil en rekke alternative organisasjonsformer bli gjennomgått og drøftet, som det sosio-tekniske alternativ, den dialektiske organisasjon, kibutz-samfunnet og det terapeutiske samfunn.

Undervisning: 3 timer pr. uke fordelt på forelesninger og gruppearbeid.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: **ORG 4** **Kursets navn:** **Organisasjonsutvikling og personalpolitikk**

Vekttall:
2

Kursets formål: Kurset tar sikte på å gi studentene kunnskaper om og innsikt i ulike typer av administrative problemer som en offentlig tjenestemann, spesielt i lokalforvaltningen, stilles overfor. Det legges stor vekt på å drøfte

praktiske og konkrete problemer og løsninger, både internt i den enkelte etat, i forholdet mellom de ulike etater og i forhold til folkevalgte, publikum og samfunnet ellers. Faglig sett forankres kurset i moderne teorier om administrasjon og organisasjonsutviklingen i offentlig forvaltning.

Kursets innhold:

Følgende temaer behandles:

- Organisasjonsutvikling: Teori, metoder og erfaring.
- Administrative problemer i enkelte kommunale etater: Ulike ledelses- og organisasjonsformer. Psykologiske jobb-krav. «Demokrati på arbeidsplassen». Kommunal personal-administrasjon.
- Forhandlings- og avtaleverket i stat og kommuner.
- Forholdet mellom de kommunale etater: Samordning, kompetansefordeling, konflikter. Alternative løsninger.
- Lokalforvaltningens forhold til folkevalgte organer, publikum og lokale interessegrupper: Ekspertdominans, byråkratisering osv. Mulige løsninger.
- Lokalforvaltningens forhold til storsamfunnet: Det lokale sjølstyre, ulike måter å styre lokalforvaltningen på, lokalforvaltningens framtid og nye administrative behov.

Undervisning:

Forelesninger, seminar og gruppearbeid 3 timer pr. uke.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
ORG 6

Kursets navn:
Rederiets organisasjon og
personaladministrasjon

Vekttall:
2

Kursets formål:	Kurset gir en oversikt over rederikontorets og skipets administrative arbeidsoppgaver, deres organisasjon og kontakten mellom skip og rederikontor. Videre behandles ledelsesproblematikk.
Kursets innhold:	Administrative funksjoner på rederikontoret og ombord. Rederiets organisasjon. Administrative styringssystemer i rederier. Personalfunksjonens rolle.
Undervisning:	Forelesninger 3 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: **Kursets navn:**
ORG 8 **Offentlig informasjon**

Vekttall:
2

Kursets formål: Kurset tar sikte på å gjøre de framtidige offentlige tjenestemenn innforstått med betydningen av informasjon — både for myndigheter og allmennhet. Derneft å gjøre dem kjent med alternative prinsipper for offentlig informasjonsvirksomhet og deres ulike konsekvenser når det gjelder realiseringen av de demokratiske idealer.

Kursets innhold: Innledningsvis behandles en del sentrale kommunikasjonsteoretiske begreper og teorier. Offentlig informasjon behandles så i lys av tre prinsipper eller strategier for informasjonsvirksomhet: Informasjonsprinsippet, offentlighetsprinsippet og kommunikasjonsprinsippet.

Avslutningsvis studeres informasjonsvirksomheten i en konkret kommune i lys av de tre prinsippene.

Undervisning: Kurset baseres på forelesninger og gruppearbeid med hovedvekten på gruppearbeid. Faglærer er til stede på alle gruppemøter.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
ORG 10

Kursets navn:
Personaladministrasjon og ledelse

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
ORG 1

Kursets formål: Å sette personalfunksjonen og ledelsesproblemer inn i en praktisk ramme, passende for ledere på mellomnivå med tildels personaladministrative oppgaver.

Kursets innhold: Organisasjonsstrukturer og personaladministrasjon.
Personalfunksjonens tekniske oppgaver.
Personalfunksjonens ledelsesfunksjoner.
Ledelse og motivering.
Organisasjoner i næringslivet.
Møteformer og møteledelse.

Undervisning: 3 timer forelesninger pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
ORG 11

Kursets navn:
Organisasjonsteori og analyse

Vekttall:**4****Kursets formål:**

Kurset tar i første del sikte på å gi en innføring i en del sentrale organisasjonsteoretiske emner. Kurset tar videre sikte på å aktivisere studentene til å anvende organisasjonsteori på studier av administrative problemer ved å vise hvordan organisasjonsteoretiske problemstillinger er anvendt ved casestudier av offentlig administrasjon. Kurset har også som mål å lette arbeidet med seminaroppgaven i 4. semester ved at studentene blir øvet i å stille opp problemstillinger med utgangspunkt i teori og lage utkast til selvstendige undersøkelser.

Kursets innhold:

Første del av kurset gir en oversikt over de ulike retninger innen organisasjonsteorien og en innføring i en del sentrale organisasjonsteoretiske emner.

I annen del av kurset gjennomgås enkelte nyere undersøkelser av offentlige administrative organer med vekt på problemstillinger og metode. Av emner som belyses ved hjelp av case-studies kan nevnes: Rekrutteringsstudier, organisasjonens forhold til omgivelsene, beslutningsstudier, det offentliges klientell m. m.

Undervisning:

Forelesninger 2 timer pr. uke.
Seminarer 2 timer hver annen uke.

Varighet:

2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 1

Kursets navn:
Makro-økonomikk

Vekttall:**2**

Kursets formål:	Formålet med kurset er å gi studentene en innføring i viktige makroøkonomiske emner og oppøve evnen til analyse av økonomiske problemstillinger. Det legges særlig vekt på å drøfte hvordan myndighetene kan innvirke på den private sektor av økonomien ved sin økonomiske politikk.
Kursets innhold:	<ul style="list-style-type: none"> — De økonomiske hovedproblemer — det økonomiske systems hovedoppgaver. — Den økonomiske sirkulasjon — nasjonal-regnskapet. — Inntektsteori. Inntektsdannelsen i et lukket samfunn. Inntektsdannelsen i et åpent samfunn — utenriksøkonomi. Inntektsdannelsen i et samfunn med offentlig sektor — finanspolitikk og penge- og kredittpolitikk. — Kryssløpsanalyse. — Internasjonal økonomi. Litt om internasjonal handel og valutaproblemer. — Inflasjon. — Økonomisk vekst.
Undervisning:	Forelesninger 3 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 2

Kursets navn:
Mikro-økonomikk

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
KVANT 1

Kursets formål:

- Gi studentene en innføring i viktige mikroøkonomiske problemstillinger.
- Oppøve evnen til analyse av økonomiske problemstillinger.

Kursets innhold: — De økonomiske hovedproblemer.
— Mikroøkonomiens plass i samfunnsøkonomien.
— Forbrukernes valg av tilpasning.
— Produsentenes tilpasning.
— Markedsteori.
— Markedsøkonomien som økonomisk system.

Undervisning: Forelesninger 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: **SAMVIT 4**
Kursets navn: **Økonomisk geografi**

Vekttall:
2

Kursets formål: Tar sikte på å gi studentene kunnskaper om og innsikt i utvalgte aspekter ved internasjonal økonomisk aktivitet fra et geografisk (romlig) synspunkt.

Kursets innhold: — Jordbruket i verdensøkonomien.
— De viktigste jordbrukssystemer i verden.
— Fiskerier.
— Energi og energiforsyning.
— Utvalgte industrier, f. eks. jern, stål, kjemisk.
— Servicenæringene — deres rolle og fordeling.

Undervisning: Forelesninger og seminarer 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 5

Kursets navn:
Internasjonal handel og transport

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
Ønskelig med SAMVIT 4

Kursets formål:

Kurset er utformet for å gi studentene en oversikt over teorier og virkemåter for internasjonal handel, og videre en oversikt over de viktigste transportmidler som muliggjør denne handelen.

Kursets innhold:

- Internasjonal handel, forskjeller mellom teori og praksis.
- Analyse av de viktigste internasjonale import- og eksportvarer (den fysiske handelsstruktur).
- Betraktninger over de viktigste former for varetransport i sjø, land og luft.
- Særlig vekt vil bli lagt på utviklingen innenfor sjøtransport.

Undervisning:

Forelesninger og seminarer 3 timer pr. uke.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 6

Kursets navn:
Befolknings- og bosetningsgeografi

Vekttall:
2

Kursets formål:

Kurset tar sikte på å gjøre studentene kjent med aktuelle problemstillinger og tendenser i befolkningsutvikling, næringsliv og bosetningsmønster i Norge. Det vil bli lagt særlig

vekt på å beskrive og analysere endringer i befolkningens sammensetning og geografiske fordeling på ulike nivåer, og ta opp til drøfting målsetning, virkemidler og resultater innen norsk regionalpolitikk og distriktsutbygging.

Med tanke på å sette befolkningsutviklingen i Norge i et videre perspektiv vil en i løpet av kurset også i begrenset omfang studere befolkningsproblemer i global målestokk og belyse disse ved eksempler fra land som befinner seg på ulike stadier i utviklingen.

Kursets innhold:

1. Ca. $\frac{2}{3}$ av kurset vil være orientert mot befolkningsforhold og bosetningsmønster i Norge
 - tettsteds- og regionspreget (byregion, arbeidskraft- og pendlingsregioner, planleggingsregioner, homogene og funksjonelle regioner)
 - hovedtrekkene i de regionale utviklingstendenser i befolkning, næringsliv og bosetningsmønster på ulike nivåer, (nasjon, landsdel, fylke, «region», kommune, tettsted og lokalsamfunn)
 - urbanisering og nasjonal, regional og lokal konsentrasjon i bosetningsmønsteret
 - migrasjoner og pendling, definisjoner, typer, årsak og virkning
 - forhold sentrum—utkant, særtrekk ved befolkningsstrukturen i urbane og rurale strøk.
 - spesielle problemer ved det norske bosetningsmønster, f. eks. ensidige industristeder og virkninger av oljevirkksomheten
 - målsetting for regionalpolitikk og distriktsutbygging, virkemidler og resultater belyst ved eksempler. Koordineringsproblemer.

2. Den øvrige $\frac{1}{3}$ av undervisningen vil bli konsentrert om
 - befolkningsvekst og dens geografiske fordeling i verdensmålestokk, utviklingstendenser over tid
 - analyse av karakteristiske trekk ved befolkningsstrukturen (alders-, kjønnsstruktur etc.) i ulike deler av verden
 - å belyse historiske, kulturelle, sosiale, økonomiske og politiske faktorerers betydning for befolkningsutviklingen
 - urbaniseringsprosessen (begrep, datagrunnlag, årsaksforhold, virkninger og problemer)
 - internasjonal og nasjonal migrasjon
 - befolkningsvekst og ressursproblematikken.

Undervisning: 3 timer pr. uke som vil veksle mellom forelesninger, seminarer og gruppearbeid.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 7

Kursets navn:
Lokaliserings- og regionproblematikk

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
Bygger på SAMVIT 6

Kursets formål:

Hovedvekten blir lagt på å beskrive og analysere den romlige (spatiale, regionale) fordeling av ulike funksjoner og aktiviteter i samfunnet og sammenhengen mellom disse. Ved hjelp av teoretiske modeller og praktiske eksempler tar en sikte på å øke forståelsen av de prosesser som fører til forskjellige lokaliseringsmønstre, og finne årsakssammenheng og lovmessighet i den observerte fordeling av aktiviteter. Dette baserer seg på

oppfatningen om at planleggingsprosessen i stor utstrekning er et forsøk på å influere og forme den romlige organisasjon og aktiviteter med tanke på å oppnå bestemte mål. En grunnleggende problemstilling er hvor de forskjellige funksjoner bør lokaliseres for bedre å tilfredsstille en rekke sosiale, økonomiske og miljømessige kriterier.

Kurset tar videre sikte på å gi studentene den teoretiske bakgrunn for, og praktiske anvendelse av regionbegrepet i analyse- og planleggingsarbeid.

Kursets innhold:

1. Lokaliseringsteori

- interaksjon og interaksjonsmodeller
- jordbrukslokalisering (von Thunen)
- lokalisering av byer og byers funksjoner, senterstruktur og senterhierarki (Christallers sentralstedsteori), ulike funksjoners rekkevidde, befolkningsunderlag og terskelverdier
- industrilokalisering (Weber). De ulike faktorerens betydning for lokaliseringsmønsteret av industrivirksomheter, endringer over tid
- avvik fra det optimale lokaliseringsmønster (Pred)
- nyere teori og hypoteser om lokaliseringsfaktorer (personkontakter, industrielt miljø etc.) — sosial rettferd og likhet i lokaliseringsanalyser.

2. Regionbegrepet og regioninndelingsproblemer

- homogene og funksjonelle regioner
- forholdet senter-omland, dominans og influensområder
- teoretisk og empirisk avgrensning av regioner
- norske regioninndelinger, formål, metoder, problemer.

Det vil bli lagt vekt på å knytte teori og lokaliseringseksempler til norsk samfunnsplanlegging samt gjøre studentene kjent med utredningsvirksomhet og forskningsresultater.

Undervisning:	Forelesninger og seminarer 3 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 8
Vekttall:
2

Kursets navn:
Samfunnsplanlegging
Forkunnskapskrav:
Bygger på SAMVIT 6 og SAMVIT 7

Kursets formål:

er å gi en innføring i regional samfunnsplanlegging bl. a. med utgangspunkt i Bygningsloven av 1965.

Kursets innhold:

1. a) Planleggingsbegrepet. Behovet for offentlig planlegging. Oversiktsplanlegging (integreert planlegging), sektor planlegging. Regionalt samarbeid og regioninndeling.
- b) Bygningsloven, planleggingsorganer, arbeidsmetoder.
- c) De ulike plannivåer (landsdel, fylke, «region», kommune) og forholdet mellom disse.
- d) Prinsipper og problemer i planleggingen av arealanvendelsen. Direkte og indirekte konsekvenser av ulike måter å disponere arealene på. Forholdet til den økonomiske planlegging.
2. Til konkretisering av del 1 vil en studere eksempler på hvordan planleggingsoppgaver (landsdels-, region-, general- og reguleringsplaner) løses i praksis.
3. Parallelt med del 1 og 2 vil en drøfte nærmere emner som planforutsetninger og målsetning for planleggingsarbeidet, prognoser i planleggingen og den naturlige utvikling, styringsmulighetene, planleggerens rolle, ulike plannivåers prioritering, ekspertise/motekspertise og persepsjon av fysiske omgivelser.
4. I siste del av kurset vil en studere grunnleggende prinsipper innen en sektor av

samfunnsplanleggingen, transportplanleggingen med vekt på analyse og prognosemetoder. Eksempler vil bl a. bli hentet fra arbeidet med Norsk Vegplan I og II.

Undervisning: 3 timer pr. uke forelesninger, seminarer og gruppearbeid. Ekskursjoner.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 9

Kursets navn:
Kommunaløkonomikk

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
SAMVIT 1, SAMVIT 3, STATVIT 2

Kursets formål: Offentlig økonomikk omhandler den økonomiske virksomhet i den offentlige sektor. Kommunaløkonomikken utgjør en del av den offentlige økonomikk og behandler den økonomiske virksomhet på kommunalplanet og fylkesplanet. Kurset er i hovedsaken normativt, dvs. problemorientert.

Kursets innhold:

1. Funksjonsfordelingen mellom stat, fylke og primærkommuner.
Kommuneinndelingen.
2. Primærkommunens økonomi.
Kommunens hovedoppgaver og budsjett.
Eksempelstudier.
3. Fylkeskommunens økonomi.
Fylkets hovedoppgaver og budsjett.
Eksempelstudier.
4. Kommunaløkonomisk analyse. Bl. a. likviditetsanalyse, programbudsjettering, langtidsbudsjettering.

Undervisning: 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 10

Kursets navn:
Kommunaløkonomisk planlegging

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
**SAMVIT 1, SAMVIT 3, SAMVIT 9,
STATVIT 2**

Kursets formål:

Kurset tar sikte på å gi innsikt i planleggingsproblemer som berører både områder som næringsbefolknings- og inntektsutvikling i kommunene og kommuneforvaltningens egen virksomhet.

Hovedvekten legges på metoder i kommunaløkonomisk analyse, prognoser og planlegging, herunder bruk av kommunale og fylkeskommunale budsjetter i planleggingsarbeidet.

Kursets innhold:

- Generelle aspekter ved økonomisk planlegging.
- Oversikt over den økonomiske planlegging i Norge.
- Teori og metoder i regionaløkonomisk analyse.
Regionale Keynes-modeller/economic base.
Kryssløpsanalyse.
Andre metoder.
- Hovedfaktor bak den regionaløkonomiske utvikling.
- Prognosemetoder i planleggingen.
- Budsjettering og planlegging på kommunenivå.
- Integrering av økonomisk/fysisk planlegging.

Undervisning:

3 timer pr. uke.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 12

Kursets navn:
U-landsseminar 1

Vekttall:
2

Kursets formål: This seminar course involves an investigation of the main problems facing the less-developed countries (LDC's) and the means which are used to try and overcome these problems.

Kursets innhold:

- (1) The characteristics of an LDC.
- (2) What do we mean by development and is further development possible and desirable for LDC's.
- (3) The population problem. Urbanization and migration in LDC's.
- (4) Aid: types and effects. The changing aid relationship.
- (5) Agriculture — characteristics and limitations. The «Green Revolution»).
- (6) Some major commodities produced by the LDC's — oil, cotton, cane sugar, coffe and copper.
- (7) The trade make-up of LDC's. The importance of primary producer organisations — e.g. OPEC, CIPEC.
- (8) Industrialization.
- (9) Transport and communications.
- (10) Social and cultural barriers to development.
- (10) Tourism — does it provide any solutions.

Undervisning: Forelesninger og seminarer 3 timer pr. uke.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 11

Kursets navn:
Regionale analysemetoder

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
Bygger på SAMVIT 6 og 7

Kursets formål:

Kurset gir en innføring i metoder for regional kartlegging, beskrivelse og analyse — med utgangspunkt i problemstillinger innenfor regional samfunnsplanlegging i Norge fra lokalsamfunn til landsdelsnivå.

Kursets innhold:

- Problemstilling og geografisk nivå.
- Datagrunnlag. Kart og regionalstatistikk.
- Klassifisering og regioninndeling.
- Korologiske (romlige) teknikker.
- Diffusjonsstudier og regional utvikling.
- Analyser av befolkningsfordeling, flyttinger, arbeidsreiser.
- Ringvirkningsanalyser og arealbruksmodeller og konsekvensanalyser.
- Transportanalyser og tilgjengelighet.
- Simulering og regionalanalyse.
- Prognosemetodikk.

Undervisning:

Forelesninger 2 timer pr. uke, øvelser 2 timer pr. uke.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 13

Kursets navn:
U-landsseminar 2

Vekttall:
2

Kursets formål:

The aim of this course is to give students

detailed background of one group of LDC's — Africa. This area, besides containing some of the poorest countries in the world, is of increasing importance in terms of its political weight at international organisations etc. Moreover, it is a continent which has close economic contacts with Europe and it seems that these will become closer.

Kursets innhold:

- (1) Historical background. Pre-colonial, colonial and independence era.
- (2) Modern political structure.
- (3) Investigation of some selected countries.
- (4) Discussion of Africa's resources: population/raw materials/agriculture.
- (5) The position of selected strategic resources in Africa: oil/uranium/copper/gold etc.
- (6) Some discussion of specific problems:
 - a) Black-white confrontation in southern Africa.
 - b) The Arab-African relationship.
 - c) The European impact in modern Africa — the role of governments and private enterprise.

Undervisning: Forelesninger og seminar 2 timer pr. uke.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 14

Kursets navn:
Næringsøkonomi og sosiallære

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
SAMVIT 1

Kursets formål:

Kurset tar sikte på å gi studentene konkrete kunnskaper om norsk næringsliv og sosiale forhold. De enkelte næringers problemer og samspillet mellom næringene samt utviklingstendenser i næringsliv og sosiale forhold vil bli belyst og drøftet med utgangspunkt i

punkt i økonomisk teori og analysemetoder. I denne forbindelse vil også makroøkonomisk teori, særlig kryssløpsanalyse videreutvikles.

Kursets innhold:	<ul style="list-style-type: none">— Økonomisk teori. Kryssløpsanalyse, makroøkonomiske planleggingsmodeller.— Næringsstruktur. Produksjonsstrukturer og etterspørselsforhold.— Sosiale forhold. Økonomisk og sosial utvikling, trygder, forbruk og levestandard m. v.— Arbeidsmarked. Inntektsoppgjør.— Næringspolitikk og næringslovgivning. Sosialpolitikk.
Undervisning:	3 timer pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: SAMVIT 15	Kursets navn: Mikroøkonomisk analyse
Vekttall: 2	Forkunnskapskrav: SAMVIT 1, SAMVIT 2
Kursets formål:	<ul style="list-style-type: none">— Gi studentene en videregående innføring i mikroøkonomikk og velferdsteori.— Oppøve evnen til analyse av økonomiske problemstillinger.
Kursets innhold:	<ul style="list-style-type: none">— Markedsteori. Ulike markedsformer. Sosialistiske og ikke-sosialistiske markeds-systemer.— Økonomisk effektivitet i produksjon og fordeling. Økonomiske systemer og økonomisk effektivitet.— Velferdsteori. Behov for velferdskriterier. Konflikt mellom økonomisk velferd og økonomisk effektivitet.

— Eksterne virkninger i produksjon og fordeling. Offentlige goder. Eksterne virkninger og offentlige inngrep.

Undervisning: Forelesninger 3 timer pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 17

Kursets navn:
Sosiologi

Vekttall:
2

Kursets formål: Gi en innføring i det sosiologiske begrepsapparat og i sosiologisk forskning.

Kursets innhold: I kurset vil man først gå inn på det sosiologiske begrepsapparat og deretter bruke hoveddelen av kurset til en gjennomgåelse av de sosiologiske forskningsresultater på en del sentrale felter.

Undervisning: 2 timer forelesninger, 1 time oppgavedrøfting pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 18

Kursets navn:
Samfunnsøkonomi

Vekttall:
4

Kursets innhold: Kurset er under utarbeidelse i Økonomisk fagseksjon.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 19

Kursets navn:
Offentlig økonomikk og kommunaløkonomikk

Vekttall:
4

Kursets innhold:

Kurset er under utarbeidelse i Økonomisk fagseksjon.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SAMVIT 20

Kursets navn:
Trygdesosiologi

Vekttall:
2

Kursets innhold:

Kurset er under utarbeidelse i fagseksjon for Offentlig administrasjon.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
STATVIT 1

Kursets navn:
Politisk teori

Vekttall:
2

Kursets formål:

Å gi studentene en grunnleggende forståelse for det idémessige grunnlag for det moderne samfunn gjennom klargjøring av ideologier og sentrale verdier.

Kursets innhold:	En historisk gjennomgåelse av de dominerende politiske ideologier med spesiell vekt på idéene bak den moderne velferdsstat. Gjennomgåelse vil også innbefatte drøfting av sentrale begreper i politisk teori som demokrati, staten, makt, likhet og rettferdighet.
Undervisning:	Forelesninger 2 timer pr. uke. Oppgavediskusjon og gruppe 1 time pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: STATVIT 2	Kursets navn: Stats- og kommunalkunnskap
--------------------------------	--

Vekttall:
4

Kursets formål:	Kurset tar sikte på å gi en framstilling av det norske politiske system på stats- og lokalplanet i lys av moderne statsvitenskapelig teori.
-----------------	---

Kursets innhold:	<p>Kurset vil ta for seg følgende hovedtemaer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Innføring i statsvitenskap og statsvitenskapelige tilnærmingmåter i studiet av politikk. 2. Klargjøring av politikkbegrepet, og den politiske systemmodell. 3. Gjennomgåelse av de politiske institusjoners oppbygging, virkemåte og medvirkning i den politiske beslutningsprosess på nasjonal- og lokalplanet. 4. Politisk adferd. 5. Teorier om offentlig administrasjons rolle i de politiske system. 6. Drøfting av demokratibegrepet i forhold til de to hovedkanaler for politisk innfly-
------------------	---

telse: Den korporative pluralisme og det numeriske demokrati.

7. Politisk fattigdom og fordelingen av politiske ressurser.
8. Drøfting av innholdet i det lokale selvstyre.

Undervisning: Forelesninger 2 timer pr. uke.
Seminar 2 timer hver annen uke.

Varighet: 2 semestre.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
STATVIT 3

Kursets navn:
Sosialpolitikk

Vekttall:
2

Kursets innhold: Kurset er under utarbeidelse i fagseksjon for Offentlig administrasjon.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SYSTEM 21

Kursets navn:
Grunnkurs i problemorientert systemering

Vekttall:
4

Forkunnskapskrav:
EDB 1 eller EDB 21

Kursets formål: Kurset gir en oversiktlig innføring i begreper, problemstilling og arbeidsoppgaver som er sentrale når en skal utvikle et informasjonssystem. En søker spesielt å gi kunnskap om og trening i praktiske teknikker som nyttes i dette arbeidet.

Kursets innhold: 1. Grunnleggende begreper og problemstilling.

2. Gjennomgåelse av arbeidsområder i forbindelse med systemering.
3. Teknikker som er sentrale herunder:
 - Prosjektadministrasjon og -ledelse.
 - Blankettkonstruksjon.
 - Faktainnsamlingsteknikker.
 - Dokumentasjonsmetoder.

Undervisning: 6 timer forelesninger og gruppearbeid pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SYSTEM 22

Kursets navn:
Formaliserte systemeringsmetoder

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
SYSTEM 21

Kursets formål:

- Å gi deltakerne bakgrunnskunnskap om generell systemteori og systembegreper.
- Å gi detaljert kjennskap til enkelte systemeringsmetoder.

Kursets innhold:

Følgende stoff vil bli dekket:

- Generell systemteori og -begreper.
- Study - Organisation - Plan.
- ADS-Accurately Defined Systems.
- Riktlinjer for administrativ systemutveckling.
- Teori og metoder i ISAC-prosjektet.
- Datamaskinenstøtte i systemeringen.

Undervisning: 4 timer forelesninger og gruppearbeid pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SYSTEM 23

Kursets navn:
Casearbeid i systemering

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
SYSTEM 21

Kursets formål:

Gi studentene kjennskap til hvordan den problemorienterte systemering bør utføres gjennom simulert deltakelse i et systemeringsprosjekt. Sammenheng mellom tidligere innlært teori og praktisk arbeid betones.

Kursets innhold:

Kurset simulerer framdriften av et prosjekt, der hensikten er utarbeidelsen av et informasjonssystem. Det er «laboratoriepreget» og består av en rekke selvstendige øvelser som innleveres og rettes i løpet av kurset.

Undervisning:

4 timer pr. uke.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
SYSTEM 24

Kursets navn:
Bedriftsstyring og EDB-systemer

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
SYSTEM 21

Kursets formål:

Gi studentene en innføring i begreper som brukes i forbindelse med administrative styringssystemer. Det legges særlig vekt på den generelle problemstilling ved bedriftsstyring og bruk av planleggingsmodeller basert på EDB.

Kursets innhold:

1. Bedriften som system.
Gjennomgåelse av systembegrepet generelt og bedriftens delsystemer spesielt:

- a) Det teknologiske system.
 - b) Det sosiale system.
 - c) Informasjonssystemet.
 - 2. Styring av bedriften.
Det generelle styringsbegrepet og styringens enkelte elementer:
 - a) Målsettingsprosessen.
 - b) Planleggingsprosessen.
 - c) Utførelsen.
 - d) Kontroll og oppfølging. Styringsnivå og styringsformer.
 - 3. EDB-basert styringssystemer:
 - a) Generelt om systembruk i bedriftsstyringen.
 - b) Styringssystemets virkning på organisasjonen.
 - c) Organisering av systemprosjekter.
 - 4. Gjennomgåelse av eksisterende planleggingssystemer.
- Undervisning: 4 timer forelesning og gruppearbeid pr. uke.
Varighet: 1 semester.
-

Sørlandets ingeniørhøgskole, Grimstad

TEKNISK-ØKONOMISK STUDIERETNING

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:

REAL 1

Vekttall:

2

Kursets formål:

Kursets innhold:

Kursets navn:

Kjemi

Utvide studentenes kunnskaper i kjemi.

Atomenes oppbygging, grunnstoffene, det periodiske system. Kjemiske bindinger.

Mengdeforhold. Støkiometri. Aggregattilstander. Elektrolytter, jonereaksjoner. Red. oks.-prosesser. Elektrokjemi. Plast. Viktige kjemiske industrielle prosesser.

Miljøproblemer.

Undervisning: 4 timer forelesninger pr. uke.
6 laboratorieøvinger.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
REAL 3

Kursets navn:
Fysikk

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
KVANT 4

Kursets formål: Utvide kunnskaper innen enkelte felter i fysikken.

Kursets innhold: Svingningslære. Statistisk mekanikk.
Elektriske og magnetiske felt.
Enkle elektriske og elektroniske kretser.

Undervisning: 4 timer forelesning pr. uke.
6 laboratorieøvinger.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
TEKN 1

Kursets navn:
Statikk

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
KVANT 4 (1. semester)

Kursets formål: Gi studentene innføring i de viktigste prinsipper i statikk.

Kursets innhold: Definisjoner, Newtons lover.
Krefter, moment, kraftpar.
Likevekt.
Fagverk, rammer og enklere maskindeler, bjelker med konsentrert last.

Friksjon. Tyngdepunkt. Fleksible kabler.
Bjelker med destribuert last.

Undervisning: 4 timer forelesning pr. uke.
Gruppeøvinger, innlevering av oppgaver.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: Kursets navn:
TEKN 2 Materiallære

Vekttall: Forkunnskapskrav:
2 REAL 1, TEKN 16

Kursets formål: Gi studentene grunnprinsippene i materiallæren.

Kursets innhold: Metallenes struktur. Fasadediagrammer. Mechaniske egenskaper. Testing av materialer. Styrking av metaller. Carbonstål, legert stål, støpejernene. Kobber-, aluminium- og magnesiumlegeringer.

Undervisning: 4 timer forelesninger pr. uke.
5—6 laboratorieøvinger.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: Kursets navn:
TEKN 3 Maskinkonstruksjon

Vekttall: Forkunnskapskrav:
3 TEKN 1, TEKN 2, TEKN 8, TEKN 14,
TEKN 15

Kursets formål:	Gi studentene grunnlaget i konstruksjon og styrkeberegning av maskinkomponenter. Oppøve forståelse for funksjonskrav, materialvalg, utforming og virkemåte.
Kursets innhold:	Formgivning. Materialer. Spenningsanalyser. Bruddhypoteser. Beregning av sikkerheter. Forbindelser. Aksler. Lager. Kraftoverføringer. Ventiler og tetninger.
Undervisning:	6 timer forelesninger pr. uke. Det kreves innlevert ca. 10 øvingsoppgaver.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: TEKN 4	Kursets navn: Termo- og hydrodynamikk
Vekttall: 2	Forkunnskapskrav: KVANT 4, REAL 1
Kursets formål:	Gi studentene et grunnlag i teknisk varmelære og hydraulikk.
Kursets innhold:	Elementær termodynamikk. Termodynamikk for damp. Fuktig luft. Elementær strømningslære. Varmeoverføring. Forbrenningslære. Kompresjonskjølemaskiner.
Undervisning:	4 timer forelesning pr. uke. 4—6 laboratorieøvinger. Det kreves innlevert ca. 12 regneøvinger.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: TEKN 5	Kursets navn: Avsporing
-----------------------------	-----------------------------------

Vekttall:

2

Forkunnskapskrav:

TEKN 2, TEKN 16

Kursets formål:

Gi studentene kunnskap innenfor området avspenning og bearbeiding, samt gi en innføring i manuelle og numerisk styrte verktøy-maskiner.

Kursets innhold:

Avspenningslære. Verktøymaskiners utforming, oppbygging og ytelsesforhold. Måle- og styresystemer. Numerisk styring. Bearbeidingsprosesser. I forbindelse med numerisk styrte maskiner gis et konsentrert opplegg i programmering med øvinger.

Undervisning:

4 timer forelesning pr. uke.
Ca. 6 laboratorieøvinger.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:

TEKN 6

Kursets navn:

Sveising, plastisk deformasjon

Vekttall:

2

Forkunnskapskrav:

TEKN 1 og 2

Kursets formål:

Gi studentene kunnskap innenfor områdene plastisk bearbeiding og sveiseteknikk.

Kursets innhold:

Allmenngyldige prinsipper og problemer som kjennetegner plastisk deformasjon. Gjennomgåelse av de viktigste formingsmetodene. Sveising og lodding. Kontroll av sveising ved røntgen og ultralyd samt metallurgisk og mekanisk prøving. Sikkerhetsanordninger og forskrifter.

Undervisning: 4 timer forelesning pr. uke.
Praktiske øvelser i sveising.
4—6 laboratorieøvinger.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: TEKN 7 **Kursets navn:** Produksjonsteknikk og -økonomi

Vekttall: 3 **Forkunnskapskrav:** TEKN 16, BEDØK 3

Kursets formål: Gi studentene kunnskaper om de prinsipper som ligger til grunn for produksjonsplanlegging og fabrikkteknisk drift, samt metoder og hjelpemidler som brukes for å oppnå best mulig resultat, teknisk og økonomisk.

Kursets innhold: Arbeidsstudier, produksjonsstyring inklusiv systemplanlegging og gjennomgåelse av styringssystemene i bedriften. Fabrikkplanlegging.
Både produksjonstekniske og økonomiske sider ved emnene blir behandlet.

Undervisning: 4 timer forelesninger pr. uke.
10 øvingsoppgaver.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: TEKN 8 **Kursets navn:** Måleteknikk/kvalitetskontroll
Innføring i teknisk tegning

Vekttall: 2 **Forkunnskapskrav:** KVANT 6, TEKN 16

Kursets formål: Gi studentene kjennskap til grunnleggende måletekniske prinsipper, og teknisk tegning.

Kursets innhold:	Måleprinsipper, målefeil, vurdering av målinger. Måleteknikk og utstyr for måling av forskjellige variable. Toleranser, ISO-toleranser og pasninger. ISO-måle- og måleverktøy Kvalitetskontrollens formål og arbeidsoppgaver, dens funksjon og plass i bedriften. Kontrollmetoder og vurdering av disse. Innføring i teknisk tegning.
Undervisning:	3 timer forelesning pr. uke. 5 laboratorieøvinger. 1 time forelesning/øving i teknisk tegning pr. uke.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: TEKN 9	Kursets navn: Automatisering
Vekttall: 2	Forkunnskapskrav: KVANT 5, REAL 3, TEKN 14
Kursets formål:	Gi studentene kjennskap til de vanlige reguleringstekniske prinsipper.
Kursets innhold:	Innføring i logisk algebra. Enkle digitale styringssystemer, pneumatiske og elektroniske. Kontinuerlige reguleringsystemer. Åpne og lukkede sløyfer. Statiske og dynamiske egenskaper.
Undervisning:	4 forelesninger pr. uke. Øvinger og demonstrasjoner.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
TEKN 10

Kursets navn:
Bedriftsorganisasjon og ledelse

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
Ønskelig med BEDØK 1 og 2

Kursets formål: Gi studentene en bred innføring i aktuelle teorier for bedriftsorganisasjoners oppbygging og virkemåte, samt gi en innføring i arbeids- og lederpsykologi og sette ledelsesproblemer inn i en praktisk ramme.

Kursets innhold: Organisasjonsoppfatning. Struktur i organisasjoner og organisasjonenes grunnleggende prosesser. Funksjoner med vekt på ekstern og intern tilpasning. Bedriftsdemokratiske ordninger.
Gruppen og organisasjonen. Ledere og lederskap. Rekruttering, utvalg og opplæring. Påvirkning av adferd. Personlige tilpasningsproblemer i bedriftslivet.

Undervisning: 3 timer forelesninger pr. uke.

Varighet: 1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
TEKN 11

Kursets navn:
Elektroteknikk

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
KVANT 5, REAL 3

Kursets formål: Gi studentene kjennskap til den praktiske anvendelse av sterk- og svakstrømsmeknikk i en produksjonsbedrift.

Kursets innhold:	Kort repetisjon av grunnleggende begreper. Like- og vekselstrøm. En-fase, tre-fase. Effekt. Prinsipper for motorer og generatorer. Driftsregnskaper, startforhold, regulering, bruksområder for elektromotorer. Distribusjonsanlegg. Transformatorer. El.anlegg. Belysning. Vedlikehold, faremomenter. Elektroniske metoder for styring av elektriske systemer.
Undervisning:	4 timer forelesninger pr. uke. 3—4 laboratorieøvinger og demonstrasjoner.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: TEKN 12	Kursets navn: Oljehydraulikk
Vekttall: 2	Forkunnskapskrav: TEKN 1
Kursets formål:	Gi studentene en praktisk og teoretisk innføring i oljehydraulikk.
Kursets innhold:	Elementær hydrostatikk og dynamikk. Olje som overføringsmedium, viskositet, kompressibilitet. Pumper, motorer, sylindrer, ventiler og andre komponenter. Åpne og lukkede hydrostatiske systemer og anlegg. Statiske og dynamiske analyser.
Undervisning:	4 timer forelesning pr. uke. 4—6 laboratorieøvinger.
Varighet:	1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
TEKN 14

Kursets navn:
Dynamikk

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
KVANT 4, TEKN 1

Kursets formål:

Gi studentene innføring i de viktigste prinsipper i dynamikken.

Kursets innhold:

Definisjoner, Newtons lover.
Partiklers kinematikk og kinetikk.
Stive legemers kinematikk og kinetikk i planet.
Arbeid og energi. Støt.
Grunnbegrepene i svingningslære.

Undervisning:

4 timer forelesning pr. uke.
Gruppeøvinger, innlevering av oppgaver.

Varighet:

1 semester.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode:
TEKN 15

Kursets navn:
Fasthetslære

Vekttall:
2

Forkunnskapskrav:
TEKN 1

Kursets formål:

Gi studentene innføring i fasthetslære.

Kursets innhold:

Strekk- og trykkspenninger. Statisk ubestemte kraftsystemer.
Tynnveggede sylindre. Rene skjærspenninger.
Torsjon.
Skjær- og bøyemomentdiagram. Spenninger i bjelker.

Nedbøying av bjelker. Statisk ubestemte bjelker.
Søyler. Kombinerte spenninger.

Undervisning: 4 timers forelesning pr. uke.
Gruppeøvinger, innlevering av oppgaver.

KURSBESKRIVELSE

Kurs-kode: **Kursets navn:**
TEKN 16 Grunnkurs i bearbeiding

Vekttall:
2

Kursets formål: Gi studentene praktisk kunnskap om materialer, materialprøving, sveiseteknikk og bearbeidingsteknikk.

Kursets innhold: Gjennomgåelse av metallografiske undersøkelsesmetoder og destruktiv materialprøving. Innføring i sveisetekniske prinsipper og praksis.
Verktøymaskiners oppbygging og virkemåte. Innføring i avsponningslære.

Undervisning: 6 timer pr. uke vekslende mellom teori og laboratorieøvinger.

Varighet: 1 semester.

NOTATER:

NOTATER:

NOTATER:

NOTATER:

NOTATER: